

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 oktober 2010*§ 3 Interpellation om stadens reviderade antidiskrimineringsklausul vid upphandlingar (nr 2010:25)*

Anförande nr 1

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tar emot svaret i stället för Abdo Goriya, som framställt interpellationen, och jag vill givetvis tacka för svaret å hans vägnar.

Finansborgarrådet redogör i svaret för vilka regler och rekommendationer som finns när det gäller upphandlingar. Men trots svaret hävdar vi fortfarande att den nuvarande antidiskrimineringsklausulen innebär en ambitionssänkning för stadens del. Jag tycker inte heller att det ska vara ett hinder för högre ambitionsnivå att, som det beskrivs i svaret, det är osäkert om det går att tillämpa antidiskrimineringsklausuler på varuupphandlingar.

Låt mig då berätta en historia för den här glesa församlingen här i dag i interpellationsdebatten. År 2006 var jag ordförande för trafiknämnden i Stockholms stad. Då fick vi alla läsa i tidningarna historier om de hemska arbetsförhållandena i stenbrotten i Kina. Det hade inte med upphandlingar att göra.

Vid sittande nämnd fick jag som ordförande förslag från Kristdemokraterna, Folkpartiet, Moderaterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet att omedelbart avbryta allt handhavande med kinesisk gatsten på grund av detta. Det gick bra att vara modig då, Sten, men det kanske berodde på att du då var i opposition men inte riktigt vågar vara modig nu när du sitter i majoritet.

Jag vill med den här historien få sagt att det kanske hade varit värt att bibehålla den antidiskrimineringsklausul som vi hade. Där hade vi som politiker möjlighet att i ett mycket tidigare skede fatta beslut om ett avtal ska finnas till eller inte. Nu tar det väldigt lång tid, om det över huvud taget går.

Det hade också varit värt, vill jag säga under det här sista kommunfullmäktigesammanträdet för den här mandatperioden, att ge till exempel kommunstyrelsens integrationsberedning ett tydligt uppdrag att ta fram en fungerande antidiskrimineringsklausul under den mandatperiod som nu har nått sitt slut, oavsett om det handlar om varor eller tjänster.

Jag har givetvis en följdfråga till dig, Sten, för tokigt vore det annars att inte ta tillfället i akt. Kan du tänka dig när du nu tillträder som finansborgarråd en

mandatperiod till att under den mandatperiod som vi har framför oss att se till att vi sätter oss tillsammans över blocken och tittar på det här med antidiskrimineringsklausuler, oavsett om det är service eller tjänster? Kan du tänka dig att göra en grundligare utredning än vad som krävs för ett interpellationssvar?

Jag vet inte vilken organisation du tänker ha i staden, men vi i integrationsberedningen har haft ett ansvar att arbeta med antidiskriminering. Vi har inte fått göra det. Vi har inte ens fått se den antidiskrimineringsklausul som det har fattats beslut om.

Anförande nr 3

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Tack, Mirja, att du tar över diskussionen så att vi kan behandla den här interpellationen. Det handlar om väldigt viktiga frågeställningar – att vi är överens om det är helt uppenbart.

Vad vi menar, och som vi har haft en debatt om många gånger här i salen, är att den nya antidiskrimineringsklausul som vi tog fram 2008 och enligt vilken det faktiskt finns möjligheter att häva kontrakten om det visar sig att man har brutit mot lagar och regler när det gäller diskrimineringsfrågor är en väldigt tydlig antidiskrimineringsklausul. Vad som har funnits för frågor där vi egentligen inte riktigt har varit överens mellan opposition och majoritet har gällt synen. Vad är det som ska krävas som underlag för att bryta, att häva? Då menar vi att det handlar om domstolsbeslut.

Exemplet med Kina och gatstenar var välfunnet, men det kanske ändå inte riktigt fungerar. Här handlar det om att vi har att hantera det här inte bara inom svensk lag men också inom EU-rätten, och där ingår inte Kina. Det är också en problematik. Man kan ha en strängare syn på länder som har ett annat system helt enkelt.

Samtidigt bekymrar det mig att vi behöver ha den här diskussionen i kommunfullmäktige, att vi inte hittar till varandra i en så viktig fråga där vi uppenbarligen ändå är överens om grundsynen. Vi vill inte ha att göra med företag med ägnar sig åt diskriminering, utan vad vi diskuterar här är hur vi ska hitta fram till att i så fall stryka dem från vårt samarbete.

Jag lyssnar på förslaget om att på något sätt föra samtal omkring detta under den kommande mandatperioden. Jag tar med mig den idén därför jag har själv verkligen funderat på hur vi ska arbeta för att åtminstone försöka hitta fram till varandra. Jag tycker att det är synd om vi ständigt har diskussioner i Stockholms kommunfullmäktige om denna fråga och om regelverket när vi ju egentligen är överens i den viktiga grundsynen.

Anförande nr 4

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Ska jag säga att jag tycker att det är lite fantastiskt att du tar med dig idén! Jag får väl vara väldigt glad för det just nu.

År 2006 tillsattes kommunstyrelsens integrationsberedning. Den tillsattes med en tydlig instruktion från kommunstyrelsen om vad som skulle göras under fyra år. Det kanske är förklaringen att man har bytt ordförande väldigt ofta i den beredningen, men fortfarande är det så, Sten, att den integrationsberedningen, som har letts av olika moderata ordföranden, inte gjort sitt jobb under fyra år, trots en evig jakt på de ansvariga politikerna.

Vid integrationsberedningens möten får vi glada rapporter, men vi behandlar i princip inga frågor som vi ska inför kommunstyrelsesammanträdena. Det är det vi hela tiden kräver. Antidiskrimineringsklausulen borde ha fått behandlas av integrationsberedningen, som var satt dit för att ansvara för de frågorna under mandatperioden.

Du får jättegärna krypa till korset i den här frågan, Sten. Det skulle jag bli glad över, för det har inte fungerat.

Jag tycker inte att exemplet med gatsten var så himla långsökt. Kina är visserligen inte med i EU, men jag tror ändå att antidiskrimineringsfrågor, oavsett som det handlar om EU, Afrika eller de europeiska länderna är det lika viktigt för oss att jobba med, jobba mot diskriminering i den här staden. Vi ska i staden inte handla varor och tjänster som produceras av producenter som inte kan garantera en bra arbetsmiljö för sina medarbetare eller diskriminerar dem. Det tycker jag inte var så långsökt, Sten.

Anförande nr 5

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Nu får Socialdemokraterna bestämma sig. Vill de ha en samtalston om detta och försöka hitta fram till en samsyn, eller ser de den här som en av sina oppositionsfrågor där man inte tänker försöka närma sig? Sådana uttryck som att "krypa till korset" antyder inte riktigt att man vill komma överens.

Huruvida integrationsberedningen har fungerat eller inte kan det säkert beskrivas med olika verklighetsbilder. Jag tycker dock inte riktigt att det har bärighet här, allra minst när vi står inför en ny mandatperiod. Man får väl se hur de här frågorna kommer att ligga i organisationen framöver.

Det som är viktigt för mig är att vara beredd att föra en diskussion om antidiskrimineringsfrågorna, hur vi bäst når resultat i dem, oavsett som det rör EU eller om det rör länder utanför EU. Men det kommer ohjälpligt att vara olika regelverk som vi är påverkade av eftersom vi jobbar inom EU. Vi har förbundit oss när det gäller EU-rätten. Det finns andra frågor där Socialdemokraterna har välkomnat beslut på EU-nivån, och det finns frågor där man uppenbarligen inte är lika förtjust, och så kan det vara.

Jag skulle ändå vilja säga att staden har år 2008 antagit en tydlig antidiskrimineringsklausul. Vi har tydliga sanktioner inskrivna. Hävandet av avtal är väl, skulle jag gissa, för de företag som drabbas den kraftfullaste sanktionen. I så fall vill jag lyssna på vad man kan föreslå för förbättringar eller förstärkningar av detta som inte blir

tillfälligt politiskt godtycke, där vi ikläder oss rollen av rättsvårdande myndighet. Där är en viktig skiljelinje mellan oss.

Men som sagt är jag fullt öppen för att föra diskussioner i dessa frågor.

Anförande nr 6

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag får väl nöja mig med det svaret. Jag blir mycket glad om du vill diskutera det här över blockgränserna. Det är inte så att jag menade vara aggressiv och elak, inte alltför elak i så fall. Jag tror ändå att det är bara om vi diskuterar den här typen av frågor över blockgränserna som vi kan nå någonstans. Ingen kan ensam nå dit att stävja diskrimineringen i en stad.

Sedan tror jag inte apropå att häva kontrakt att det är så vansinnigt många företag som bryter mot regelverket. Men då man bryter är det viktigt att man sätter ned foten fort, inte alla gånger väntar på den många gånger långdragna domstolsförhandlingen. Du vet själv att det tar väldigt lång tid. Tillsammans kan vi komma någonvart och titta över regelverket. Att du säger det nu tycker jag är mycket glädjande.

Anförande nr 7

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Som sagt menar jag allvar med det, och jag menar också allvar med den grundsyn som jag har redovisat i de här frågorna, hur man ändå måste hantera när man går in med sanktioner. Man måste ha ett rättssäkert och tydligt system. Det måste ligga till grund för stadens regelverk på alla områden.

Låt oss få möjlighet att återkomma i frågan!

§ 5 Interpellation om alliansens stopp för byggande av bullerskydd på Nynäsvägen (nr 2010:38)

Anförande nr 8

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Det är ju trevligt om oppositionen vill föra en debatt om interpellationer som de har lagt. Jag hänvisar till det framlagda skriftliga svaret.

Anförande nr 9

T o m a s R u d i n (s): Det gäller som sagt bullerskydd vid Nynäsvägen och den intressanta politiska utveckling som har varit i frågan. Vi har drivit frågan om bullerskydd vid Nynäsvägen under en mycket lång tid. Det har varit en av våra lokala frågor där ute i flera valrörelser. Inför den här valrörelsen var det väldigt tydligt hur de olika politiska partierna stod i frågan. Vi har under föregående mandatperiod drivit att bullerskydd ska sättas upp, och där har vi fått avslag i frågan i flera instanser, nu senast i juni.

Det var något förvånande när vi mötte väljarna i valrörelsen och det kom ut olika typer av informationer från delar av den sittande majoriteten, som lovade att man skulle resa bullerskydd på Nynäsvägen. Det har väckt förhoppningar i området, och vi kan se hur det hänger vita lakan utanför fönstren utmed hela Nynäsvägen. Medborgarna frågar oss när de här bullerskydden kan komma att bli av.

Det är en fråga som jag skulle vilja ställa till borgarrådet nu. Man kan ställa i utsikt vid vilken tidpunkt det skulle vara möjligt att sätta upp bullerskydden. Förhoppningen är det ska ske skyndsamt.

Anförande nr 10

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Borgarråden är alltid beredda att ta debatt, oavsett om interpellanterna är på plats eller inte. Jag tycker att detta är en fråga där vi har anledning för oss att ha lite självkritik kring hur frågan har hanterats. Alla har lovat bullerskydd vid Nynäsvägen under många års tid under olika majoriteters tid, men det har inte blivit något bullerskydd trots detta.

Jag hade hoppats att vi skulle kunna få till stånd byggandet under den här mandatperioden. Tyvärr har det inte funnits ekonomiska möjligheter att göra det på grund av olika andra händelser som inträffat och som gjort att man har varit tvungen att prioritera andra investeringar.

När trafikkontoret lade fram ett förslag till bullerplanksinvestering, som då innebar en väldigt hög kostnad, sade vi att man skulle vidta andra åtgärder för att minska bullret inomhus, vilket man också har förberett i form av arbete inom trafikkontoret.

Det har visat sig att vi kan hitta pengar till nästa mandatperiod och verkligen på riktigt lova och genomföra bullerplank på Nynäsvägen. Det är någonting som jag hoppas att vi ska kunna återkomma till i budgeten, som ju antas inom någon månad.

Då kommer det att framgå att vi verkligen menar allvar. Jag är inte någon politiker som tycker att man ska lova saker som man inte avsätter pengar för också. I det här fallet har vi inför det utspel som vi gjorde i valrörelsen diskuterat och varit helt överens om att vi ska prioritera den här investeringen på bullerskydd längs Nynäsvägen.

Anförande nr 11

T o m a s R u d i n (s): Det är till delar ett glädjande besked att vi nu kan hoppas att frågan kommer att lösas i nästa budget.

Historiken kring det här ärendet är intressant därför att den har återverkningar på hur politik skapas i den här staden. År 2006 lägger vi fram en budget i kommunfullmäktige som innehåller pengar avsatta för bullerplank på Nynäsvägen. Den då tillträdande borgerliga majoriteten river upp det beslutet och lägger fram en alternativ budget, tar bort pengarna för att resa bullerskydd på Nynäsvägen.

Åren går, och precis som borgarrådet återger, har förslag rests och återkommit i den här frågan. Så sent som i juni i år fattar kommunfullmäktige beslut om att avslå det här förslaget. Vi har en situation att vi går mot valet. Det har gått fyra år sedan pengarna fanns. När det blir valrörelse gör man en valfråga av detta. Det är klart att valrörelser har stor betydelse för hur politik skapas, men det är inte det som är det intressanta. Snarare är det frågan hur man kan svänga i politiken som gör det här ärendet väldigt intressant och hur medborgarna som bor på platsen har upplevt den här situationen. Man har först varit lovad bullerskydd, i en kommunal budget blir det antaget, men så blir beslutet upprivet, och sedan drabbas man av beslutet i juni för att i valrörelsen sedan möta samma människor som säger: Nu ska vi bygga bullerskydd.

Okej, och det är väl onödigt att stå här och mästra hur det har varit, men jag tycker att det här är intressant. Om boenden utmed Nynäsvägen ska behöva vänta ännu längre på det här kommer inte bara vi att bli arga utan också den opinion som finns lokalt i området. Det är mycket angeläget nu att man sätter till alla resurser för att få till stånd bullerskyddet så snabbt som möjligt, av det skälet att det har väckts och släckts förväntningar i det här området så många gånger.

Om nu borgarrådet lovar detta litar vi på det och tackar för det, men historiken är inte snygg för majoriteten.

Anförande nr 12

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Nej, det finns väl många exempel på hur man har svängt fram och tillbaka i politiken. Det gäller inte bara den nuvarande majoriteten utan också tidigare majoriteter.

Jag tycker inte att man ska lova saker och ting om man inte har pengar så att man vet att man kan infria löftena. Därför har jag försäkrat mig hos majoriteten om att det finns pengar innan jag över huvud taget går med på att ställa ut ett sådant löfte. Annars hade det varit mycket bättre att inte göra ett sådant utspel i valrörelsen. Men eftersom jag har blivit försäkrad att det ska finnas pengar till bullerplank på Nynäs-

vägen har jag ställt mig bakom att gå ut med ett sådant löfte till dem som bor längs Nynäsvägen.

Sedan kan jag konstatera att i den socialdemokratiska budgeten finns det väldigt mycket löften om åtgärder som väldigt lite pengar ska räcka till, för inom ramen för den investeringsplan som de har i den budget som gäller just nu ska det avsättas 100 miljoner till både cykelbanor och många andra saker. Dessutom ska man göra samma typ av investeringar som vi gör. Vi har exakt samma investeringsbudget storleksmässigt, både Socialdemokraterna och majoriteten. Det är mycket lättare att lova en massa saker när man i opposition inte blir synad på samma sätt som majoriteten.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Avknoppning av hemtjänst*

Anförande nr 13

T o m a s R u d i n (s): Fru ordförande! Att den här frågan kommer beror på att Regeringsrätten nu har prövat den överklagan som lämnades in av Jonas Eklund angående avknoppningen av Vantörs hemtjänst. Domen har blivit att detta var olagligt. Man uppmanar staden att riva upp den avknoppningen. Man konstaterar att det pris som sattes inte alls motsvarade det värde som bolagen hade. Historiken är den att den här hemtjänsten i Vantör såldes till ett pris på 69 500 kronor 2008.

Frågan är: Avser Sten Nordin att efterfölja Regeringsrättens dom och upphäva beslutet att knoppa av Vantörs hemtjänst? Vilka åtgärder vidtar finansborgarrådet för att stockholmarna ska få tillbaka sina förskingrade skattepengar?

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Bakgrunden är som sagt att beslutet först överklagades till länsrätten med yrkande om inhibition. Det avslogs av länsrätten. Länsrätten fann att detta var förenligt med gällande lag. Sedan gick det vidare till kammarrätten som upphävde länsrättens dom, och nu har Regeringsrätten fastställt kammarrättens dom. Det är självklart att staden följer detta. Det förtjänar också att understrykas att vi redan 2008 ändrade regelverket om personalövertaganden eller så kallade avknoppningar.

Nu är läget det att vi ska bedöma på vilket sätt vi bäst kan följa den här domen. Stadsjuristen menar att det inte finns någon rättslig grund för att ensidigt frånträda avtalet som vi har med Vantörs hemtjänst. Nästa steg är att stadsdelsnämnden bör se hur man på bästa sätt kan följa domen. Det handlar sannolikt om att vidta rättelse i den delen genom att man får mer betalt.

Det är min uppfattning att man bör fatta det beslutet, och i det arbetet ska man få stöd av stadsledningskontoret.

Anförande nr 15

T o m a s R u d i n (s): Det är ett bra besked att man ska begära mer betalt av det här hemtjänstbolaget. I fallet Tibble gymnasium, som också har diskuterats i medierna, lyckades man göra en goodwillöverenskommelse i efterhand och säkrade med det pengar tillbaka till skattebetalarna. Jag tycker att det är ett bra besked som Sten Nordin lämnar här.

En följdfråga blir vad som händer med alla andra avknoppningar som har skett till underpriser och som också har varit olagliga mot bakgrund av det här beslutet. Socialdemokraterna har anmält samtliga avknoppningar till EU-kommissionen. Det kommer att bli en lång rättslig process om detta. Jag undrar om Sten Nordin har

någon strategi för att hantera alla andra avknoppningar som har skett till underpriser under perioden.

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Det rättsliga läget är sådant att det är en avknoppning som är prövad av rätten, och det är den som också det här beslutet gäller. Om vi skulle gå tillbaka i tiden till andra avknoppningar måste var och en ändå ses utifrån sina förutsättningar och bedömningar. Jag har svårt att se att staden skulle kunna rulla tillbaka till de avknoppningar som är gjorda men inte överklagade och därmed inte prövade i domstol.

Det viktiga för mig är att vi redan 2008 ändrade regelverket till följd av det som vi såg som ett förändrat synsätt på EU-nivå och därav följande på svensk rättslig nivå. Det är viktigt att staden arbetar efter detta. Här har vi en dom i ett ärende, och nu kommer vi att arbeta för att få en förbättrad ersättning.

Anförande nr 17

T o m a s R u d i n (s): Jag tolkar det så att det bara är just i detta specifika fall som man avser att försöka säkra skattebetalarnas pengar. Jag tycker att det är ett sorgligt besked. Det rör sig om ganska mycket pengar. I det här enskilda fallet, som gäller Vantörs hemtjänst, fick man alltså 69 500 kronor för en verksamhet som samma år som den avyttrades gav ett överskott på 2,7 miljoner kronor. Enligt beräkningar som har gjorts av ekonomer på staden säger man att en sådan här verksamhet skulle kunna vara värd minst 25 miljoner kronor om man sålde den på den öppna marknaden. Det handlar om mycket pengar. Det finns många sådana ärenden som, innan det här beslutet att ändra inriktningen och domen kom, har gjorts just på det här sättet i staden. Man har knoppat av verksamhet efter verksamhet.

Jag tycker att det vore rimligt att man tog upp en diskussion med respektive stadsdelsnämnd och försökte göra en inventering av hur många sådana här ärenden det finns där vi skulle kunna göra goodwillöverenskommelser. Jag undrar fortsatt om Sten Nordin ser någon möjlighet att få hem några av de här pengarna som har försvunnit.

Anförande nr 18

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Vårt synsätt när det gäller personalövertaganden är att det som helhet har varit bra för staden och bra för verksamheten. Det är just därför som vi har bedrivit den här politiken. Sedan måste den bedrivas inom gällande regelverk för hur ett sådant här övertagande ska ske. Det är välkommet att det nu är tydliggjort vad som gäller för detta.

Sedan kan man föra diskussioner om vad man politiskt vill göra när det gäller mångfald inom välfärdens olika områden. Jag ser inte att staden kan gå vidare i de fall där man inte har något domstolsutslag. Som jag bedömer det får vi hålla oss till det där vi har ett domstolsutslag.

Fråga nr 2. Avknoppningar

Anförande nr 19

J o n a s E k l u n d (mp): Med risk för upprepning och med tanke på att jag inte riktigt vet vad som har sagts här tidigare vill jag väcka frågan om avknoppningarna inom Stockholms stad. Jag undrar till att börja med var den moderatledda majoriteten anser att ansvaret ligger för att Stockholms stad på de här avknoppningarna har förlorat värden som uppgår till över 100 miljoner kronor. Ska det verkligen behövas en dom i Regeringsrätten för att den borgerliga majoriteten inte ska försnilla skattebetalarnas och medborgarnas pengar på det här viset? Det är en fråga som jag har ställt förut, och jag ställer den nu igen.

Anförande nr 20

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Det står Jonas Eklund fritt att göra en mer politisk, allmän tolkning av det här med avknoppningar. Det kan man ha olika politisk uppfattning om. Det har synts och märkts i den här salen ända sedan 90-talet att det har funnits olika uppfattningar om huruvida mångfald i välfärden är bra eller inte.

Jag värjer mig verkligen mot den här typen av rätt förgrovade uttryck som att man försnillar och så vidare. Det har funnits många gånger då vi har kunnat ha tung kritik mot majoriteter där Jonas Eklunds parti har ingått och där vi har tyckt att man inte alltid har förfarit väl med skattebetalarnas pengar eller fattat de korrekta besluten, men jag tror inte att jag själv har använt uttryck som försnilla. Det är verkligen något helt annat.

Nej, vi tycker inte att det är dåligt i sig att vi har haft personalövertaganden. Vi tycker tvärtom att det är bra. Vi har arbetat i enlighet med ett regelverk som har funnits sedan det här började någon gång på 90-talet. Vi har naturligtvis ändrat regelverket. Innan Regeringsrättens dom ändrade vi regelverket trots att vi fick rätt i första instans. Vi har ändå ändrat regelverket och inte avvaktat Regeringsrättens dom. Detta ligger i enlighet med vad Regeringsrätten nu uppfattar.

Som jag sade i den tidigare frågeställningen är det min uppfattning att stadsdelsnämnden bör ta upp diskussioner med Vantörs hemtjänst om ytterligare ersättning och att man i det arbetet ska ha stöd av stadsledningskontoret.

Anförande nr 21

J o n a s E k l u n d (mp): Tack för det svaret! Sten Nordin försöker att få detta att handla om mångfald i välfärden, men det var inte det jag ställde frågan om. Det jag ställde frågan om var att Stockholms stad har sålt ut någonting som enligt en ekonom på Handelshögskolan är värt, som Tomas Rudin nämnde, 25 miljoner kronor eller mer för 69 500 kronor. Det var det frågan gällde.

Alla de här avknoppningarna, och inte bara Vantörs hemtjänst, är sedan tidigare anmälda till EU-kommissionen. Stockholms stad har fått lämna ett yttrande gällande

några av dem. Det yttrandet skrevs av en advokatbyrå som för stadens räkning gjorde allt för att få detta att framstå som en helt vanlig och normal försäljning.

Nu undrar jag om Sten Nordin är villig att byta spår när det gäller att yttra sig till EU-kommissionen och i stället göra ordentliga värderingar av hur mycket stöd som de här olika bolagen orättmätigt har fått av Stockholms stad för att på så vis hjälpa EU-kommissionen i utredningarna av ärendena.

Anförande nr 22

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! I yttrandet till EU-kommissionen har vi naturligtvis beskrivit hur staden har sett på den här frågan. Även om nu Jonas Eklund vill anklaga oss för allehanda mörksens gärningar och funderingar tror jag inte att länsrätten var präglad av politiken utan gjorde en annan bedömning som sedan föll i högre instans.

Jag tycker verkligen inte att den här otroligt grovkorniga beskrivningen av vårt agerande stämmer. Här handlar det om två saker. Det handlar om regelverken som ska följas. Stockholms stad är inte den enda kommun där det har skett avknoppningar och där det under lång tid har varit accepterat. Då såg man inte de immateriella värden som man i dag ser på ett annat sätt. Jag menar att det beror på att det finns en mångfald och därmed också ett slags marknad. Vi har redan tidigare anpassat stadens regelverk till det som vi såg var rimligt.

Anförande nr 23

J o n a s E k l u n d (mp): Det är anmärkningsvärt att Sten Nordin tycker att det är grovkornigt, grovt och liknande när någon försöker ställa frågan vems ansvaret är för att Stockholms stad och Stockholms medborgare har blivit av med egendom som är värd åtskilliga miljoner kronor. Jag tycker också att det är anmärkningsvärt att Moderaterna och Sten Nordin visar så lite intresse för att försöka återfå den här egendomen. Som rättsläget är nu är det bara EU-kommissionen som med bindande verkan kan förplikta bolagen som har köpt verksamhet eller fått verksamhet i stort sett gratis av Stockholms stad att betala tillbaka det stödet.

Tänker Sten Nordin verkligen inte göra ordentliga värderingar av de avknoppningar som har skett så att Stockholms skattebetalare kan få tillbaka den egendom de har förlorat genom Sten Nordins eget agerande?

Anförande nr 24

Borgarrådet N o r d i n (m): Retroaktiviteten i detta får i så fall beslutas av annan instans. Som jag ser det följer vi nu gällande lagstiftning och gällande domar. Det kommer vi att göra, och vi kommer att ta upp sådana diskussioner. Det Jonas Eklund hela tiden gör är att blanda ihop juridik med egna politiska värderingar. Det är två diskussioner. Jag säger att det finns olika politiska värderingar när det gäller synen på mångfald i välfärden. Där står Jonas Eklund för ett synsätt. Sedan har vi en diskussion om juridiken. Där är det egentligen inte så mycket att diskutera, utan vi följer självfallet gällande lagstiftning och de domar som blir resultatet av detta.

Fråga nr 3. Romernas situation i Stockholm

Anförande nr 25

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Nu får Sten Nordin ta hela hinken här i stället för Ulf Kristersson, men jag tycker inte att du ska få hinken. Jag har uppmärksammat och jobbar rätt mycket med frågan om romer och resandefolk som kommer till Stockholm och finns på våra gator och torg. Det är väl inte någon här i salen som har undgått att se de här människorna.

De åker tillbaka till Rumänien och andra länder som de kommer ifrån. Om man funderar lite runt siffrorna kan man se att det är betydligt fler romer än finländare, danskar eller andra EU-medborgare som åker hem genom socialtjänstens försorg eller utvisas av polisen. Det finns något som heter vistelsebegrepp. Jag vet inte riktigt hur jag ska angripa det här. Dessa människor är också EU-medborgare som alla vi andra.

Jag vill fråga finansborgarrådet om det finns någon ekonomisk förberedelse som kan gå över partigränserna för hur man ska lösa det här problemet. Finns det några funderingar på hur vi ska klara den ekonomiska biten?

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Tack för frågan, Jackie Nylander! Romers situation i Sverige och i Europa är ett högaktuellt ämne som det är väl värt att diskutera. Det är också väl värt att försöka hitta en gemensam och blocköverskridande strategi för detta.

Jag får ärligt säga att jag i dag inte direkt kan bedöma de aktuella frågorna om hur många romer som återvänder från Sverige och vad det handlar om i ekonomi. Däremot har det nyligen kommit en statlig utredning, *Romers rätt – en strategi för romer i Sverige*. Den kommer staden att lämna ett remissvar på. Den är nyligen utskickad till socialtjänstförvaltningen, kulturförvaltningen, utbildningsnämnden och tre stadsdelsnämnder. Den ger möjlighet att med ett brett underlag föra en diskussion i de här nämnderna om romers rätt i Sverige och naturligtvis därmed också om situationen i Stockholm och hur vi på bästa sätt bör förhålla oss för att romer inte ska särbehandlas i förhållande till andra grupper. Jag tror att det är det som Jackie Nylander är ute efter, och det är ju rimligt.

Anförande nr 27

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ja, det var precis det jag var ute efter. Även om ni precis har vunnit valet och det är en ny majoritet är det faktiskt hög tid att vi försöker lösa den här frågan så att det håller på lång sikt. Jag är orolig för att vi ska hamna i samma situation som Frankrike och andra länder har gjort. Jag vill inte att vi i Sverige ska göra det. Jag vill inte ärva något sådant problem efter er den dagen vi tar över.

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag vill verkligen inte heller ha någon fransk situation. Här handlar det om att hitta ett bra förhållningssätt som inte diskriminerar romer. Det är det absolut viktigaste. Jag tycker att det är väldigt bra att vi har den här utredningen som ger oss chansen att föra den här diskussionen i staden också.

Fråga nr 4. Samarbetsproblem mellan trygghetsjour och socialjour

Anförande nr 29

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Fru ordförande! Vi har väl alla blivit uppmärksammade på det ABC-inslag i förra veckan där en polis berättade om hur hon upptäckte svåra missförhållanden hos en äldre man i samband med att ett husdjur skulle tas om hand. Det var ostädad, mannen behövde sjukvård, toaletten fungerande inte och så vidare. Polisen ringde till socialjouren och till trygghetsjouren. Båda hänvisade till den andra och tyckte inte att det var deras ansvar, och så blev det så att ingen åkte ut. Han har också haft hemtjänst, och ingen har slagit larm.

Mina frågor till borgarrådet Nordin är: Hur har detta kunnat ske? Hur förklarar ni detta? Vad gör ni för att åstadkomma en bättre samverkan och för att synliggöra ansvarsfördelningen mellan social- och trygghetsjourerna?

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (m): Tack för frågan! Det är utmärkt att den ställs så att jag får tillfälle att redogöra för fullmäktige om detta. Jag tror att det var många som i likhet med mig och frågeställaren blev oerhört illa berörda och upprörda när vi såg det här inslaget. Jag gav omedelbart ett uppdrag till stadsdirektören att reda ut vad som hade brustit här. Det var ju alldeles uppenbart att någonting hade brustit. Resultatet av detta är att man såväl från socialtjänsten som från äldreförvaltningen konstaterar att här borde både trygghetsjouren och socialjouren ha ryckt ut. Man skulle inte ha bollat det sig emellan och landat i att ingen rycker ut.

Ansvarsfördelningen mellan dessa båda innebär att trygghetsjouren har huvudansvar för äldre med insatser från staden och socialjouren har ett ansvar för alla stockholmare oavsett ålder under icke-kontorstid. Här hade det varit fullt rimligt att trygghetsjouren, eftersom här fanns insatser, hade skickat jourpatrullen för omvårdnadsinsatser. Men socialjouren skulle också ha ryckt ut som myndighetsutövare. De har det ansvaret.

Därför har ansvariga förvaltningar konstaterat att man ska se till att de här rutinerna förbättras och instruktionerna förtydligas så att man inte återigen hamnar i den här bedrövliga situationen, den klassiska situationen som vi absolut inte vill ska uppstå, nämligen att ingen av våra enheter tar ansvaret. Här borde faktiskt båda ha ryckt ut.

Anförande nr 31

Birgit Marklund Beijer (s): Det låter ju bra. Den här mannen har också haft hemtjänst under ett antal år, och de har inte reagerat. Borde inte också hemtjänsten larma om att något är fel när han har levt som han har gjort?

Anförande nr 32

Borgarrådet Nordin (m): Här får jag balansera försiktigt, för jag kan inte gå in på det enskilda ärendet när jag redogör för fullmäktige. Det är givet att om hemtjänsten ser en sådan här situation ska man slå larm. Jag kan inte ta upp här hur diskussionen har förts i detta enskilda fall, men det är självklart att hemtjänsten måste slå larm om man ser en sådan här situation.

Anförande nr 33

Birgit Marklund Beijer (s): Vi har för avsikt att låta revisorerna titta på detta. Jag undrar om borgarrådet också kommer att begära det.

Anförande nr 34

Borgarrådet Nordin (m): Jag ser det som givet att ett sådant här fall kommer att granskas. Det viktiga är nu att de båda huvudansvariga förvaltningarna ser till att deras rutiner skärps med en gång så att det här inte kan inträffa fler gånger.

Fråga nr 5. Ansökningar för elever läggs på hög

Anförande nr 35

Eivor Karlsson (mp): Ordförande, ledamöter! Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad hinner inte med alla ansökningar som kommit in från skolor som behöver extra pengar till barn med särskilda behov. I slutet av september låg det 4 000 ansökningar på hög, och det finns barn som kommer i kläm. Dels är handläggningstiden lång eftersom tjänstemännen missbedömt behovet, dels är det problem med det administrativa systemet.

Min fråga är: Kan det vara så att det finns uppdämda behov som inte har tillgodosetts som gör att det därför är så många rektorer som ansöker om utökade medel?

Anförande nr 36

Borgarrådet Edholm (fp): Fru ordförande! Eivor Karlsson! Det finns två skäl till att utbildningsnämnden ville göra den här typen av förändring. Det ena är att vi har fått en ny lagstiftning när det gäller fristående skolor, det vill säga elever i friskolor måste bedömas på samma sätt som elever i den kommunala skolan. Det innebär att gör man enskilda bedömningar på central nivå i det ena fallet måste man också göra det i det andra fallet. Det måste vara likvärdiga villkor. Det är inte så konstigt.

Det andra skälet är att det är enormt viktigt att ha en likvärdighet över staden för de barn som är i behov av ett väldigt omfattande särskilt stöd. För de allra flesta elever ska detta naturligtvis hanteras inom ramen för den normala budgeten.

Det som inträffade i utbildningsförvaltningen när vi fattade beslut om detta var att det kom in fler ansökningar än vad man hade räknat med från början. I dag går i det inte att säga om det är så behoven var större än vad man trodde. Det får man se när man utvärderar efter det att förvaltningen har fattat beslut i samtliga de här ärendena. I dag är ungefär två tredjedelar av de ansökningar som fanns avklarade. Inom några veckor kommer samtliga att vara det.

Sedan ska man komma ihåg att nästa år kommer det inte att bli så många. De flesta av de här eleverna återkommer redan nästa år, och då får man anta att det redan har dömts av.

Anförande nr 37

E i v o r K a r l s s o n (mp): Det var många ansökningar, och det kan ju vara undermåliga ansökningar som kommer in. Jag hörde från utbildningsförvaltningen att det måste kompletteras med åtgärdsprogram och pedagogisk bedömning som de kanske inte har gjort. Det är ändå många barn. Det är 4 000 ansökningar som har lagts på hög. Antalet barn som har särskilda behov är ganska konstant. Vissa växer upp och nya kommer till. Jag tycker att det är konstigt om resurserna inte räcker till. Det handlar om mycket pengar som måste till. De har fått 135 miljoner, och 70 miljoner till behövs för att ansökningar som gäller barnens behov ska klaras av.

Anförande nr 38

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag tror att det är som Eivor säger att antalet barn med behov av särskilt stöd i den här formen, det vill säga där det finns svåra problem som är kostsamma för en skola att lösa, nog är relativt konstant. Däremot är det sannolikt inte konstant mellan skolor. Det är också ett skäl till att göra den omfördelningen av resurserna. En skola kan något år få betydligt fler elever och något annat år färre elever. Det gör att det är viktigt att man har en sådant här system.

Det är när man har betat av allt detta som man får se om det behövs mer resurser på totalen eller inte. Då får man också göra en bedömning av om det var rektorer som ansökte i onödan, det vill säga om de egentligen borde täcka det här inom sina egna budgetar.

Jag tycker att det är viktigt att säga att i de allra flesta fall är det naturligtvis så att det ska täckas inom skolans normala budget, men det finns barn som behöver ett sådant stöd att det behövs extra medel. Det är det de här medlen är till för.

Anförande nr 39

E i v o r K a r l s s o n (mp): Den här totalen kan öka om man tänker sig att behovet är konstant hos vissa elever som redan har stöd och det sedan kommer nya elever till. Sedan har det kanske också med samhället att göra, det vill säga hur samhället, föräldrar och så vidare mår. Vissa barn kan på bli påverkade av sin sociala miljö. Det har visat sig att utbildningsförvaltningen kraftigt hade underskattat antalet ansökningar.

Anförande nr 40

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ja, det hade utbildningsförvaltningen gjort. Det kan dock bero på att man inte föreställde sig att skolor skulle söka för elever vars behov egentligen skulle täckas inom skolans ordinarie budget. Det inträffar alltid när man byter system att det blir på det sättet. För en hel del av de här eleverna kommer man att säga att det här ska täckas inom den vanliga budgeten. Det är också rimligt. Men icke desto mindre är det viktigt att säga att två tredjedelar av dessa är avklarade, och inom några veckor kommer samtliga att vara det. Då kan man dra alla de slutsatser som Eivor Karlsson efterfrågar.

Fråga nr 6. Resultaten i gymnasieskolan

Anförande nr 41

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Min fråga handlar om huruvida borgarrådet dragit några slutsatser av den SKL-jämförelse som kom för ett tag sedan om andelen elever som fullföljer sin gymnasieutbildning. I ärlighetens namn får man väl säga att Stockholm där återigen placerar sig lågt. Något under 72 procent fullföljer sin gymnasieutbildning. Med det ligger vi på 238:e plats i landet. När vi mäter andelen elever som klarar högskolebehörighet ligger vi också väldigt lågt. Samtidigt vet vi att vi har några av landets högsta medelbetyg på gymnasiet. Sammantaget ger det en bild av ett Stockholm som dras isär. Skillnaden ökar mellan skolor och stadsdelar.

Min fråga är helt enkelt: Har borgarrådet några tankar på hur man ska motarbeta detta och vända den här trenden?

Anförande nr 42

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det finns många slutsatser man kan dra av den här studien. Jag tycker att den är intressant. Den är intressant för det som Roger Mogert säger, att vi har en för låg andel som fullföljer sina gymnasiestudier, men den är också intressant för att Stockholms elever på det hela taget presterar väldigt bra. Vi har en väldigt hög andel av våra gymnasieelever som går vidare till högre studier.

Men det problem som Roger Mogert pekar på är skolans största problem. Hur får man elever att fullfölja sin gymnasieutbildning? Det handlar naturligtvis inte bara om gymnasieskolan. Det handlar också om vad man gör i grundskolan. Mängder av elever kommer i dag till gymnasiet och är illa förberedda. Det är sannolikt det största skälet till avhoppet, det vill säga att man egentligen inte har tillräckliga kunskaper för att gå på gymnasiet.

Det vidtas mängder med åtgärder nu. Vi får till exempel mer av lärlingsprogram i gymnasieskolan för elever som har en väldigt stark praktisk begåvning. Vi kommer också att göra det möjligt för elever att läsa på yrkesprogram utan att vara tvungna att läsa in teoretiska ämnen i samma utsträckning som i dag. Det kommer naturligtvis så småningom att leda till att fler elever klarar sig igenom gymnasieskolan.

Men jag vill än en gång säga att jag tror att det viktigaste vi kan göra är att förbättra grundskolan så att fler elever tar sig igenom grundskolan med behörighet och med tillräckliga kunskaper.

Anförande nr 43

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tycker att det är lite anmärkningsvärt att de saker du tar upp handlar om att sänka kraven så att fler därigenom ska klara sig. Det är kanske inte den mest offensiva åtgärden. När det nu blir tvååriga utbildningar och man förväntas frivilligt skaffa sig de här kunskaperna för att få behörighet till universitetet krävs det ju ännu fler åtgärder. Man kan vara nöjd och säga: Vi har sänkt kraven, och fler har klarat sig. Jag utgår ifrån att det var tungan som slant.

Vi har sett under ett antal år hur omfördelningen har gått tvärtom, det vill säga vi har fördelat från de skolor som har de största behoven till dem som inte har de stora behoven. Ska jag tolka detta så att ni tänker vända det för att återigen stärka grundskolan?

Anförande nr 44

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag har alltid förvånats över att Socialdemokraterna och Roger Mogert har en så nedvärderande syn på yrkeskunskaper. Att man sänker kraven på att man ska få behörighet till högskolan inom ramen för gymnasieskolan innebär inte att man sänker kraven. Det innebär i praktiken att kraven höjs, men de höjs på den yrkesförberedande delen av gymnasieskolan. Antingen läser man det som brukar kallas karaktärsämnen i gymnasiet eller också läser man dem på en lärlingsutbildning.

Sanningen är att i den gymnasieskola som vi har i dag sänktes kraven på just det som är yrkesförberedande samtidigt som man höjde kraven i de teoretiska ämnena. Mängder av elever är inte intresserade av detta utan kan tänka sig att ta igen det senare i livet. Jag tycker att det är märkligt att Socialdemokraterna har en sådan nedvärderande syn på yrkeskunskaper.

Anförande nr 45

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag har över huvud taget inte pratat om yrkeskunskaperna. Det var du som sade att för att fler ska klara sig ska vi sänka kraven på teoretiska kunskaper. Det var det jag tyckte var en aning märkligt. Man behöver rimligen inte tycka illa om praktiska kunskaper för att man uppskattar teoretiska kunskaper. Min fråga är återigen: Vad ska ni göra nu?

Det som händer nu är att ni fördelar från de gymnasieskolor som har stora problem och många elever med stora behov till de gymnasieskolor som inte har det. Hur ska ni vända den här trenden om det nu är så att man vill att fler elever ska kunna få högskolebehörighet? Eller har ni helt gett upp den ambitionen?

Anförande nr 46

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag har redan svarat på den frågan. Jag tror att man till exempel gör det genom fler lärlingsutbildningar, utbildningar där eleverna får sin utbildning direkt på arbetsplatsen. Vi vet att det har varit mycket framgångsrikt där det har prövats i stor skala. Jag tror också att färre elever kommer att hoppa av när de får mer av yrkeskunskaper i gymnasieskolan och slipper läsa in teoretiska kunskaper när de är extremt skoltrötta. Detta kombineras ju med en absolut rättighet att göra det inom gymnasieskolans ram eller efteråt på komvux. Jag tror att det är en bättre väg än att göra som vi nu gör i den socialdemokratiska skolan, det vill säga slår ut mängder av skoltrötta elever så att de varken får de teoretiska kunskaperna eller yrkeskunskaperna. Det är så dagens socialdemokratiska gymnasieskola fungerar.

Fråga nr 7. Varför ska Stockholms kommun betala för behandlingen av Fortum AB:s verksamhetsavfall?

Anförande nr 47

Y i l d i z K a f k a s (mp): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet Sten Nordin! För drygt ett halvt år sedan lämnade jag in en motion om Fortums orättfärdiga fakturering av kommunen. Eftersom jag själv inte kan försvara min motion i kommunfullmäktige när det är dags för behandling vill jag i förväg ställa en principiellt viktig fråga till borgarrådet Sten Nordin. Det handlar om ansvar för stadens pengar och tydlighet i de olika organisationernas befogenheter.

Min fråga är: Menar du, Sten Nordin, att det är helt i sin ordning att kommunen varje år betalar miljontals kronor för att täcka Fortums kostnader för behandling av slagg och aska efter förbränning av hushållens avfall? Tror du på allvar, Sten Nordin, att behandlingen av slagg och aska är ett kommunalt ansvar?

Anförande nr 48

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Din motion är på väg fram, Yildiz Kafkas, men jag har förståelse för att du passar på att ställa frågan nu. Den här behandlingen av slagg och aska är någonting som ingår i avtalet som staden har med Fortum. Det slöts någon gång i slutet av 90-talet. Staden i form av trafikkontoret och renhållningsnämnden har tillsammans med Fortum Värme upphandlat mottagning och omhändertagande av slagg och aska. Sedan vidarefakturerar Fortum stadens del utan pålägg. Det är så avtalet ser ut. Det är trafikkontorets bedömning att hela det här avtalet som vi har med Fortum har gett oss bland de lägsta kostnaderna i landet för helheten om man jämför med andra kommuner.

Nu får man naturligtvis pröva hur man ska förhålla sig till det här med slagg och aska när den här upphandlingen görs om. Man har nu börjat arbeta med det upphandlingsunderlaget. Vi ska ha ett nytt avtal på plats den 1 januari 2015. Det kan ju tyckas långt fram i tiden, men det här är komplicerade frågor. Därför är det också ett stort arbete att ta fram förfrågningsunderlaget.

Mitt besked är att bedömningen är att det innevarande avtalet har varit gynnsamt för Stockholms stad men att vi också nu ska göra en ny upphandling. Då får alla sådana här frågor prövas.

Anförande nr 49

Yildiz Kafkas (mp): Även om det finns ett avtal kan man inte kringgå gällande lagar och regelverk, Sten Nordin. Jag ska läsa upp ett uttalande från Swecos utredning om avfallet.

I en utredning som Sweco genomförde den 11 september 2008 definieras verksamhetsavfall som följande: Med verksamhetsavfall avses i denna utredning det avfall som uppkommer i industrier, affärer eller tjänsteföretag och som inte är jämförligt med hushållsavfall. Detta betyder även att i begreppet verksamhetsavfall kommer att ingå vissa mängder avfall som konverteras från hushållsavfall genom förbränning. Till exempel betraktas slagg och aska från förbränning som verksamhetsavfall oberoende av avfallets ursprung.

Det passar precis på det problem som vi har nu.

Anförande nr 50

Borgarrådet Nordin (m): Det är mer oklart om det passar precis att bryta ett gällande avtal. Skulle det vara på det här sättet är det, som jag ser det, någonting som man måste ha med när man gör en ny upphandling. Skulle det framkomma några andra omständigheter om detta när det gäller lagstiftning får vi naturligtvis titta på det. I det underlag som jag har där man har tittat på Yildiz Kafkas motion och de yrkanden som finns där har det inte framkommit något sådant.

Anförande nr 51

Yildiz Kafkas (mp): Det börjar likna samma sak som avknoppningarna i staden. Det verkar som om kommunen är en mjölkko för olika företag. Från hela staden forslas hushållsavfallet genom kommunens försorg till Fortum för förbränning. Tidigare har kommunen fått ersättning för detta eftersom man kallade det för bränsle. Nu ändrar man sig plötsligt och kallar det för behandlingskostnader som belastar kommunen. Var finns regler och ordning? Det är någonting som borde undersökas juridiskt.

Anförande nr 52

Borgarrådet Nordin (m): Fru ordförande! Vi vill självfallet betala så lite som möjligt. Trafikkontoret bedömer att helheten i det avtalet har varit gynnsam för Stockholm om man jämför med vilka kostnader andra kommuner har. I det här avtalet är det stadens ansvar att ta hand om slagg och aska. Man har tillsammans med Fortum upphandlat att ett annat företag tar hand om detta. Fortum får fakturan och vidarefakturerar stadens del. Så är det i rådande avtal. Som jag också har redovisat för fullmäktige och Yildiz Kafkas kommer vi att göra en ny upphandling. Där får naturligtvis alla sådana här frågor prövas.

Fråga nr 8. Träffpunkter för äldre

Anförande nr 53

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja ställa en fråga med anledning av den rapport från Äldrecentrum som har kommit när det gäller utbud av aktiviteter för äldre med behov av stöd och hjälp i Stockholms stad. Frågan lyder kort och gott: Vad gör du för att åtgärda de brister som framkommer i rapporten och se till att det finns fler träffpunkter dit även äldre som har behov av att till exempel gå på toaletten kan gå och delta i aktiviteter? Är ni beredda att tillföra medel för att detta ska bli möjligt?

Anförande nr 54

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Under den här mandatperioden har antalet träffpunkter för äldre ökat. Vi har de sociala aktiviteter för personer med demenssjukdom som är biståndsbedömda. Vi har också aktiviteter för dem som på grund av social isolering behöver stöd och hjälp. Det är en del.

Dessutom har antalet öppna träffpunkter ökat, och i dag är de närmare 40 stycken runt om i våra stadsdelar. Utöver de öppna verksamheterna har vi också dagsutflykter. I vissa stadsdelar åker man ut gemensamt och äter på restaurang. Gemensamma måltider är också en viktig sak som man lyfter fram i den här rapporten.

Nu är den här utvärderingen gjord. Man har sett att man behöver utöka verksamheten tillsammans med frivilligorganisationerna. I de stadsdelar där man redan nu har en fungerande samverkan med frivilligorganisationerna ser man också att möjligheter för de äldre som eventuellt behöver hjälp har ökat. De har kunnat få ytterligare stöd med ledsagning och vistelse på de här träffpunkterna. Det är redan på gång, och det har hänt mycket de senaste åren. Vi kommer att kunna gå vidare och utveckla verksamheten med hjälp av den här rapporten.

Anförande nr 55

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Då måste jag ställa ytterligare en fråga. Har du läst rapporten? Där kommer det fram brister i verksamheten. Mig veterligen brukar den majoritet som du tillhör ha inställningen att personer som klarar sig själva och är vuxna inte behöver samhällets stöd för att vara med på aktiviteter och annat. Det framkommer i andra sammanhang. Det framkommer tydligt i rapporten att det inte finns resurser och stöd när man blir äldre och exempelvis behöver stöd för att klara av ett toalettbesök när man ska vara med på en aktivitet. Det finns inte heller något stöd för att ta sig till aktiviteten om man önskar vara med. Sedan kan man fortsätta och rabbla upp många fler brister.

Det är roligt att det har blivit fler träffpunkter som friska pensionärer kan gå till, men till saken hör att de som har behov av stöd inte kommer till dessa träffpunkter. Det är det min fråga gäller.

Anförande nr 56

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Den här rapporten redovisar att det ser olika ut över staden. Det ser olika ut i stadsdelarna när det gäller möjligheterna att också kunna ta emot dem som kanske behöver lite extra stöd och hjälp. Det lyfts också väldigt tydligt fram att de som utvecklar sin verksamhet tillsammans med frivilligorganisationer har större möjlighet att också stötta dem som behöver lite stöd och hjälp.

Man lyfter också fram att informationen till de äldre behöver bli bättre så att de vet vilka olika typer av öppna verksamheter som finns. Det handlar om att biståndshandläggarna måste informera mer och att hemtjänstpersonalen måste kunna informera bättre. Det finns absolut förbättringsmöjligheter, men det ser olika ut över staden. De verksamheter som fungerar väl ska vara goda exempel och kunna påverka dem som ännu inte har sett möjligheterna med att utveckla verksamheten tillsammans med andra. Det är inte enbart kommunen som behöver stå för hela delen, utan olika föreningar och människor i väntjänst vill också vara med.

Anförande nr 57

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Jag noterar att du inte svarade på om du har läst rapporten. Du svarade inte heller på om du är beredd att jobba för att det ska tillföras mer resurser till de här verksamheterna. Jag tycker att detta skulle vara en självklarhet i ett välfärdssamhälle. Det är just de här personerna som är i behov av att komma ut i ett socialt sammanhang och inte bli isolerade i hemmet. Det blir ju följderna av att det inte finns ett stöd till de här verksamheterna. Du är faktiskt ansvarig för att det är på det viset.

Anförande nr 58

Borgarrådet S a m u e l s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Man undrar var du har varit den här mandatperioden. Är det någonting man får höra från de äldre är det just att det har blivit fler verksamheter och att man har fått större möjligheter att komma tillsammans. Vi har stöttat anhöriga. För andra året i rad hade vi öppet hus för anhöriga här i Stadshuset i lördags för att kunna hjälpa och motverka isoleringen också för dem som vårdar sina anhöriga hemma med stöd och hjälp från hemtjänsten. Det handlar om att hela tiden, steg för steg, stötta och hjälpa, och att göra det tillsammans med andra verksamheter.

Jag har läst den här rapporten. Vi kommer också att be äldreförvaltningen att redovisa alla frivilligorganisationer som i dag får stöd från stadsdelsnämnderna och från äldreförvaltningen så att vi kan göra en sammanställning över hela staden över den kommunala verksamheten och över den som finns i frivilligorganisationerna så att de ska kunna samordna sin verksamhet till förmån för de äldre.

Fråga nr 9. Vad ska det bli av västra City vid Centralen?

Anförande nr 59

E i e H e r l i t z (mp): Min fråga är: Vill borgarrådet arbeta för att det skapas en vacker och tydligt synlig central järnvägsstation vid Centralen? Det handlar alltså om den sista överbyggnaden i city mellan Klarabergsviadukten och Vattugatsviadukten. En följdfråga blir då: Hur vill borgarrådet gestalta denna sista etapp i cityombyggnaden?

Anförande nr 60

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är i allra högsta grad en väldigt aktuell fråga, framför allt eftersom nya Klara kommer att vara ett av de viktigaste utvecklingsområdena för city och även för hela staden. Jag tror att rätt hanterat blir det en stor variation av bostäder, butiker och arbetsplatser där Centralstationen får en väldigt viktig betydelse. Jag är av den uppfattningen att Centralstationens funktion och existens ska synas i stadsbilden och i siluetten. I det arbete som staden nu genomför tillsammans med Jernhusen diskuterar vi olika typer av utformningar. Den speciella modell som Eie frågar om och som jag själv också brinner mycket för är en modell med ett stort välvt tak som sträcker sig både söder och norr om Klarabergsviadukten.

Anförande nr 61

E i e H e r l i t z (mp): Det finns gamla förslag där man vill bygga igen det som finns kvar av området vid Centralstationen med kontor, en del bostäder, affärer och sådana saker. Jag tycker att det är väldigt viktigt att man i stället gör som man gör ute i Europa. Där ser man järnvägen som framtidens viktigaste transportmedel när det gäller halvlånga resor. I Berlin och Sevilla har man byggt vackra glasade strukturer över perrongerna. De har flera fördelar. Dels syns de, dels kan man göra dem väldigt vackra. De släpper ned ljus till passagerarna som väntar på tåget. Man slipper alltså stå i mörker och vänta som på amerikanska stationer som man förstörde på 60-talet genom att bygga över.

Anförande nr 62

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ytterligare en fördel är att man inte behöver stå i regnet när det regnar. Det här är en av Jernhusens stora visioner för Stockholms central. Det ska bli en byggnad som signalerar någonting spännande för Stockholm. Det är naturligtvis också en viktig del i hela utvecklingen av nya Klara. Jernhusen utvecklar stationen, och det har varit väldigt viktigt för dem som fastighetsägare. Jag ställer mig jättepositiv till det arbetet.

Anförande nr 63

E i e H e r l i t z (mp): Jag tycker att det är väldigt viktigt att de gamla planerna stryks och att man i stället arbetar ungefär som man har gjort ute i Europa och skapar en vacker struktur. Valvet är en gammal symbol för järnvägsstationerna. Även om de kanske inte har samma betydelse som under ånglokstiden byggs nya stationer ute i

Europa med glasade valv. Ofta anlitar man väldigt skickliga arkitekter för att ge dem en vacker form. Jag hoppas att borgarrådet vill arbeta för någon typ av sådan konstruktion. Den ska synas tydligt från Riddarfjärden, från Söder och även från S:t Eriksbrohålet. Den ska vara en klar markör som visar att här ligger järnvägens centrum.

Anförande nr 64

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag kan inte annat än hålla med. Det här blir lite av ett tågens kluster i Stockholm framöver. Med den nya Citybanan som också kommer att vara en viktig kollektivtrafikdel blir det Sveriges största kollektivtrafikknutpunkt. Vi ska självfallet se till att hedra den platsen med en fin utformning i stadsbilden.

§ 13 Övergripande program för miljö och hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden (utl. 2010:94)

Anförande nr 65

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! Nu får vi äntligen diskutera detta ärende, som jag hade hoppats att vi skulle ta förra gången. Men det finns en ganska god symbolik i att man på mandatperiodens sista fullmäktigesammanträde hanterar just detta ärende. Jag måste säga att jag är oerhört stolt över att vi under den här mandatperioden har tagit fram Norra Djurgårdsstaden som miljöprofilområde. Nu har vi också inom ramen för det arbetet en grundplåt i form av det ramprogram som ligger till grund för miljöprofileringen av nästa generation. Hammarby Sjöstad är ju den första generationen miljöprofilområden. Norra Djurgårdsstaden blir nästa generation.

Vi har i Stockholm miljöhuvudstadsåret 2010. Vi fick utmärkelsen för det historiska arbete som vi har gjort, men vi fick den också för våra ambitiösa framtidsplaner. Norra Djurgårdsstaden är ett exempel på de framtidsplaner som vi har, där miljöprogrammet är en del. Det som vi har gjort inom ramen för arbetet är att verkligen dra nytta av de erfarenheter vi har fått från Hammarby Sjöstad. Det innebär att vi kommer att ha ett löpande arbete med de olika etapperna där man fokuserar på att sätta tydliga och mätbara mål beroende på det som är kopplat till den utveckling som sker på miljöteknikområdet.

Projektet skiljer sig tydligt från Hammarby Sjöstads-projektet genom att vi på ett helt annat sätt än någonsin tidigare har ett samarbete tillsammans med företagen och akademien för att sätta tuffa och tydliga mål. Detta kan också leda fram till att man kan använda området på ett helt annat sätt än man har kunnat göra med Hammarby Sjöstad för att sälja svensk miljöteknik och svenskt miljökunnande. Men man ska också jobba för att se till att man får fram nya innovativa idéer inom området som kan etableras och utvecklas där. Ett exempel på det är det smarta elnät som bland andra Fortum och ABB håller på att jobba med att utveckla.

Området är också ett av 18 projekt som Clinton Climate Initiative har tagit fram. Det ska vara ett symbolområde för att visa hela världen hur man kan jobba med miljöfrågorna. Det innebär att Norra Djurgårdsstaden kommer att vara världens första klimatpositiva stadsdel. Den etableras nu här i Stockholm.

Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi nu jobbar vidare för att befästa Stockholms position som en av de ledande miljöstäderna i världen. Genom detta projekt och genom det upplägg som finns inom ramen för det miljöprogram som fullmäktige nu har fattat beslut om skapar vi en bra grund för att tillsammans med alla intressenter se till att vi även framdeles har en stark och bra position på miljöområdet.

Jag tycker att detta område, där vi kan etablera samarbetet med fastighetsägare, exploatörer och akademi, visar att man kan jobba mycket framgångsrikt utan att tvinga företagen till olika typer av åtgärder. Här handlar det om att man har ett gemensamt mål. Man visar på att vi tillsammans har ett starkt intresse av att jobba för att minska miljöpåverkan och för att visa att man kan åstadkomma väldigt goda

resultat i form av modernt och klimatanpassat byggande där vi tar hänsyn till de klimatförändringar som vi vet kommer att komma. Vi ska se till att de människor som flyttar in i området på ett helt annat sätt blir medvetna om att deras eget beteende påverkar miljöfrågan. Vi ska också se till att vi har bra kollektivtrafik och en effektiv energianvändning i området. Vi har till och med plushus i området. Det är någonting som är unikt – fastigheter som byggs i området ska leverera 30 procent av sin egen elförbrukning.

Herr ordförande! Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 66

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande och fullmäktige! Arbetet med Norra Djurgårdsstaden är både spännande och har många ambitiösa och realistiska målsättningar. Det tycker vi är bra. Man har tänkt på energi och återvinningssystem, klimatanpassning, grönskande utomhusmiljöer, hållbara vatten- och avloppssystem och på sikt en god kollektivtrafikförsörjning. Det var tur att föredragande borgarråd nämnde kollektivtrafikförsörjningen, för jag trodde nästan att du helt skulle glömma att det ska bo människor i den här stadsdelen!

Hur som helst – på det stora hela tycker vi att ärendet är bra. Det finns dock en del saker som vi saknar, och det är så klart mindre bra. Men det är inte för sent att rätta till detta. Det finns några saker jag skulle vilja lyfta fram. Vi saknar till exempel planeringen för att använda vatten som transportmedel. Det är både snabbt, effektivt och miljövänligt. För en stadsdel som ska ha miljöprofil passar det verkligen in. Det borde vara en del som finns med i det fortsatta arbetet med Norra Djurgårdsstaden.

En annan fråga handlar om konverteringen av Värtaverket från kol- till biobränsle. Den måste så klart snabbas på. Uppvärmningen kommer till en början att ske med fjärrvärme från kolkraftverken i Värtahamnen, och ersättandet med biogas borde helt enkelt prioriteras hårdare eftersom vi vill att stadsdelen ska ha en miljöprofil.

Man skissar i programmet på att all trafik ska vara fossilfri till 2030. Det vore naturligtvis helt fantastiskt om det kunde vara så. Men vad jag vet, i alla fall, finns det ingen relevant forskning på området. Samtliga prognoser bortsett från det papper vi behandlar här i dag pekar på att detta inte är realistiskt. Det är så klart ett dilemma.

Vad vi kan se finns det dessutom inte en enda studentbostad inplanerad. Det är inget vidare, särskilt med tanke på att stadsdelen ligger väldigt nära Stockholms universitet. Jag vet inte om man fortfarande tältar utanför universitetet, men bostadsproblematiken för Stockholms studenter är ingalunda löst. Det behövs verkligen fler studentbostäder.

Med dessa ord yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen

Anförande nr 67

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag vill bara göra ett stillsamt påpekande: Det är inte korrekt att det inte finns tankar på att ha kollektivtrafik på vatten. Detta framgår också av ärendet.

Jag vill också påpeka något annat: Teres Lindberg säger att hon tycker att det är orealistiskt att man ska ha fossilbränslefritt när det gäller fordonsparken 2030. Men jag har inte sett någon reservation från Socialdemokraternas sida i denna del. Jag kan även konstatera att det kommer att planeras studentbostäder i området. Jag kan också konstatera att det faktum att man säger att det ska vara fossilbränslefritt i området till 2030 naturligtvis också påverkar vilken typ av bränsle Fortum använder.

Anförande nr 68

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är väl jättebra. Men det framgår inte särskilt tydligt i ärendet att man faktiskt tittar på kollektivtrafik på vattnet. Jag kan bara tacka för repliken och att du tydliggör detta. Om du hade läst vår reservationstext skulle du ha sett att vi är lite oroliga för att man ska klara av målsättningen att få det hela fossilbränslefritt till 2030. Det är jättebra att ha höga ambitioner, men man måste också vara realistisk när man sätter upp målen. Vad jag förstår har till och med staden själv i sin egen målplanering sagt att det inte är möjligt att vara fossilbränslefri till 2030.

Det är klart att det finns en problematik när vi i ett pm säger att detta kommer att gå jättebra och i ett annat säger att det finns stora problem – precis som experter på området säger. Men det är ju snarare så att det inte finns någon expertis på området.

Anförande nr 69

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är trevligt att kunna fatta beslut om en miljöstadsdel som ska bli i världsklass. Det är inte varje dag vi gör det. Det är kul att detta är långt framskridet och på gång och att det sker på riktigt.

Jag tycker att beslutet är bra ur flera aspekter. Det blir fler bostäder. Staden växer; det är ingen hemlighet. Vi tar till vara mark som tidigare har varit till för industri och liknande och bygger där. Vi har höga miljökrav. Vi jobbar i staden med metodutveckling både när det gäller själva processen och teknikutvecklingen. Vi involverar näringslivet på ett aktivt sätt och vi marknadsför detta på ett strategiskt aktivt sätt som är till gagn för alla.

Jag tycker att det är jätteviktigt att man drar lärdom av de erfarenheter som nu framkommer hela tiden och kontinuerligt slussar över dem till andra projekt som staden håller på med – precis som när vi under tiden tar in erfarenheter från Hammarby Sjöstad och andra delar av såväl Sverige som världen för att få detta riktigt bra.

Ytterligare en viktig sak är att vi bygger en riktig stad, det vill säga att vi från början har med förskolor, skolor, service, kollektivtrafik och allt annat som krävs för att det här ska fungera från början. Det är också viktigt att jobba med livsstilsfrågorna så att de boende och de som kommer att verka i området ständigt kan påminnas om att man

är i en miljöstadsdel och uppmuntras till att leva lite grönare. Här tror jag att det finns mycket i IT-frågan som kan hjälpa till och bidra till detta. Grön IT är för övrigt en bra del, som man tror kan sänka koldioxidutsläppen med mellan 5 och 20 procent och spara en massa pengar till kommuner och andra om man jobbar aktivt.

Innan jag yrkar bifall till kommunstyrelsen, herr ordförande, tänkte jag passa på att tacka för mig. Detta är nämligen mitt sista sammanträde. Jag har haft förmånen att få sitta här sedan 1991, och jag tyckte inför det här valet att det helt enkelt får räcka nu. Nu kan jag ta en paus och se hur det blir så småningom. Det har varit jättekul, lärorikt och givande. Jag skulle vilja ge en eloge till alla er som kämpar kvar i nämnder och styrelser. Jag har med åren fått mer och mer respekt för den tid och engagemang som krävs för att jobba politiskt. Som ni kanske har märkt är det inte bara roligt alltid, utan även lite slitsamt och hårt ibland. En stor eloge till er som kämpar på!

Jag är dock glad att jag i mitt arbete får fortsätta att jobba för Stockholm och en stad i världsklass. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 70

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Också jag tycker att det är roligt, Ulla, att vi nu ska stå och debattera och anta ett övergripande miljöprogram för Norra Djurgårdsstaden. Jag tycker att det är bra och kul att inte minst du har drivit detta hårt; man ska ha miljöstadsdelar. Du pratar om den andra generationens stadsdelar, och det gäller nu att ta till vara på de erfarenheter som staden har från Hammarby Sjöstad.

Som du vet har vi vid flera tillfällen varit ganska sura på att ni, när ni tillträdde förra mandatperioden, började med att ta bort det program för miljöanpassat byggande som fanns för all byggnation i staden. Det var en del av den erfarenhet som man hade från Hammarby Sjöstad fast implementerat i business-as-usual-byggandet, särskilt på stadens egen mark som man kunde använda sig av i markanvisningarna. Det är tråkigt. Men det är bra att ni tänker använda er av erfarenheterna någonstans, och att Norra Djurgårdsstaden är ett lämpligt ställe tror jag att vi i den här salen är ense om. Det har vi motionerat om från många partier.

Många av de mål, många av de texter och mycket av den process som förvaltningen har haft inför miljöprogrammet är bra och framåtsyftande. Det är vi också eniga om. För vår del tycker vi inte minst att det är bra att man har tagit in erfarenheten att det är människor som bor i stadsdelen. Det är det som gör miljöavtrycket. Det är väldigt viktigt.

Däremot tycker vi att det är tråkigt att programmet kommer för sent, vilket vi har sagt många gånger i den här salen. Det gäller flera av markanvisningarna. Detaljplaner är redan tagna i området. Det blir jättesvårt att implementera detta på ett enhetligt och bra sätt. Vi tycker att det är tråkigt att det är oklart och otydligt. Nu står det att det är ett övergripande program. Det betyder egentligen att vi i dag fattar ett beslut som inte alls går att följa upp på något sätt härifrån. Det är ju kul att miljöborgarrådet anser att det här ska bli världens första klimatpositiva stadsdel. Men fullmäktige kommer aldrig någonsin att kunna följa upp huruvida det blir så, för vi

sätter inga sådana standarder som går att följa upp. Därför kommer vi inte heller att veta vilka erfarenheter i den delen som vi faktiskt gör. Detta kommer att vara ett arbete som går vidare framför allt i nämnderna. Det blir mycket upp till nämnderna under kommande år att följa upp detta och att också hitta standarderna mer på detaljplan.

Vi ser att det som däremot är framlagt är detaljplaner och markanvisningar som fortfarande har ganska höga p-normer enligt vår syn för att vara en klimatstadsdel. Det ligger långt över de klimatneutrala stadsdelar som vi ser i Europa. Vi hade velat ha lägre p-normer. Vi ser att spårvagnen inte kommer att vara klar vid den första inflyttningen, som det ser ut nu i planerna. Det är en katastrof om man vill att folk ska transporteras på något annat sätt än med sin egen stora bil. Man kan naturligtvis underlätta cyklandet mycket mer, men alla kanske inte kan cykla jämt. En spårvagn kan behövas.

Inte heller på energisidan finns det några jättehöga ambitioner. Det är jättebra med en ambition med passivhus, men det kan man faktiskt bygga överallt i hela staden just nu. Det behöver vi inte göra i vår främsta miljöstadsdel. Där borde vi ha plusstandard. Det finns flera ställen att göra detta på. Jag undrar lite grann, Ulla, varför ni inte har varit ännu spetsigare och ännu tydligare.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 71

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Det är en himla tur att vi kan fortsätta i majoritet. Om ni skulle styra tillsammans med Socialdemokraterna på det här området skulle ni verkligen bråka om både spårvagnar och p-normer i området. Men vi kan fixa den saken åt er, så ni behöver inte oroa er!

När det gäller plushus nämnde jag tidigare i mitt anförande att vi ställer krav på att husen ska leverera 30 procent av den egna energiförbrukningen till ett nät. Det som du säger stämmer alltså inte.

En erfarenhet från Hammarby Sjöstad är just att det är viktigt att ha ett grundläggande miljöprogram där man sedan gör tydliga uppföljningsbara etappmål för varje etapp. Det som vi har utvärderat visar bland annat att det är oerhört viktigt att man kan göra det. Det är precis så som upplägget är på det här området. När det gäller etapp 1 finns det världsklassavtal som är tecknade av de exploatörer som har fått markanvisningar. De tycker naturligtvis också att det är viktigt att de lever upp till den toppkvalitet som ska finnas på miljötekniksidan.

Anförande nr 72

Å s a R o m s o n (mp): Jag tycker som sagt att det är bra att miljöborgarrådet på den där sidan visar en stark ambition. Vår största kritik gäller egentligen att vi kan göra mycket av det här i det övriga byggande som vi gör i staden. Vi kan ta hand om det.

Energimässigt är det inte någon plusstandard som man sätter för hela området. Man gör det i vissa delar och för vissa etapper. Vi i fullmäktige fattar inte något helgjutet beslut. Vi har haft massor med diskussioner med din kollega Kristina Alvendal när det gäller vad ett miljöprogram faktiskt innebär. Detta miljöprogram innebär inte att vi här sätter miljöstandarden hårt, utan det gör man senare i olika delar. Det kan man förvisso göra, men frågan är när man i så fall ska ta åt sig äran här i fullmäktige så att vi faktiskt vet att detta leder.

Vi har nu påbörjat en process. Vi är hoppfulla. Mina 16 kolleger som ska sitta här efter mig i bänkarna kommer att vara blåslampor på dig, Ulla, och på er i majoriteten när det gäller att förverkliga detta som en bra miljöstadsdel. Men det ska inte bara vara i Norra Djurgårdsstaden, utan i hela staden.

Anförande nr 73

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! När jag var och träffade kommunpolitiker i Amsterdam fick jag anledning att som stockholmare vara stolt över framför allt en sak – Hammarby Sjöstad. Samma sak inträffade när jag var i London för två år sedan och när jag träffade chefen för ett stort byggföretag i Shanghai som hade besökt Sjöstaden flera gånger och tagit med sig många idéer hem. Hammarby Sjöstad har blivit ett begrepp över hela världen. Alla vi partier här inne kan vara stolta över det vi har gjort i denna stadsdel under många år. Visst är det också fantastiskt hur intressant Hammarby Sjöstad fortfarande är efter alla dessa år!

Men så kommer det inte alltid att vara, och nu är det dags att skriva nästa kapitel i Stockholms utveckling som miljöstad. Miljöprofilområdet Norra Djurgårdsstaden är intressant på många sätt, inte minst när det gäller läget i nationalstadsparken med dess natur och kulturhistoria och närhet till vattnet. Här finns potential till mycket hög livskvalitet, och det är viktigt.

Ännu mer intressant är möjligheten att återigen bryta ny mark när det gäller miljöteknik och klimatsmarta lösningar. Här är själva poängen att man talar om vad nya system och den nya tekniken inom exempelvis energi och återvinning ska leda till, och inte exakt hur den ska konstrueras. Det kan dra på sig viss kritik, men det är samtidigt så man driver på nya, smarta lösningar.

Förhoppningen är att få en stadsdel som inte bara visar hur vi bör bygga vår egen stad i framtiden utan också hur man kan bygga på fler ställen i världen. Vi vill se en fullskalig demonstrationsanläggning i fullt bruk där vi förhoppningsvis kan visa upp ny teknik och nya processer som både räddar världen och skapar nya jobb här i Stockholm och i Sverige. För visst finns det mycket att göra. På tv ser vi just nu hemska bilder från en miljökatastrof i Europa. Det är ett typexempel på en ordning där man inte har tänkt långsiktigt utan i stället sopat problemen under mattan och hoppats på det bästa. Samtidigt har vi i Stockholm ett miljöprogram som flyttar fram positionerna avsevärt. Därmed tar vi ett stort ansvar, och det är bra. Det är det vi ska göra.

Samtidigt kan man tycka att miljöprofilerade stadsdelar inte skulle behövas. Alla stadsdelar borde vara miljöprofilerade. Vi är inte där ännu, men förhoppningsvis kommer vi en bit på vägen i dag.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 74

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Jag blev bara lite nyfiken på vad Per Ankersjö säger. Han pratar så väl om Hammarby Sjöstad som exempel, till skillnad från miljöborgarrådet som lite grann säger att vi inte lyckades marknadsföra det. Jag håller nog med dig, Per. Med Hammarby Sjöstad har vi lyckats marknadsföra mycket god teknik, och vi hade säkerligen kunnat göra det ännu bättre.

Hammarby Sjöstad är inte färdigbyggt. När det gäller fortsättningen finns det viktiga etapper kvar, och det finns också viktiga visningsprojekt kvar som har varit underfinansierade under den senaste fyraårsperioden. Glashuset har till exempel fått mycket sämre visningskapacitet, framför allt för våra egna medborgare. Jag tror att de internationella gästerna fortfarande får ett bra mottagande, men när det gäller skolklasserna, dem som bor där och så vidare har informationen gått ned på noll.

Jag undrar hur du från Centerpartiet tänker med den fortsatta utbyggnaden av Hammarby Sjöstad. Ni får inte glömma bort vår första miljöstadsdel nu när ni ska gå in och göra er andra!

Anförande nr 75

P e r A n k e r s j ö (c): Jag delar inte synen på att informationen har gått ned på noll. Det är snarare tvärtom; mitt exempel visade på att det fortfarande sker ett informationsutbyte och att många människor kommer till Hammarby Sjöstad för att se på exemplet som finns där. Självfallet ska man göra det även i fortsättningen.

Anförande nr 76

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande, ledamöter, stockholmare! Inte någonstans i miljöprogrammet talas det om att avsätta mark för att anlägga koloniträdgårdar eller odlingslotter. Det är själva innebilden för optimalt miljöarbete, naturligtvis förutsatt att inte bekämpningsmedel och konstgödsel används. Det är innebilden för miljöarbete därför att det ligger så nära människan själv – människan som bor i stadsdelen. Det handlar om lokalproducerade blommor, frukt och grönsaker för husbehov. Det handlar om sedan länge erkänt hälsobefrämjande arbete både för kropp och själ.

Det handlar om att skapa kreativitet, skönhet och mervärden inte bara för dem som har en lott utan även för dem som ska bo i den nya stadsdelen. Det handlar om miljötankande och det handlar om att klara de uppsatta miljömålen. En hel del av det här finns med i programmet, förutom just detta att avsätta mark för koloniträdgårdar.

Koloniträdgården är öppen för allmänheten och kan ses som en vacker och intressant park som staden dessutom tjänar pengar på. Det blir dubbelt upp, kan man säga, eftersom staden tar in arrendavgifter av kolonisterna och slipper betala för parkskötsel.

Fastighetsnämnden ingår inte i den övergripande förvaltningsgrupp som ska tillsättas och jobba fram förslaget. Jag tycker att man även bör ta med fastighetsnämnden, och detta av ett speciellt skäl. Under den tidigare mandatperioden har Alliansen avvecklat Energicentrum. Det var där vi hade stadens främsta expertis och kompetens när det gäller just energianvändningen. Numera finns denna kompetens i fastighetsförvaltningen eftersom man där har bestämt sig för att slopa upphandling av energieffektiviseringen via EPC och i stället satsa på egen kompetens. Så tänk på det – ta med fastighetsförvaltningens tjänstemän också i den övergripande arbetsgruppen!

I övrigt vill jag yrka på Miljöpartiets reservation till kommunstyrelsen med tillägget att man i detta program även tar med avsättande av mark för koloniträdgårdar.

Anförande nr 77

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Detta är ett unikt område på många sätt. Bland annat ligger det granne med världens enda nationalstadspark. Det kanske inte är helt givet att man ska använda den markyta som finns i området för att anlägga kolonilotter. Däremot tror jag att vi kommer att få se många fler exempel på mikroodlingar på olika sätt. Det tror jag mycket väl kan komma upp på fastigheterna i området, antingen på taken eller inomhus. Det sker en spännande utveckling på detta område, där bland andra ett Stockholmsföretag som heter Green Fortune jobbar med den här typen av lösningar. Man har bland annat presenterat det på Kulturhuset för ett och ett halvt år sedan ungefär.

Jag tror att markytan är så pass värdefull att de boende som grannar med nationalstadsparken ska njuta av att röra sig i den i stället.

Anförande nr 78

M a r t i n M i c h e l (mp): Jag upplever bara detta argument som det förakt som ni känner för de små verksamheterna, som enskilda människor kan bedriva i staden. Jag vet att det finns ett litet koloniträdgårdsområde någonstans i närheten – någonstans bakom Kaknästornet. Men det är ju en bit längre bort.

Jag tror absolut att det måste kunna finnas plats att avsätta just för koloniträdgårdar eller odlingslotter. Tänk på den kvalitetshöjning som ges till den nya stadsdelen om man även tar med denna möjlighet!

Anförande nr 79

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande, åhörare och fullmäktige! Det är bra att det till slut utformas ett miljöprogram för Norra Djurgårdsstaden. Men det hade varit bra om det hade kommit in tidigare i processen, vilket också vi och flera andra också har föreslagit. Det viktiga är att minska stockholmarnas klimatpåverkan. Därför måste också privatbilismen minska.

När staden växer och nya områden byggs måste kollektivtrafiken växa. Den måste byggas ut för att försörja de nya områdena. Turtätheten måste öka, och den måste bli tillgänglig för alla. För ett miljöprofilsområde som det här måste kollektivtrafiken

komma i gång väldigt snart, så att de som flyttar in får sina vanor på ett bra sätt. Vi vet att man inte bryter vanemönster så lätt. Därför är det viktigt att ge signaler om att detta är ett miljöprofilsområde och att vi där transporterar oss huvudsakligen kollektivt, med cykel och så vidare och inte med bil. Likaså behöver Spårväg City snarast dras vidare genom Norra Djurgårdsstaden till Ropsten och knyta samman området med tunnelbanan och den centrala staden.

När det gäller den gröna miljön omkring området tycker vi att det är viktigt att det verkligen blir så att taken används och täcks med solceller. Dagvatten ska tas om hand och renas lokalt. Det ska finnas gröna tak och väggar och odlingslotter. Det var intressant att du tog upp det nu. Jag tycker att det är lite tråkigt, för när vi i stadsbyggnadsnämnden föreslår odlingslotter på gårdar, tak och så vidare har ni i den borgerliga majoriteten inte alls varit positiva till det förut. Men det vore kul om det blev en ändring på den punkten. Likaså behövs mer parkområden. Även om vi har nationalstadsparken nära behövs parkområden. Det får inte bli som med planeringen i Norra Stationsområdet – att det blir en förhållandevis liten park med tanke på hur många människor som ska bo både där och i Norra Djurgårdsstaden.

När det gäller inomhusmiljön är det viktigt att vi ser till att det blir full garanti för att giftemissioner inte skapas. Det får inte bli fuktig betong. Vi vet att det finns dåliga exempel från Hammarby Sjöstad sedan tidigare. Vi tycker också att det är viktigt att man avsätter minst 100 lägenheter som man anpassar för personer som är särskilt känsliga för elektromagnetiska fält så att också de kan bo i lägenheterna. Avfallskvarnar i slasken är jättepraktiskt.

Jag avslutar med att säga att vi vill att studenter, unga, ensamstående och äldre ska bo i Norra Djurgårdsstaden. Vi vill att minst 50 procent av lägenheterna ska vara hyresrätter så att de kan efterfrågas också av människor med lägre inkomster.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Maria! Jag vill bara önska dig lycka till i ditt arbete med att övertyga Socialdemokraterna om att Spårväg City är ett jättebra alternativ i Stockholm.

Anförande nr 81

M a r i a H a n n ä s (v): Det tror jag inte ska vara något problem.

Anförande nr 82

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Norra Djurgårdsstaden ska väl bli någon typ av mönster för hur man vill bygga en stad som passar bra för människor. Det har stått en hel del i tidningarna, och man betonar mycket att staden ska vara hållbar utifrån alla möjliga aspekter. Det är viktigt att komma ihåg detta.

Men man får inte glömma bort den visuella upplevelse av en stad som folk som går i staden har. Det estetiska är mycket viktigt, och det måste ha hög prioritet. Ta

Hammarby Sjöstad – där gjordes arkitekturprogram för varje bit! Det gjordes speciella skisser som ledamöterna i stadsbyggnadsnämnden kunde diskutera. Det fanns hela tiden en grundtanke om att denna stadsdel skulle ha estetiskt höga kvaliteter. Den har också blivit väldigt fin ur många synvinklar.

För ungefär en vecka sedan intervjuades en tysk kvinnlig arkitekt i Svenska Dagbladet. Jag tycker att det hon sade var viktigt. Hon sade nämligen att i hela diskussionen om hårda faktorer och en hållbar stad får inte det estetiska försvinna. Det har blivit lite grann så i dagens stadsplanering; det estetiska på något sätt glöms bort i debatten. Folk blir välmående om det finns en vacker omgivning, har man visat i en rad studier. Människor ska alltså kunna göra en vandring i den nya promenadstaden där uppe vid Värtan. Det ska kännas positivt. Det ska hända någonting. Det ska vara så att man blir nyfiken och funderar över vad som kommer runt hörnet. Hela tiden ska det vara överraskningar. Folk vill ha någon positiv upplevelse. Då kommer de att återvända till staden.

Jan Gehl, den danske arkitekten, skrev en bok för några decennier sedan som heter *Livet mellan husen*. Också jag vill betona detta. I dag snackas det bara om mötesplatser, och ibland sätts det likhetstecken mellan mötesplats och stora gallerior. Det är dåliga mötesplatser. Där är folk utspädda med varandra och de känner aldrig igen en enda människa. Det är gatan som är det viktiga i staden. Det är grunden. Det är där folk kan träffas, umgås och åter känna igen varandra.

*§ 14 Förändring av Stockholmsregionens Europasamarbete
Bildande av Stockholmsregionens Europaförening m.m. samt likvidation av
Stockholmsregionens Europakommitté ekonomisk förening (utl. 2010:100)*

Anförande nr 83

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Vi i Vänsterpartiet har yrkat återremiss på ärendet, och det har vi gjort av ett par viktiga skäl. Vi tycker att det är viktigt att organisationen förändras. Vi har varit kritiska till den, liksom många andra har varit.

Men det vi ser är att inte heller med den nya föreningen, konstitutionen och förslaget kommer vi som folkvalda i den här församlingen att få full insyn i vad som händer. Det tycker vi är olyckligt. Det är olyckligt för demokratin att flera av fullmäktiges partier inte kommer att få insyn i vad som sker.

Samtidigt finns det en annan sak som vi vill belysa med återremissen, nämligen att den ideella föreningen – den nya som bildas – själv ska föreslå sina stadgar. Vi tycker att det låter väldigt märkligt, och därför yrkar vi på återremiss.

Anförande nr 84

H a d a r C a r s (fp): Herr ordförande! Det är glädjande att notera den breda majoritet i Rådssalen som uttalat värdesätter stadens nära samarbete med den europeiska unionen. Den föreslagna organisationen för Stockholmsregionens Europasamarbete präglas som jag ser det av välbehövlig uppstramning och tydlighet. Det finns också goda skäl att hoppas och tro att arbetet i den nya organisationen kommer att präglas av öppenhet mot alla berörda.

§ 15 Motion om skolans roll i att stärka de nationella minoriteternas ställning i Stockholm (utl. 2010:81)

Anförande nr 85

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Jag får börja med att tacka för svaret, även om jag möjligen tyckte att det var en smula klent. I svaret konstateras att pengssystemet och den socioekonomiska schablonen ger möjligheter för de nationella minoriteterna att bedriva utbildning. Det är naturligtvis delvis sant. Det finns inget formellt som hindrar det. De nationella minoriteterna ges på samma villkor samma möjligheter som Konsum, Medborgarskolan, Svenskt Näringsliv eller vilken entreprenör som helst att bedriva utbildning.

Det är också detta som är problemet, för de nationella minoriteterna är de facto inte vilken entreprenör som helst i det svenska samhället. De har en särställning i samhället och i vår lagstiftning. Det gör att vi här inne har ett större ansvar att ge inte bara möjligheter utan goda villkor och reella möjligheter utifrån de specifika förutsättningar som råder för de nationella minoriteterna.

De har en helt annan situation än många andra. Flera av våra nationella minoriteter har ett högre skyddsbehov. De är i vissa fall förhållandevis få – det ligger i sakens natur med att vara minoritet. Det skapar andra förutsättningar. Vi vet att Hillelskolan, den judiska skolan, har klasser med 12–14 barn. Då kan man inte hänvisa till att de har pengar om man menar allvar med att man vill ge goda förutsättningar för de nationella minoriteterna. Samtliga brottas med specifika problem som gör att de behöver någonting annat än pengar. Pengen är ett bra fundament. Det socioekonomiska, som nämndes förut, är också ett bra fundament. Men det räcker inte för att skapa goda möjligheter. Det är utifrån detta jag har skrivit motionen.

Jag måste säga att jag är en gnutta besviken och en gnutta förvånad över att svaret blir ”ingen åtgärd”. Jag förstår inte att detta ska vara en blockskiljande fråga. Jag förstår inte att man som liberal, konservativ, ekohumanist eller vad Centern nu definierar sig som, inte kan se behovet av att stärka stödet för de nationella minoriteterna. Jag vet att vi i den här salen av slentrian ibland besvarar eller avslår motioner; det har jag också gjort. Men jag trodde inte att det skulle behöva ske i det här fallet. Jag tycker att det är tråkigt.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 86

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar också bifall till den för s, v och mp gemensamma reservationen i kommunstyrelsen.

Jag vill bara poängtera vad Roger sade. Dagens lagstiftning ställer krav på att särskilt stödja de nationella minoriteterna. Det handlar om dessa elevers rätt till språklig och kulturell utveckling och att de nationella minoriteterna har en särställning som ställer höga krav på skolorna att klara av detta. Därför håller jag med Roger om att detta är ett ganska intetsägande svar.

Anförande nr 87

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har som vanligt lite konstiga funderingar. Bland annat säger man angående systemet att SLK, utbildningsnämnden och därmed det ansvariga borgarrådet hävdar att pengsystemet räcker fullt och väl för att uppfylla det särskilda ansvar som staden har.

Det märkliga är att varken utbildningsförvaltningen eller SLK verkar ha läst lagen. Det kan hända att problemet är att lagen skrevs efter Rogers motion. Lagen är ganska intressant i förhållande till Stockholm. Den heter lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I § 3 står det: Förvaltningsmyndigheter ska när det behövs på lämpligt sätt informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt denna lag. I § 4 står det: I språklagen anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. I § 5 står det: Förvaltningsmyndigheter – och märk väl att Stockholm är en förvaltningsmyndighet enligt den lag som den här förfärliga regeringen som ibland kallas alliansregering antog – skall ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som möjligt samråda med representanter för minoriteter i sådana frågor.

Här är det en ganska enkel fråga. Har utbildningsförvaltningen, Stockholms stad och de ansvariga politikerna samrått med någon förutom sig själva? Har man pratat med minoriteterna i denna fråga och fått bekräftelse på att systemet fungerar väl? Vad är det som har hänt? Jag vill gärna få ett svar på den frågan. Hur många minoriteter har förvaltningen träffat? Vet förvaltningen till exempel hur många romer som inte går i skolan och därmed inte nås av dagens system?

Anförande nr 88

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det är mycket möjligt att svaret på motionen är lite för kortfattat, men det beror på att jag trodde att både Vänsterpartiet och Socialdemokraterna och möjligen också Miljöpartiet visste vilket stöd vi ger i dag till nationella minoriteter i Stockholm. Det ges inom ramen för det socioekonomiska stödet, men vi ger extra stöd och medel både till Hillelskolan – som är en fristående skola med judisk identitet – och till det judiska högstadiet vid Vasa Real. Vi ger extra stöd till den romska undervisning som finns vid Nytorpsskolan. Vi har också Sverigefinska skolan i Stockholm, som är en fristående skola som naturligtvis också får medel från den socioekonomiska fördelningen.

Det finns alltså en blandning av skolor som både får den ordinarie peng och tilläggsanslag – socioekonomiskt sådant – som bland annat går till modersmålsundervisning. Vi har också en särskild tilldelning till de minoriteter som har särskilt stort behov av detta, och det trodde jag att Roger Mogert var medveten om.

Anförande nr 89

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag märkte att jag inte fick något svar på min fråga. Har man samrått med minoriteterna? Vilka har man pratat med? Detta står i lagen. Jag kan läsa det en gång till: Förvaltningsmyndigheter skall ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Så långt som det är möjligt ska man samråda med representanter.

Jag har inte hört någonting – i alla fall inte i ärendet – angående utbildningsförvaltningens kunskaper och SLK:s kunskaper angående huruvida det finns behov och huruvida man lever upp till dessa behov. Därmed yrkar jag på återremiss, eftersom förvaltningen inte har kollat stadens ansvar gentemot lagen. Staden har inte pratat med de berörda.

Anförande nr 90

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag har av naturliga skäl inte kontroll över varje möte som äger rum i utbildningsförvaltningen. Däremot vet jag att Stockholms stad sedan många år tillbaka har gett ett extra stöd både till Hillelskolan med judiska klasser på låg- och mellanstadiet och till Vasa Real, den kommunala skolan som har judiskt högstadium. Vi ger också extra medel till de romska klasser som finns i den kommunala Nytorpsskolan. Vi har även särskilda skolor och klasser för finskspråkiga elever.

Detta tycker jag verkar vara ett bättre sätt att hantera frågan än att ha en rad möten. Men jag ska naturligtvis se till att det blir fler möten i utbildningsförvaltningen så småningom.

Anförande nr 91

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är jättetrevligt att man delar ut pengar till höger och vänster. Problemet är, en gång till, att jag inte har hört att det är just detta stöd som behövs. Uppenbarligen har varken det ansvariga borgarrådet, utbildningsnämnden eller SLK uppfattat detta. Det är ett problem i dialog med våra medborgare. Just i det här fallet är det också ett krav som ställs i lagen. Och lagen kanske bör följas.

Anförande nr 92

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Det är klart att jag vet att vi ger ett särskilt stöd till Hillelskolan, framför allt till säkerheten där. Det är ett stöd som de är ganska missnöjda med när det gäller det sätt på vilket det hanteras. Det är också en del av bakgrunden till motionen. Den är tillkommen framför allt i dialog med den judiska minoriteten i Stockholm.

Ingen av våra nationella minoriteter är nöjd med hur det fungerar. Det är det som är bakgrunden. Det är glädjande att borgarrådet är nöjd och gärna vill ha mer dialog. Men jag kan berätta ungefär vad som kommer att komma fram i denna dialog, nämligen att man inte är riktigt nöjd med hur det fungerar. Det är så det ser ut. Därför instämmer jag gärna i Paul Lappalainens återremissyrkande.

Anförande nr 93

I n g e r S t a r k (v): Även Vänsterpartiet instämmer i återremissyrkandet.

Anförande nr 94

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Jag kan bara konstatera att oppositionen är väldigt mycket för sammanträden och väldigt lite för att man ska åtgärda de problem som finns i samhället.

Anförande nr 95

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag skulle jättegärna avstå från det här sammanträdet, och jag kommer att avstå från dem i framtiden. Men jag vill gärna att politiker någon gång ska prata med dem som är berörda i frågorna. Det är lite märkligt att säga att det är ett problem som vi orsakar genom att vi hänvisar till lagen som säger att politiker *skall* ha en dialog med de berörda.

Anförande nr 96

Borgarrådet E d h o l m (fp): Tror Paul Lappalainen på fullt allvar att det inte finns någon dialog över huvud taget i Stockholm om de här frågorna? Tror Paul Lappalainen att jag aldrig har besökt Hillelskolan? Tror Paul Lappalainen att jag inte har besökt de romska klasser som finns eller för den delen Vasa Reals judiska högstadium?

Det har jag gjort ett antal gånger, och jag vet precis var problemen ligger. Jag tror inte att de nationella minoriteterna i Stockholm, som förtjänar ett stort och starkt stöd, är betjänta av att den här församlingen sammanträder återigen om exakt denna fråga om några veckor. Det är bara ett sätt att dra ut på tiden när det gäller de här viktiga frågorna.

Anförande nr 97

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): När församlingen sammanträder en gång till kommer förhoppningsvis våra tjänstemän att ha tittat på de krav som ställs i lagen. Så svårt är inte detta. Tror jag att du har varit ute och träffat lite olika människor? Ja, det tror jag. Tror jag att du har lyssnat på dem? Nej, det tror jag inte.

Anförande nr 98

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jo, tänk, Paul Lappalainen – jag har lyssnat, och jag har träffat representanter! Så sent som bara någon vecka före valet träffade jag representanter för den finskspråkiga minoriteten här i Stockholm. Jag tycker att det är viktigt att vi politiker gör så.

Jag är fullkomligt övertygad om att vi kommer att nå en lösning på problemen, men det kommer vi inte att göra i den här församlingen med hjälp av fler sammanträden. Men det är alltid Miljöpartiets svar på alla frågor: Fler sammanträden – prata, prata och prata!

Anförande nr 99

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Härmed yrkar jag på återremiss av två skäl. Tjänstemännen borde ha analyserat motionen mot bakgrund av lagen om nationella

minoriteter och minoritetsspråk och språklagen, som anger att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.

Dessutom, eftersom Stockholm är en förvaltningsmyndighet enligt lagen och därmed har haft ansvar, borde man ha gett de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i de frågor som berör dem. Det sista är ett utdrag ur lagen. Man borde åtminstone ha pratat med dem i denna fråga.

§ 16 Motion om uppkallande av en plats i Stockholm efter Salvador Allende (utl. 2010:89)

Anförande nr 100

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige och alla åhörare! Jag är otroligt besviken över svaret på motionen. Vi pratar alla om att Stockholm är en internationell stad. Nästan 30 procent av stockholmarna har utländsk bakgrund. Ändå envisas vi med gammal praxis, nämligen att om man ska uppkalla en plats, en gata eller vad som helst i Stockholm måste det vara efter någon som har bott här. Så är det inte i nästan något annat land. I Chile finns det massor av platser som är uppkallade efter personer som Harald Edelstam, Olof Palme och andra svenskar. När jag var ute och bilade i Europa såg jag ett litet torg i Pyrenéerna som var uppkallat efter Salvador Allende.

Jag tycker att detta är inskränkt och gammalmodigt, och jag tycker att ni ska ändra er. Vi har gjort många undantag i den här salen. Gör ett undantag också nu, och se till att de människor som kommer till Sverige från olika länder också blir representerade i staden!

Anförande nr 101

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Det är möjligt att man kan ha synpunkter på vår tradition att namnsätta platser och gator efter förtjänstfulla stockholmare. Vi har en tradition och en stadga som står i de statuter som vi rättar oss efter, det vill säga att det ska vara en svensk, en person av nordisk börd eller en väl naturaliserad utlänning. Så är det faktiskt formulerat! Man kan möjligen tro att detta är från 1900-talets början, men det skrevs 2005.

Detta är något som vi får ta upp till diskussion och se över. Men i dagsläget finns det med det regelverk som staden har fattat beslut om i demokratisk ordning ingen möjlighet att hedra Salvador Allende på en plats i Stockholm – oavsett sakfrågan och vad man anser att han har gjort.

Anförande nr 102

Borgarrådet L i v h (v): Det görs hur många undantag som helst i den här salen och i den här staden, Kristina. Det är ynkligt att ni inte kan göra ett undantag från praxis i det här fallet. Det skulle vara en så positiv signal inte bara till alla latinamerikaner utan till alla här i Stockholm med utländsk bakgrund. Det skulle visa att den här staden faktiskt är en internationell stad och till för dem också. Med det här avslaget visar ni att ni hellre håller er till gammalmodig praxis som kanske gällde för 20–30 år sedan när den här staden var någorlunda homogen, men det var den inte eftersom romerna fanns men inte märktes.

Jag tycker att det här är ett otroligt olyckligt beslut. Det sänder otroligt negativa och trista signaler till människor med utländsk bakgrund som bor i vår stad.

Anförande nr 103

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Man kan möjligen ha synpunkter på det, men är man bosatt och verksam i Sverige eller i Stockholm har man alla möjligheter att få en plats eller gata uppkallad efter sig om man har varit en förtjänstfull stockholmare eller medborgare.

Det är inte speciellt ofta det föreligger några undantag. Du får gärna räkna upp alla de undantag som du säger att vi i Stockholm föreslår. Vi har mig veterligen inte föreslagit ett enda undantag under den här mandatperioden, men du kanske har en lång lista.

Det här är namnberedningens förslag. De menar att Salvador Allende saknar specifik anknytning till Stockholm, och därför avstyrker man den här motionen.

Anförande nr 104

H e l e n a B o n n i e r (m): Herr ordförande! I konstrådet har vi också diskuterat att uppkalla platser och sätta upp statyer och liknande i olika namn. Visst betydde Allende väldigt mycket, men i den kamp som var betydde Harald Edelstam mycket mer för oss svenskar. Det är som stadsledningskontoret också svarar på den här motionen, att är det någon som ska lyftas fram är det Harald Edelstam, det vill säga Svarta nejlikan, som gjorde väldigt mycket.

Vad är det vi ska hedra? Är det kampen eller personen? Redan år 2000 fick vi en skulptur i Humlegården av Francisco Gazitúa som donerades till Stockholms stad av Chiles regering som en symbol för vänskap och tacksamhet för det svenska folkets solidaritet under 70-talet. Det tycker jag är oändligt mycket viktigare för chilensare och den kamp som de var med om. Det uppmärksammade vi genom att ta emot den här donationen från Chiles regering. Det betyder en hel del.

Anförande nr 105

Borgarrådet L i v h (v): Santiago, som inte är en riktigt lika inskränkt stad som Stockholm, har faktiskt namngett en plats efter både Olof Palme och Harald Edelstam. Om det går bra med en sådan här staty, Helena, förstår jag inte varför det inte går bra med ett namn.

Salvador Allende är något speciellt för alla latinamerikaner. Det finns inte en latinamerikan i Stockholm i andra eller tredje generation som inte Harald Edelstam är en symbol för. Det är därför jag menar att döpa en plats efter just honom skulle vara en positiv signal till alla dessa människor.

*§ 17 Motion om att staden bör namnge en gata eller plats efter Tage Erlander
(utl. 2010:23)*

Anförande nr 106

T o m a s R u d i n (s): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Det är mycket glädjande att den här frågan nu tycks finna sin lösning. Den har mycket länge varit angelägen för många i staden som har följt Tage Erlanders gärningar i Stockholm och Sverige. Frågan varför Tage Erlander inte har fått någon plats eller gata i Stockholm uppkallad efter sig har varit på mångas läppar. Han var bosatt i Stockholm och gjorde under alla sina år som statsminister fantastiska insatser för staden och riket. Personer och stockholmare som har gjort förtjänstfulla insatser av den här digniteten bör ha en plats uppkallad efter sig.

Det här ärendet har en historia som kanske inte är helt prydlig men tanke på att frågan har väckts i olika omgångar. Namnberedningen har haft frågan uppe vid ett antal tillfällen. Man har också förordat platser som skulle vara lämpliga att uppkalla efter Tage Erlander. Det har av olika skäl alltid nekats eller avslagits. Det har återigen skapat frågetecken.

Nu tycks en lösning vara klar, och det känns väldigt bra att det är den lilla ytan vid Mynttorget framför Kanslihuset. Den kommer att urskiljas och få namnet Tage Erlanders plats. Jag tycker att platsen är mycket väl vald. Jag tror att om den nu får den här utformningen som skildras ärendet kommer den att bli en plats som hedrar minnet av Tage Erlander. Som ni förstår är jag mycket angelägen om att den här platsen får den karaktär som beskrivs i utlåtandet. Jag är lite nyfiken på om borgarrådet här i dag har möjlighet att ge en beskrivning av hur det här arbetet kommer att gå till. Det står i utlåtandet att det ska lanseras och ges en utformning och ett utseende som kan markera platsen fysiskt. Detta är någonting som vi kommer att fortsätta att följa med stort intresse. Finns det något att berätta om det redan i dag skulle jag tycka att det var angeläget, annars återkommer vi.

Den här platsen bör som sagt få en ståndsmissig karaktär. Den kommer att vara entrén till själva riksdagshuset. Vid alla besök och transporter till och från riksdagshuset med olika typer av fordon kommer man att passera den här platsen. Jag tror att den därmed kommer att få mycket publik. Det kommer, som det står i ärendet, att bli en hedervärd plats. Jag tackar för den positiva beredningen av motionen. Jag vill också uttrycka min angelägenhet om att utformningen av platsen skyndsamt kommer till stånd.

Anförande nr 107

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Visst är det skönt att långdragna ärenden till slut får en lösning. Det här ärendet, att hitta en plats att uppkalla efter Tage Erlander, visar möjligen på problematiken i Stockholm. Vi har väldigt mycket som redan som är namnsatt. Samtidigt som det är angeläget att hitta platser som speglar digniteten hos personen i fråga är det också viktigt att de på något sätt har en anknytning till personen eller personens gärningar.

Den här platsen är väldigt väl anpassad till namnsättningen med tanke på att under de 23 år som Erlander var statsministern arbetade han i det dåvarande kanslihuset som ligger precis vid platsen. Då var inte Rosenbad högsäte för statsministern, utan det var just kanslihuset. Därför passar detta väldigt väl.

I dagsläget kan jag tyvärr inte gå in på några detaljer om utformningen. Det hoppas jag att staden tillsammans med andra aktörer som har intresse av att få till stånd detta kommer att kunna ha en dialog om. Vi har haft den dialogen tidigare om andra platser i staden. Samtidigt som vi till exempel invigde Josef Franks plats på Gärdet kunde vi också inviga ett konstverk, och det skedde efter kontakter som vi hade tagit med Svenskt Tenn. Det finns säkert en hel del som man kan tänka sig att ha med sig i bagaget och planen för att utforma platsen på ett trevligt sätt. Det känns väldigt bra att äntligen få presentera det här förslaget för fullmäktige.

§ 18 Motion om gröna tak (utl. 2010:11)

Anförande nr 108

P e r A n k e r s j ö (c): Ordförande, fullmäktige! Inom mindre än 20 år kommer Stockholm att bli en miljonstad. Centerpartiets mål är att vi då också ska vara en miljöstad. Då behöver vi bygga Stockholm tätare för att kunna spara grönområden och för att kunna utnyttja kollektivtrafiken effektivare. När Stockholm växer och förtätas omvandlas ibland naturlig grönska till hårdgjorda ytor av asfalt och betong.

Ett nytt sätt att ersätta förlorad grönska men också komplettera befintliga grönytor är att anlägga så kallade gröna tak. Som ett led i att göra Stockholm till en ännu trivsammare och miljövänligare stad menar Centerpartiet och jag i den här motionen att det är hög tid att staden initierar ett arbete med att anlägga gröna tak på lämpliga fastigheter i staden. I Stockholm finns det miljontals kvadratmeter tak som enkelt skulle kunna bli naturliga grönytor.

I många tätbebyggda städer världen utnyttjas husens takytor på ett helt annat sätt än i Stockholm. Där klimatet tillåter är det inte ovanligt med takbelägna solterrasser, tennisbanor och odlingar. En plätt på taket kan mycket väl bli ett alternativ till en balkong eller till en terrass.

Gröna tak är inte bara livskvalitetshöjande rekreationsytor för oss människor. Det är också ett sätt att dämpa buller. Det förbättrar dagvattenhanteringen och fungerar som ekologiska spridningsvägar. Det finns få, om ens några, negativa aspekter med att bygga ut fler gröna tak.

Jag ska också säga att jag är nöjd med svaret på min motion om gröna tak i Stockholm. Sedan motionen skrevs och inlämnades har gröna tak diskuterats i många sammanhang där staden är inblandad, inte minst i sammanhanget Norra Djurgårdsstaden som vi pratade om tidigare här i kväll. Intresset verkar också stort i den politiska debatten. Det är positivt. Min bedömning är att motionens intentioner kommer att genomföras framöver, inte minst för att marknaden efterfrågar de här lösningarna. Det är roligt när man ser så omedelbara resultat av ett förslag som i det fallet.

Centerpartiet kommer att följa utvecklingen kring gröna tak även i framtiden. Vi tror starkt på den här metoden och ser stora möjligheter till effektivare användningar av tak som rekreationsytor, odlingslotter och annat. Naturligtvis ska gröna tak inte i första hand ersätta vanliga grönytor, utan de ska komplettera dem. Vi ser inte heller någon större konflikt med att använda takytor för solenergiutvinning. Det finns nog med takyta för båda de här ändamålen om man vill.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 109

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande! Vänsterpartiet tycker att det här är en viktig motion som vi huvudsakligen är helt överens om. Vi tycker däremot att

Stockholm borde ha en plan för att titta mycket mer på hur man ska utvinna solenergi på tak. Därför föreslår vi också det i vår reservation.

Vi tycker dessutom att odlingslotter ska prövas i alla nya ärenden även om det är små projekt. I stadsbyggnadsnämnden brukar några skratta åt mig när jag i varje ärende idogt skriver detta. De säger: Det är väl ingen som vill äta de morötterna. Men det finns kryddor och blommor att odla på små täppor. Man lär också barnen att sköta om sin närmiljö. Det har jag egen erfarenhet av från Björkhagen där jag har bott tidigare. Där förstörde ungarna aldrig något för att de hade lärt sig från början att ha koll på de här blommorna. De hade varit med och planterat dem.

Det som är roligt i detta är att exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret nu har börjat arbeta med detta i Norra Djurgårdsstaden, som Per tog upp här. Inspirationen har kommit från ett studiebesök som stadsbyggnadsnämnden gjorde för några år sedan i Paris. Där tittade vi på gröna terrasser. Vi tittade på parker som låg över motorleder och parkeringsgarage som en bra bullerbarriär gentemot bostadsbebyggelse. Det var mitt inne i centrala Paris. Man kan alltså göra väldigt många gröna ytor trots att marken är väldigt värdefull på många sätt. Det går att få många fler gröna ytor.

Vi yrkar bifall till vår reservation som i huvudsak stöder den här motionen men som är lite annorlunda.

Anförande nr 110

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Jag kan inte låta bli att gå upp i en sådan här debatt. En av de första texterna jag lade fram i exploateringsnämnden perioden 2002–2006 anknyter till detta. Det här fullmäktigesammanträdet är lite grann av ett tillbakablickande. Då passar detta bra. Det känns väldigt hemma att det kommer upp en motion där Per Ankersjö slår ett slag för gröna tak. Vår text i exploateringsnämnden då handlade om att man skulle ha en takplan. Den handlade inte bara om grönskan. Vi såg det som en viktig dagvattenhantering av hårdgjorda ytor. Där har taken en viktig roll. Det handlade också om energiutvinning. Vi har så mycket takyta som vi inte använder.

Miljöpartiet tycker, och det har vi också skrivit i vår reservation, att det vore strategiskt att se över vad som ska användas för energi och vad som ska användas i det du kallar för grönt hänseende. Jag skulle inte vara lika tillfreds med att allting bara löper automatiskt. Du säger själv att det är marknaden som kommer att kräva att det ska bli gröna tak. Min erfarenhet av den här staden är nog att man kan få fram bättre resurser om man samspelar, det vill säga att man också ställer en del krav, har idéer i planer, planerar och aktivt verkar för att skapa sådana ytor av taken som är effektiva. Om man till exempel skriver i en detaljplan att taken ska användas som en energitillförselyta sätter det en hel del av det projektet. Gör man det inte vet man att det blir business as usual. I vissa projekt kanske det finns en del entreprenörer som tycker att det här vore käckt och trevligt. I andra projekt blir det inte så, och samverkan blir sämre. Det kan finnas andra saker i detaljplanen som kan stötta den ena eller den andra användningen.

Det behövs en mer generell takstrategi där man tittar både på energiutvinning och på rekreation och dagvattenhantering. Det tycker vi är spännande och väldigt bra. Det vore väldigt kul om Stockholm kunde fortsätta lite mer aktivt. Det är bra om vi är fler partier som driver det. Jag tycker att det känns väldigt trevligt.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 111

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Visst är det roligt att vi är flera partier som driver just den frågan. Vi älskar ju Stockholm, och stockholmarna älskar verkligen närheten till det gröna. De gröna taken kan utgöra just ett komplement. Det är viktigt att säga att de verkligen får ses som ett komplement till de parker och de grönområden som Stockholm också framgent behöver i marknivå. Det vi älskar med det gröna är ju när vi ser det gröna och när vi kan vistas i det gröna. Det handlar inte bara om att veta att det finns en lite trädgård där uppe på 15–20 meters håll. Det ska ses just som ett komplement.

Jag tycker också att det är viktigt att i en sådan här motion måla upp ambitionen att det inte bara handlar om den inre stenstaden, utan här finns det väldigt tydliga ambitioner från alliansen att också se till att det här blir verklighet i delar av ytterstaden eller i närförort. Vi har ett väldigt bra exempel i Råcksta med planeringen av Vattenfallstomten. Där finns det också tydliga inslag av odlingslotter, gröna tak och parker i en redan relativt grön miljö. Det här kommer att bli ett väldigt viktigt sätt för Stockholm att växa och komplettera grönområden i marknivå.

Det har också förts en debatt om parkernas utbredning i Stockholm. Där tror jag att vi väldigt tydligt behöver ta fram ett parkprogram och möjligen komplettera det med ett takprogram om hur de gröna taken ska utvecklas. Allt från stora parker, pocketparker och gårdar på taken behöver finnas i framtiden i det gröna Stockholm.

*§ 19 Motion om möjligheten att låta fler besökare lyssna på Stadshusorgeln
(utl. 2010:12)*

Anförande nr 112

K a r i n H a n q v i s t (s): Herr ordförande! Här har vi varierande ämnen att diskutera i kväll. Det verkar också som om det finns varierande intresse. Jag kan inte se att föredragande borgarråd finns här i salen. Jag vill ändå tacka för svaret på motionen. Jag är naturligtvis inte helt nöjd med det. Jag upplever att det är ungefär: Javisst, gärna, men låt någon annan arrangera och låt någon annan betala. Så kan man sammanfatta vad svaret säger.

Jag var en av de fullmäktigeledamöter som deltog i invigningen av orgeln för snart två år sedan. Jag blev väldigt imponerad och njöt väldigt mycket av den konsert som var när orgeln invigdes. Det gäller inte minst den kapacitet som orgeln nu har när den har renoverats så fint. Det var fantastiskt att höra hur man kunde använda orgeln i olika sammanhang. Den kunde låta som en barockensemble, och den kunde låta som en symfoniorkester nästan.

Då kände jag att det här måste fler stockholmare kunna få ta del av och lyssna till. Vad jag vet hade det hittills varit en nyårsaftonskonsert på orgeln som var öppen för alla, och den var faktiskt avgiftsfri. Men när vi nu har fått en så fin orgel tycker jag att man borde arrangera fler konserter och ge möjlighet för fler stockholmare att komma och lyssna. Orgeln tillhör Stadshuset, och Stadshuset är stockholmarnas. Stockholmarna har också varit med och bidragit till den här renoveringen eftersom den har skett med skattemedel.

Jag tycker förstås att svaret är lite: Javisst, men låt någon annan ta ansvar för det här. Det tycker jag känns fel. Orgeln finns här i Stadshuset. Man skulle kunna anordna fler konserter.

Det här är Skandinaviens största orgel. Då borde man också kunna marknadsföra den. Vi pratar ofta om Capital om Scandinavia. Varför inte lyfta fram den här orgeln mer som Skandinaviens största och marknadsföra den mer?

Man skriver i svaret att den kan användas vid festligheter och evenemang. Det är jättebra, men jag uppfattar inte att man har gjort det hittills. På 30-årsjubileet på S:t Eriksdagen skulle man väl kunna låta 1 500 stockholmare, majoriteten är ju stockholmare och anställda, få höra mer av den här orgeln. Inget ont om västerorts symfoniorkester. De är alldeles fantastiska. Senast på S:t Eriksdagen fick orgeln vara med i fem sekunder, och det var när drottning Silvia gjorde entré. Då spelades en fanfar på orgeln, men det var faktiskt allt. Jag tycker att man borde kunna ha fler tillfällen när stockholmare och naturligtvis även turister kunde få lyssna på den här fantastiska orgeln. Jag tycker att man kunde återuppta dessa nyårsaftonskonserter som var väldigt trevliga. Jag har inte sett att man har gjort det fast man nu har en nyrenoverad orgel.

Jag vill avsluta med att yrka bifall till motionen.

Anförande nr 113

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Som orgelnörd tycker jag att detta är väldigt roligt. I orgelvärlden är de dock så att jättestort inte nödvändigtvis är jättebra. Det är rätt problematiskt med ett instrument som är så fruktansvärt stort som det här. Man kan egentligen inte göra någonting på det mer än sådant som låter väldigt mycket, vilket i och för sig kan vara spännande.

Problemet är det kräver tid, resurser och en väldigt specialiserad kompetens att vara konsertarrangör. Detta finns inte i staden, och det bör rimligtvis inte heller finnas här. Hur vi än vrider och vänder på innebörden i de kommunala kärnuppgifterna är väl möjligen att arrangera orgelkonserter inte ens med en extremt vid definition någonting som ingår där.

Nu är de dock så att instrumentet finns här. Jag rekommenderar alla att läsa lite mer än det som står i ärendet om tillkomsthistorien. Den är faktiskt väldigt spännande på många sätt. Orgeln bör naturligtvis användas, men staden kan inte bli konsertbyrå. Det funkar inte. Man har undersökt möjligheten att låta till exempel Konserthuset ta över arrangerandet av orgelkonserter, men de vill inte göra det. Det är för dyrt och för besvärligt för dem också. Jag tror att det fortlöper diskussioner med tänkbara intressenter som skulle kunna fungera som något slags konsertarrangörer och hoppas naturligtvis som gammal orgelnörd att detta kommer att leda till att orgeln kommer att användas mer. Det är också så att orglar som ingen spelar kommer att förfalla. De förfaller även om man spelar på dem, men det tar lite längre tid.

Det finns ytterligare ett problem, och det är att Blå hallen och rummen och utrymmena runt omkring är extremt hårt utnyttjade vid de tidpunkter när motionären anser att orgelkonserter borde kunna äga rum. Huset är fullpackat av till exempel vigslar på lördagar. Orgelmusik och vigslar hör väl i någon mening ihop, men jag är inte säker på att de som kommer hit finner att tanken att utsättas för de 139 stämmorna i Stadshusorgeln som uttågsmusik ur vigselrummet känns som det de egentligen hade tänkt sig. Det är inte oproblemiskt att få plats med den här verksamheten i lokaler som är så hårt utnyttjade som våra lokaler är. Vi har en bra bit över 300 000 besökare, turister, i huset varje år. Det är väldigt roligt, men det ställer krav på en besöksorganisation. Det ställer också krav på att lokalerna är rimligt tillgängliga.

Jag önskar självfallet också att orgeln används mer och att vi hittar rimliga former för att göra det, men vi kan inte uppdra åt stadsledningskontoret att bli arrangörer av orgelkonserter. Det har man inte resurser till, och det har man inte kompetens för. Det måste man hitta på något annat ställe. Man måste eftersöka andra lösningar.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 114

K a r i n H a n q v i s t (s): Det är roligt att höra att du kallar dig orgelnörd, Cecilia. Jag tycker också väldigt mycket om orgelmusik. Som du resonerar, om den används så lite som du säger, kan man ju fråga sig om det över huvud taget var någon idé att renovera orgeln. Jag tycker också att historien är fascinerande. Varför ska man avsluta detta med att vi har en fin nyrenoverad som används väldigt sällan? Jag tycker att det är ett snöpligt slut på historien.

När det gäller att hitta kantorer till orgeln vill jag säga att det finns alla möjligheter att bjuda in dem som går på utbildning. De skulle gärna komma hit och spela på orgeln.

Sedan har du lite fel. Den här orgeln kräver inte pompös musik. Det går till exempel att få den att låta som en flöjt från 1500-talet. Det hörde vi på invigningen. Det är inte bara den här maffiga, pompösa musiken som bara låter sig höras från den här orgeln, utan det finns många sätt att använda den.

Anförande nr 115

Cecilia Brinck (m): Problemet är inte att hitta människor som kan spela på orgeln, Karin Hanqvist. Det finns det gott om. Problemet är att hitta någon med kompetens som kan arrangera konserterna. Det är den trånga sektorn. Vad det beträffar har vi faktiskt en stadshusorganist som är utomordentligt duktig och som skulle kunna spela på orgeln. Det är inte det som är bekymret. Bekymret är att hitta någon som arrangerar konserterna och som gör det på ekonomiska villkor som funkar.

Anförande nr 116

Malte Sigemalm (s): Du måste ibland bli lite mer positiv till olika förslag, Cecilia Brinck. Du låter så fruktansvärt negativ. Först säger du att du gillar orgelmusik, och sedan staplar du upp problem i stället för att se möjligheterna med en nyrenoverad orgel. Ibland blir jag lite ledsen när jag hör dig. En vigsel skulle inte störas av orgelmusik. Den sker på andra sidan byggnaden. En vigsel tar tre–fem minuter. De kommer inte att störas speciellt mycket om det är någon som spelar orgel.

Den här orgeln har renoverats, plockats ned och varit flera år i England. Den återbördades till Stadshuset och blev en helt fantastisk musikmaskin igen. Varför skulle man då inte kunna nyttja den? Du blandar in kommunens kärnverksamhet. Tycker du att guidade turer i Stockholms stadshus är en kärnverksamhet?

Anförande nr 117

Cecilia Brinck (m): De guidade turerna i Stadshuset, Malte Sigemalm, tjänar staden pengar på. Att arrangera orgelkonserter skulle staden förlora pengar på. Det är det som är problemet. Om du kan hitta en lösning som gör att en organisation som inte har någon kompetens som konsertarrangör, som inte har de resurser som krävs, trots allt kan vara det skulle jag ställa mig utomordentligt positiv till det. Jag är ledsen att låta negativ, men någon får ju faktiskt någon gång försöka se till att vi inte tar på oss uppgifter som vi inte har några som helst förutsättningar att klara av.

Anförande nr 118

Jackie Nylander (v): Ordförande, fullmäktige! Man blir lite chockad när man hör en ledamot vara så fruktansvärt kulturfientlig och så kategoriskt sågar en fantastisk möjlighet och ett fantastiskt instrument som vi har att ge till våra medborgare. Du pratar om kärnverksamhet och liknande. Jag undrar vad vårt

kulturborgarråd har att säga. Jag är djupt tagen av detta brandtal om kärnverksamheter och musik. Jag är chockad. Du skrattar. Det är hemskt att du tycker att det här är roligt, och det gäller er andra som skrattar med. Vi har många medborgare som har enorma behov av att få höra musik. Vi har kostat på den här orgeln massor med pengar. Och nu när vi har möjligheter ska vi förvägra dem detta och säga att det inte tillhör kärnverksamheterna och att vi inte ska ägna oss åt detta. Vad ska vi ägna oss åt? Jag är tagen.

Anförande nr 119

C e c i l i a B r i n c k (m): Du är kanske lite känslig i denna sena timme, Jackie Nylander. Titta i vilken dagstidning som helst! Det finns 30 lokaler i den här staden där man kan höra orgelmusik varje dag. Det jag har ifrågasatt är huruvida det är en uppgift för Stockholms stad att i egen regi anordna orgelkonserter. Jag tycker inte att det är det. Jag tycker att det är jättebra att Stadshusorgeln används så mycket som möjligt inom ramen för de evenemang som vi själva ordnar, men Stockholms stad som konsertarrangör tror jag faktiskt inte på. Jag är ledsen att behöva säga det, men jag gör inte det. Om du anser att detta är uttryck för en chockerande kulturfientlighet kan jag inte göra mycket åt det. Jag går på tre orgelkonserter i veckan ungefär.

Anförande nr 120

J a c k i e N y l a n d e r (v): Då kan vi nog lägga ned den kulturella budgeten över huvud taget, Madeleine Sjöstedt. Det är väl ingenting vi behöver ägna oss åt. Det kan vi kanske lägga på att sänka skatten i stället. Det är kontentan av den här diskussionen, vad jag förstår.

Anförande nr 121

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Vi skrattade några stycken här, och det berodde på någon missaktning för någon. Det var snarare en reflexion över hur de här debatterna i fullmäktigesalen ibland på något sätt bara kan styra rakt ned i ett dike, och så sitter de ohjälpligt fast där och kommer inte vidare upp ur diket.

Svaret på den här motionen är i allra högsta grad positivt. Vi säger att det är jättest positivt om orgeln används. Den ska användas, men vi har inte kapacitet här i huset att arrangera de här konserterna. Vi jättest positiva till att någon annan kommer hit. Det finns massor med människor som arrangerar sådana här konserter. Jag lovar att jag kommer att verka för att det ska hanteras positivt, och jag vet att många andra kommer att göra det också.

Kan vi inte försöka styra upp den här diskussionen ur det här diket? Jag vill inte ringakta Cecilia, men du var möjligen lite negativ i tonen. I ärendet står det att vi är väldigt positiva till det här.

Anförande nr 122

J a c k i e N y l a n d e r (v): Men snälla Madeleine Sjöstedt, detta var inte dike. Det var ett krondike hon körde ned i.

Anförande nr 123

M a l t e S i g e m a l m (s): Efter att Cecilia Brinck svarade på min replik kan jag konstatera en sak. Kommunens kärnverksamhet är bra när man tjänar pengar på den, men när man inte tjänar pengar på en kommunal verksamhet säger man att det inte är någon kärnverksamhet. Det är ganska avslöjande. Nu har jag äntligen fått reda på vad er ideologi egentligen har handlat om under alla de debatter som vi har haft. Ska det bara bero på intäkter kan man fråga sig vad det är som skulle kunna krydda Stockholm lite grann. Ni har nu exakt definierat vad kärnverksamhet är. Det är sådant man kan tjäna pengar på. Det är ganska intressant.

Jag tror personligen att många stockholmare skulle söka sig till Stockholms stadshus därför att man som stockholmare är otroligt stolt över den här byggnaden. Jag ser också den här byggnaden som medborgarnas hus. Varför ska man då inte kunna öppna den med konserter på den här orgeln?

Sedan säger Madeleine att svaret är jätteokej. Det är inte alls okej. Ni tycker ju inte så här. Ni tycker inte att det ska arrangeras några orgelkonserter i Stockholms stadshus. Det hör man tydligt ifrån Cecilia Brinck som ju också är orgelnörd.

Anförande nr 124

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande och Malte Sigemalm! Någonstans kanske vi ska debattera och svara på det som faktiskt har sagts i talarstolen och inte det som vi hör i vår egen i sammanhanget något förvirrade hjärna. Jag har aldrig någonsin sagt, tyckt, tänkt, önskat eller drömt att inte orgeln i Stadshuset ska användas. Jag har tvärtom stått här och sagt i ett anförande och tre repliker att jag tycker att det är väldigt bra att man spelar så mycket som möjligt på denna orgel. Orglar bekar igen om man inte spelar på dem. Med tanke på hur mycket pengar vi har investerat i den vore det kapitalförstöring om inget annat att inte göra det. Det stämmer kanske inte överens med Malte Sigemalms verklighetsbild att en moderat står här och tycker att det är bra med kultur. Vad vet jag?

Sedan var det detta med kärnverksamheten. Låt oss koncentrera oss på det jag sade i stället för på det som du tror att jag sade. Jag sade att orgelkonserter inte är kärnverksamhet. Det är inte heller besöksverksamheten. Besöksverksamheten är en trevlig intäktskälla för staden. Dessutom är intresset väldigt stort, och det vore svårt att säga nej till alla de människor som vill komma hit och besöka huset. Det är inte oproblemiskt. Det vet alla vi som jobbar här, men det är väldigt roligt att så många människor är intresserade.

Anförande nr 125

M a l t e S i g e m a l m (s): I min förvirrade hjärna upplevde jag dig otroligt negativ. Det gjorde även din allianssyster. Jag förstår inte varför man är så otroligt negativ och börjar dra upp kärnverksamhet och icke-kärnverksamhet i samband med det förslag som finns i motionen. Det är bättre att säga att man inte tycker att någon ska spela på orgeln, och sedan avslutar diskussion. Nu har vi en orgel som är nedplockad och renoverad i England och som har kommit tillbaka och monterats upp här i Stadshuset igen. Varför inte göra något kul av orgeln? Att vi drog i gång en liten diskussion berodde på Cecilia Brincks minst sagt negativa inställning.

§ 20 Motion om återupprättande av Stor-Stockholms koloniträdgårdar (utl. 2010:13)

Anförande nr 126

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande, ledamöter och stockholmare! Koloniträdgårdsrörelsen kom till Sverige i början av 1900-talet, vilket jag tror att de flesta av er redan känner till. Det är alltså över hundra år sedan. Koloniträdgårdsverksamheten är lika viktig för odlarna som för samhället. Så var det redan då för hundra år sedan, och även nu. Genom odlandets och skapandets hälsobefrämjande och positiva effekter spar den årligen pengar åt samhället i form av lägre sjukfrånvaro från jobbet och lägre sjukvårdskostnader. Dessutom uppskattas koloniträdgårdarna av många människor som ett trevligt inslag i vår gröna närmiljö där trädgårdarna finns.

Inte i någon av de nya stadsplanerna för Västra Kungsholmen, Norra Stationsområdet eller Norra Djurgårdsstaden finns mark för upplåtande av koloniträdgårdar med, vilket vi djupt beklagar. Vi i Miljöpartiet ser det som en stor brist. Koloniträdgårdarna är öppna för allmänheten som stadens övriga parker och grönområden. En poäng är dessutom att staden genom dessa får ett vackert grönområde utan att behöva betala en krona för grönyteskötseln.

Vi är glada för att arrendetiden på 25 år behövs i stället för föreslagna fem år och att avgifterna halverades mot det ursprungliga förslaget när det nya arrendeavtalet antogs för en tid sedan. Alla remissinstanser, förvaltningar såväl som nämnder och politiker från alla partier, uttalar att koloniträdgårdsverksamheten är viktig för stadsbilden, för miljön, för folkhälsan med mera. Remissvaren är tydliga med dessa positiva kvaliteter. Varför då inte ärligt och rakt bifalla motionen?

Vi hemställer att fullmäktige beslutar att uttala att koloniträdgårdarna utgör ett viktigt inslag i Stockholm som gynnar social samvaro, är hälsobefrämjande och bidrar till en miljövänlig utveckling av staden, att stadsdelarna tillsammans med koloniträdgårdsrörelsen definierar vilka tjänster som koloniträdgårdarna kan erbjuda staden och hur staden kan stödja koloniträdgårdarnas verksamhet samt att vid planering av nya bostadsområden också planera för nya koloniträdgårdar och inte exploatera fungerande koloniträdgårdsmark om inte fullgod ersättning har ordnats.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 127

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Jag är väldigt glad att vi i kväll kan behandla en motion som har stått på listan väldigt länge. Under den senare delen av den här mandatperioden har det varit väldigt långa listor med motioner. Man vet aldrig om ens motion hinner behandlas innan man går vidare in i en annan mandatperiod.

Eftersom det här är mitt sista sammanträde i den här fullmäktigesalen vill jag ta tillfället i akt att liksom en tidigare kollega tacka för den goda utbildning som vi får när vi sitter i fullmäktige i Stockholm. Jag vill rikta ett stort tack till alla dem som

har talat och dem som har suttit i nämnder och slitit hårt i det kommunala arbetet under de åtta år som jag har suttit här för en god utbildning.

Jag vill uppmuntra dem av er som fortsätter med detta viktiga arbete. Som lokalpolitiker har ni en otroligt stor möjlighet att ta upp aktuella ämnen, vilket Martin och jag gör i den här motionen om koloniträdgårdarna. Vi vill höja blicken lite. Vi behöver kanske en modern vision för hur vi utvecklar koloniträdgårdarna. De ska inte bara vara något gulligt, snyggt och fint som alla talar väl om. Var finns strategin? Hur får vi in det i planeringen? Hur ser vi utvecklingen av detta i framtiden? Ser vi det bara som små mikroträdgårdar på balkongräcken eller på tak, som hördes tidigare från miljöborgarrådet? Finns det plats för koloniträdgårdar på marknivå?

Stockholm har en otroligt viktig position, inte minst i miljö- och klimatfrågor. Vi kan, vi vågar och vi har visat att vi kan gå före i den här staden. Jag vill verkligen uppmäna er som sitter kvar och jobbar under nästa period att fortsätta det arbetet. I ett Stockholm som vågar har vi medborgare som är med oss i de kanske lite jobbiga besluten som visar att man går före för att sedan få ut en bättre livskvalitet och ett starkare näringsliv. Vi har en modig stad på det sättet, och vi ska värna om den.

Från de här åtta åren minns jag de diskussioner vi hade under perioden 2002–2006 om ett trängselavgiftssystem som vi sedan införde. Det var väldigt starkt omdebatterat. Så här i efterhand vill jag säga att jag är väldigt glad att vi lät stockholmarna vara med och utvärdera ett sådant system. De fick vara med och se hur det fungerade och sedan själva vara med och utvärdera det i form av en folkomröstning. Det var ingenting som vi i Miljöpartiet föreslog från början även om vi är väldigt mycket för folkomröstningar. De som kan historien vet att det var Motormännen, en organisation som jag ofta debatterar mot och inte alltid håller med, som föreslog en sådan folkomröstning. I efterhand är jag väldigt glad att vi vågade låta stockholmarna vara med och att ni i Alliansen också vågade lyssna på stockholmarna i den delen. Jag tror att det är någonting som vi får med oss som lokalpolitiker i en sådan viktig och betydelsefull stad som Stockholm. Alla politiker här älskar ju alltid Stockholm på sitt eget sätt.

Jag tror att vi får en väldigt bra utbildning på många plan. Jag hoppas kunna använda den och verka för Stockholm i mina nya uppdrag i riksdagen.

Anförande nr 128

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Herr ordförande! Sedan den här motionen skrevs har det här nya arrendeavtalet antagits här i fullmäktige. En del av det motionärerna önskar är redan uppfyllt. Det händer också väldigt mycket staden när det gäller de önskemål som motionärerna har. På Södermalm finns det brukaravtal. Det finns 39 stycken och ett par till är på väg. Man har också avtal med kolonilottsföreningar som innebär att stadsdelarna ger underhållsmaterial och kolonilottsföreningarna håller rent i vissa parker som ligger i närheten.

Det finns ett stort intresse för att ha brukaravtal gemensamt med staden. Jag tror att detta kommer att fortsätta att utvecklas. I morgon kommer det att vara ett möte på

trafikkontoret med stadsdelsförvaltningarna och även en representant för Södermalms stadsdelsförvaltning eftersom vi har de flesta brukaravtalen.

Sedan pratas det väldigt varmt om att man i kommande detaljplaner också ska ha utrymme för just kolonilotter. Det finns många intressen som man ska tillvarata. Det handlar om spontanidrott och parker. Då kan undra varför Miljöpartiet i sina detaljplaner eller i exploateringsnämnden inte har yrkat på att det ska finnas utrymme för kolonilotter. Vi hörde här i dag i talarstolen att man i dag yrkade på detta när det gäller Djurgårdsstaden.

Jag tror att Stockholms stad är en bra partner när det gäller kolonilotter. Vi vet också att staden i år fick priset som koloniträdgårdsfrämjare, vilket också var väldigt skojigt.

Jag vill sluta med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 129

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att du känner till att vi har varit väldigt positiva till de brukaravtal som finns på Södermalm och till den samverkan som sker och det stöd man får, Margareta Björk. Jag tror att man får ut mer av koloniträdgårdarna om man samverkar på det sättet. Däremot har du fel när du säger att vi aldrig yrkar på att lägga koloniträdgårdar i detaljplaner eller för den delen yrkar mot att ta bort koloniträdgårdar. Vi gjorde de senast för ett möte sedan när det gällde Årstafältet. Vi har gjort det på flera ställen på Kungsholmen. Vi har vid ett flertal tillfälle påpekat att man in onödan flyttar koloniträdgårdar. Vi har även föreslagit, som när det gäller Norra Djurgårdsstaden, att det ska finnas med i det projektet.

Anförande nr 130

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Vi hörde också borgarrådet Alvendal tala om att detta med gröna tak och små odlingslotter kan bli en möjlighet i framtiden. Det är inte så att den här dörren är stängd för alltid.

Anförande nr 131

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande! Jag tycker att det här är en väldigt sympatisk motion. Jag tänker göra vissa tillrättalägganden. Alliansen berömmar sig för att det tjugofemårskontrakt, att man ser till att det finns odlingsmöjligheter, nya lotter och så vidare. De förvaltningar som fått yttra sig är väldigt positiva till den här motionen och tar upp detta med tjugofemårsavtalet, kulturhistoriska värden och att man ska ha många koloniträdgårdar.

Kulturnämnden tycker att det kulturhistoriska värdet ska tillvaratas. Där ligger hotet mot ett mycket stort kulturhistoriskt värde. Hökarängens fritidsträdgårdar är hotade av bebyggelse. Miljö- och hälsoskydds-nämnden vill att man ska utveckla koloniområden i miljövänlig riktning. Man har lagt ned det projekt som fanns tidigare för att verka i den här riktningen och som fick pengar från miljömiljarden. Stadsbyggnadskontoret säger i sitt tjänsteutlåtande att man tänker ta hela eller delar av två koloniområden i anspråk. Dels Årstafältet, dels den nya begravningsplatsen på

Järva friområde. I båda fallen arbetar man med att hitta fullgod ersättning för odlingslotsinnehavarna. På Årstafältet är det inte odlingslotter. Det är stuglotter. Det är stugor också. När det gäller trafiknämnden har jag inte något hotat område. Bromma stadsdelsnämnd är positiva till den här motionen. Där är odlingsområdet Grottparken hotat. På Solvalla har man redan rivit en hel rad med stugor. Det är hotat av bebyggelse. Sedan har vi Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Snösätra norra och Snösätra södra är hotade av bebyggelse i ny detaljplan.

Skärpning, Alliansen! Det går inte att vara koloniträdgårdsfrämjare och samtidigt låta grävskoporna nafsas alla koloniområden i kanten.

§ 21 Motion om sponsring av stadens idrottsanläggningar (utl. 2010:22)

Anförande nr 132

P e r A n k e r s j ö (c): Herr ordförande, fullmäktige! Jag kunde aldrig tro att sponsring var en så kontroversiell fråga, men det är det i Stockholms stad. Samtidigt är det självklart i varenda liten avkrok runt om i landet att det finns en Osramhall eller Rådmansö schakt-arena eller liknande. Nog kan Stockholm med gott samvete ha en Ericsson Globe Arena, vilket vi nu har och kasserar in pengar för. Varför inte också en McDonaldsstadion eller en Spendrupsarena? Låt Stockholmsföretagen vara med och supporta verksamheten och stadens nödvändiga investeringar.

Jag vill passa på att tacka för svaret på den här motionen. Jag noterar att kommunstyrelsen instämmer i syftet, och det är trevligt. Jag vill ändå av principiella skäl yrka bifall till mitt yttrande i kommunstyrelsen, det vill säga till motionen, eftersom jag har förstått att föreningar som vill engagera sig och hitta sponsor saknar att det inte finns sponsringpolicy i kommunen.

När jag läste igenom handlingarna kom jag till reservationerna och blev något förbluffad. Jag kan inte förstå att den rödgröna vänsteroppositionen är så otroligt rädd för privata pengar. Vänsterpartiet ser verkligen rätt i dubbel bemärkelse och ser en utveckling med reklamskyltar på kyrkogårdar och att stadsdelar ska byta namn. Det är inget fel på underhållningsvärdet i en sådan reservation, men värdet som politisk ståndpunkt är kanske mer tveksamt. Att Vänsterpartiet ogillar privata företag är väl ingen nyhet, men att de tackar nej till företagens pengar kan väl inte ses som en självklarhet. Det brukar ju gå bra när man diskuterar skatter.

Bifall till mitt förslag i kommunstyrelsen som också innebär ett bifall till motionen.

Anförande nr 133

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, Per Ankersjö! Jag vill understryka att vi visst är positiva till sponsring. I det gemensamma förslag till beslut som vi, Miljöpartiet och Socialdemokraterna har säger vi att detta visst kan vara ett bra komplement, men att man får se på detta från fall till fall. Den bild du målade upp här nyss stämmer inte.

Anförande nr 134

P e r A n k e r s j ö (c): Då ber jag om ursäkt för det. Det var inte framför allt dig och Miljöpartiet som jag vände mig åt, utan det var kanske framför allt ett annat parti som inte begärde replik.

Anförande nr 135

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Centerpartiet tar upp en väldigt viktig fråga i den här motionen. Det finns ett fruktansvärt underskott vad gäller pengar utifrån till våra idrottsanläggningar. Det drabbar framför allt de föreningar som är aktiva där. Det skulle kunna göras väldigt mycket på det här området, och därför försöker vi jobba

med det. Jag är mycket positiv till att föreningar kan driva verksamheter själva. Man ska kunna bestämma i väldigt hög grad över sina anläggningar. Man ska kunna ha näringsverksamheter där. Jag tycker också att vi måste fortsätta att pröva möjligheterna till entreprenadupphandling av våra idrottsanläggningar. Där måste vi gå ytterligare vidare. Det är en mycket viktig fråga för att få fler idrottsanläggningar i Stockholm. Det vill jag understryka.

Därför blir man väldigt ledsen. Jag hoppas att ni alla läser vad era företrädare sade i idrottsnämnden när vi hanterade Centerpartiets motion. Där fick man höra alla möjliga konstigheter, bland annat från Miljöpartiet. Det gjorde åtminstone mig förvånad. Det var skönt att höra Stefan Nilsson säga att detta inte riktigt var er hållning och att ni inte var så negativa till att föreningar själv kan få lite ekonomi i sina anläggningar.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Detta är en bra och viktig motion, men det finns andra saker som ligger före sponsringspolicyn.

Anförande nr 136

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! Om man genom sponsring kan skapa bättre ekonomiska förutsättningar för stadens idrottsföreningar är det positivt. När man läser igenom motionen kan man få intrycket att sponsorerna står i kö och staden på något sätt skulle säga nej. Det gäller inte riktigt. Sanningen är ju att vid sidan av de större anläggningarna är inte intresset av att sponsra stadens idrottsanläggningar så stort. När det gäller stödet till de mindre anläggningarna, många gånger föreningsdrivna, bygger det väldigt mycket på de personkontakter som man har. Man är aktiv i den lokala idrottsföreningen, och samtidigt är man lokal företagare och aktiv i den lokala företagarföreningen. Det är ofta på det sättet det lokala företagslivet går in och stöttar klubbarna.

Jag tror faktiskt att om man centraliserar den här verksamheten till idrottsförvaltningen kan det få negativa effekter för sponsringen. Jag tror att det är ett ganska bra system med den lokala idrottsföreningen tillsammans med lokala företag. Jag tror att de får in mer pengar på det sättet. Jag tror att det delvis kan vara kontraproduktivt om man centraliserar det för mycket till idrottsförvaltningen. Då tror jag att man i stället kan tappa sponsringspengar till idrottsföreningarna.

Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 137

P e r A n k e r s j ö (c): Jari sade att om man läste motionen kunde man tro att företagen står i kö för att få slänga pengar på våra anläggningar. Jag förstår att det inte är så. Det avslöjar kanske en del om synsättet om man tror att företagen själva ska hitta hit och stå i kö för att göra saker och ting. Jag tror snarare man mer aktivt får hitta de här sponsorerna i olika skeden i processen. Det är det jag vill komma åt i motionen. Jag vill bara förtydliga det.

Anförande nr 138

J a r i V i s s h e d (s): Jag tror på den decentraliserade modellen, men det kanske Centern har glömt.

Anförande nr 139

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Det finns ingen gräns för högeralliansen och dess bihang Centerpartiet när det gäller att kommersialisera det offentliga rummet. Det är sorgligt att ett av Stockholms mest kända landmärken har fått ett extra namn av ett stort internationellt företag. Denna namnändring av Globen kostar det aktuella företaget kaffepengar.

Med denna utveckling, herr ordförande, kring kommersialisering av det offentliga rummet undrar vi vad som kommer närmast. Ska företag tillåtas köpa skyltar till exempel vid Skogskyrkogården som står på världskulturarvslistan? Jag undrar om gränsen är långt borta eller om detta är aktuellt nu när Centerpartiet kommer in i Alliansen och får styra Stockholm. Kan de kanske tänka sig att låta Marlboro namnge Skogskyrkogården? Det hör ju ihop. Jag tycker att det här är lite sorgligt.

Vem som helst som har pengar kan döpa om våra offentliga anläggningar, rum, gator och torg. Vid förförre motionsbehandlingen fanns inte pengar till att låta fler stockholmare lyssna på orgeln som finns i det här huset. Men med sponsring kanske Per Ankersjö skulle kunna se till att fler får den möjligheten – vad vet jag?

Ordförande! Det råder inte brist på kommersiella ytor i Stockholm, snarare tvärtom. Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 140

P e r A n k e r s j ö (c): Det kanske skulle finnas någon poäng med att just Marlboro skulle sponsra en kyrkogård. Jag vet inte hur ni menar i Vänsterpartiet. Det kanske skulle bli något makabert.

Jag tycker att det är bra att Ericsson förknippas med Globen. Det är bra att de får marknadsföra sig, och det är bra att vi får pengar för det. Jag kan inte förstå varför ni har någonting emot det. Jag kan inte förstå varför Vänsterpartiet, som är så himla pigga på att ta emot pengar från företagen när det ska betalas skatter, inte vill ta emot pengar från företagen när vi pratar om sponsring. Det är väldigt, väldigt konstigt.

Anförande nr 141

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tycker att det är sorgligt, Per Ankersjö, att ni i stället för att stå för en god finansiering av stadens verksamheter, i det här fallet idrottsanläggningar, låter privata företag finansiera era skattesänkningar genom att pumpa in pengar i våra gemensamma anläggningar. De är ju geografiskt förknippade i människors minne och tillvaro. Jag tycker att det är sorgligt. Jag tycker att ni i stället borde se till att alla anläggningar får de resurser som de behöver för att bedriva sin verksamhet.

Anförande nr 142

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, åhörare! Som jag sade nyss är vi från Miljöpartiets sida positiva till att ibland använda sponsring, till exempel av befintliga anläggningar eller av anläggningar som ska uppföras. Pengarna kan gå både till idrottsföreningar och till kommunen själv. Men det handlar som sagt mycket om vad man gör och hur man gör det och i vilka fall. Vi tycker också att det är intressant att se från fall till fall i vilka fall en utvecklad näringsverksamhet kring stadens anläggningar är befogad. Det finns helt klart en nackdel med en hög kommersialisering.

Vi kan också konstatera att idrottsförvaltningen har sagt att intresset för sponsring inte är så stort. Vi talar alltså inte om så stora belopp här, men likafullt är det viktigt.

Vänsterpartiet tycker att Ericsson Globe är ett avskräckande exempel. Jag tycker nog att det är ett ganska bra exempel på ett ställe där sponsring kan fungera. 10 miljoner kronor betalar Ericsson. Det blir 100 miljoner på en tioårsperiod. Det är inte att förakta som en intäkt på en sådan arena. Men om vi hade haft ett annat exempel, som Stockholm Stadion som vi i Miljöpartiet vill döpa om till Olympiastadion, hade det inte varit ett bra fall för namnsponsring. Bevare oss för Ericsson Olympiastadion!

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas och Miljöpartiets gemensamma förslag i ärendet.

Anförande nr 143

M e h d i O g u z s o y (v): Det är inte kutym att begära replik på Miljöpartiets anföranden, men jag kände mig lite påhoppad. Faktum är att Miljöpartiets representant i idrottsnämnden anslöt sig till vårt förslag till beslut där.

Anförande nr 144

S t e f a n N i l s s o n (mp): Mehdi! Det är väl bra att man har en intern diskussion i ett parti. Det har vi i alla partier i olika frågor. Det finns inte någon total enighet i någon fråga i vårt parti, i alla fall inte i denna fråga.

Kommunala medel är begränsade. Sponsring kan i vissa fall innebära ett viktigt ekonomiskt tillskott, men det måste som sagt göras på ett sätt så att det fungerar i miljön och att intrycket för allmänheten inte blir för kommersiellt. Det ska uppfattas som smakfullt av dem som besöker arenan, till exempel.

§ 22 Motion om Namnet på Citybanans station i hjärtat av Stockholm, Klara eller Stockholm Klara (utl. 2010:31)

Anförande nr 145

J o n a s E k l u n d (mp): Fru ordförande, kommunfullmäktige och stockholmare! Vissa beslut som fattas här i kommunfullmäktige och i Stadshuset får man se på lite längre sikt än andra. Jag tror att om 50 eller 100 år när man går i Hammarby Sjöstad på Sickla udde och ser de ekar som redan är flera hundra år gamla och som kommer att vara ytterligare hundra år äldre om hundra år kommer man att vara tacksam och glad över de beslut som fattades här i salen för något decennium sedan om att spara ekarna och göra dem till en del av den nya stadsdelen. Det var ett värde som kanske inte alla såg när Hammarby Sjöstad planerades. Det finns ju olika intressen.

Men det är inte bara det som byggs och det som planeras fysiskt som har stor vikt för framtiden, utan även vårt kulturella arv bygger vi upp eller river ned genom de beslut som vi fattar här i kommunfullmäktige. Om hundra år, när mitt barnbarnsbarn undrar varför den underjordiska pendeltågsstationen mitt i Stockholm heter Stockholm Klara kanske någon förklarar för henne att namnet kommer från den heliga Klara som föddes i Assisi i Italien år 1194. Magnus Ladulås uppnämnde det nya klostret på Norrmalm efter henne år 1289. De som bosatte sig där fick samma privilegier som dem som bodde på själva Stadsholmen. Eller också får min eller er efterkommande veta att i mitten av 1900-talet var man inspirerad av London, och centrala London kallas för City. Därför började man också kalla Stockholms centrum för City, och på den vägen är det.

Vilket av alternativen är roligast? Vilket är mest spännande? City, hör jag någon säga här. Nej, det är fel svar! Jag tycker faktiskt att Klara är betydligt mer spännande. Det är också därför jag och Maria Hannäs har lämnat in motionen. Vi tycker att när det nu byggs en ny järnväg rätt igenom centrala Stockholm har vi en chans att ge nytt liv åt den namntradition som vi har här i Stockholm och som är över 100 år gammal. Namnet Klara ska finnas i centrala Stockholm. Detta skulle vi göra genom att uppmana Transportstyrelsen och Banverket att låta den nya stationen heta just Stockholm Klara.

Motionen har fått starkt stöd, får jag lov att säga – i synnerhet från expertisen på just kultur- och namnområdet. Både kulturnämnden med Stadsmuseet och Stadsantikvariet och de sakkunniga på Institutet för språk och folkminnen i Uppsala har tyckt att det är en bra idé att låta stationen heta Stockholm Klara. Det tycker även Norrmalms stadsdelsnämnd. Jag tycker också att motionen får visst stöd i föredragande borgarråds formuleringar i utlåtandet. Det är jag tacksam för.

Jag vill ändå yrka på Vänsterpartiets och Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen. Där föreslår vi att vi från Stockholms stad ska uttala tydligt till Transportstyrelsen att vi vill se namnet Stockholm Klara på den nya stationen. Jag har i dag pratat med Transportstyrelsen. Transportstyrelsen är inte övertygad om att Stockholm City är ett bra namn, och detta av rent säkerhetsmässiga orsaker. Det är för likt Stockholms central, befarrar man. Det gäller till exempel vid

utrymningssituationer och nödsamtal, då det kan bli förväxlingar. Därför har man krävt en säkerhetsanalys av Trafikverket, före detta Banverket.

Även av säkerhetsskäl kan det alltså vara en bra idé att kalla stationen för Stockholm Klara i stället. Jag tycker att vi från kommunfullmäktige i Stockholm bör slå vakt om vårt kulturarv och ge Transportstyrelsen och Trafikverket ytterligare en liten puff i riktningen att kalla stationen för Stockholm Klara och låta detta flerhundraåriga kulturarv leva vidare.

Anförande nr 146

M a r i a H a n n ä s (v): Jag ska försöka fatta mig kort för ovanlighetens skull eftersom Jonas har pratat så bra för vår gemensamma motion. Vi tackar givetvis för svaret, men vi anser inte att det är så bra eftersom det är så pass många som tycker att stationen verkligen ska heta Klara. Vi tror att ett svenskt namn på en svensk station i Stockholm skulle vara väldigt bra. Många stockholmare skulle också geografiskt kunna placera stationen. Det handlar inte om att det bara finns ett kyrktorn som heter så, utan för många är Klarakvarteren fortfarande ett område som är viktigt.

Jag anser att majoriteten ska lyssna på Transportstyrelsens argument när det handlar om säkerhet i namnfrågan. Jag hoppas att ärendet kommer att återkomma till namnberedningen i stadsbyggnadsnämnden.

Bifall till reservationen från Miljöpartiet och Vänsterpartiet i kommunstyrelsen!

Anförande nr 147

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är inte varje dag vi har möjlighet att diskutera namnfrågor på nya stationer. Nu kommer vi i och med Citybanan att få två nya stationer. Det blir en station vid Odenplan. Vi kanske får en motion om att den möjligen ska heta Odenplan. Det blir också en station vid Centralstationen.

Inget av namnen på stationerna fastställs av staden och namnberedningen, utan det är Transportstyrelsen som gör detta efter förslag av Banverket. Järnvägsstationerna är ju en statlig trafikangelägenhet. När det gäller den station vars namngivning är föremål för namnfrågan nu visade båda motionärerna på att det kan uppstå en konflikt eller snarare en förvirring mellan namnen. Denna station kommer att vara en del av ett större stationskomplex som i dag består av Centralstationen, T-centralen och Cityterminalen.

Jag kan i och för sig känna från stadens sida att det vore trevligt om vi hade ett mer samlande namn för hela det stora resecenterkluster som vi kommer att ha på denna plats i City i framtiden. Det finns en fantastiskt spännande historia om de olika namnen från 1950-talet och framåt, men jag tänkte inte dra just de bitarna.

Jag tror att det finns skäl att minska antalet stationsnamn i området i dag. Men det är klart att då föreligger just risken för den sammanblandning som motionärerna här har nämnt. Det handlar både om ett säkerhetsperspektiv och, ännu mer, om ett Stockholmsperspektiv. Vi kanske bestämmer träff vid en plats, och så blir det fel uppgång;

ni vet ungefär hur vardagspusslet ser ut för de allra flesta. Det finns helt klart en problematik i detta. Möjligen skulle man kunna tänka sig att det finns ett huvudnamn och olika särskiljande terminalnamn.

Men detta är en fråga som inte Stockholms stad och inte heller namnberedningen eller kommunfullmäktige äger. Det är i så fall en dialog med Transportstyrelsen som vi får ha. Hittills är namnberedningen, SL och Banverket mest positiva till någonting som handlar om City medan andra remissinstanser förespråkar det historiskt korrekta namnet Klara. Vi har också i framtiden att göra en fantastisk utbyggnad av en ny stadsdel som nu går under namnet Nya Klara, så det är klart att det finns en möjlighet att göra den kopplingen och inte bara ha en historisk koppling, som en av motionärerna förespråkade. Man kan också göra en koppling till det framtida namnet Nya Klara, som också täcker in det historiska.

Samtidigt tycker jag att det är viktigt att vi ska anpassa namnen till vår tid när vi sätter namn. Namnet ska tydligt förklara var den resande befinner sig. Självfallet ska det också uttrycka samhörighet med de andra delarna i navet för tåg- och kollektivtrafiken i Stockholm och i Sverige.

Därför tror jag att vi i vårt svar och vår argumentation hamnar på en relativt nyanserad del. Jag tycker att vi självfallet kan gå detta till mötes och kommunicera det med Transportstyrelsen. Härmed, Sten Nordin, har vi kommunicerat detta till Transportstyrelsen.

Anförande nr 148

M a r i a H a n n ä s (v): Jag tycker att borgarrådet snöar in lite grann på det här med klustret. Det är precis vad som händer om man börjar blanda ihop allting; människor kommer att få ännu svårare att orientera sig och veta var olika platser är. Det är bara att titta på exemplet Södra Station när man går in på SL:s söksida för att se vart man ska åka. Där finns olika Södra Station. Det beror på vilken ände man menar. Det finns också många busstationer som heter så.

Det är bra att det finns ett tydligt alternativ som avviker från Cityterminalen, T-centralen och allt som vi har nämnt under debatten. Det är jättebra om du tar med dig det här, Sten Nordin – tack!

Anförande nr 149

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag hade egentligen ingen annan avsikt än att just problematisera namnfrågan eftersom den är så viktig för många av oss och även för besökare i Stockholm. Stationen kommer att vara ett nav i ett stort kluster, och då handlar det mycket om att ha en genomtänkt namngivning när vi går vidare.

Anförande nr 150

J o n a s E k l u n d (mp): Jag vill tacka så mycket för en konstruktiv diskussion om detta. Jag förstår dock inte riktigt om Sten Nordin företräder Transportstyrelsen. Nu får jag höra här att han har en roll även i denna myndighet. Jag ser fram emot att den styrande majoriteten kommunicerar med Transportstyrelsen om detta och kanske

framför att Klara är ett namn som inte bara har en historia utan som vi stockholmare gärna ser även får en framtid.

När vi skrev motionen hade vi inte tittat så djupt i författningssamlingen att vi hade klart för oss att det var Transportstyrelsen som fastslår namnet. Men nu vet jag så mycket som att före detta Banverket, numera Trafikverket, har kommit in med en ansökan om fastställande av Stockholm City och att Transportstyrelsen är tveksam till detta namn. Där ligger ärendet nu. Hur som helst kommer detta att komma tillbaka på en formell remiss till Stockholms stad, och då hoppas jag att synpunkten att Stockholm Klara vore ett utmärkt namn kan komma med.

Härmed avgörs inte detta, men jag tackar för positiva synpunkter från flera håll på förslaget.

§ 23 Motion om handlingsplan för litteraturen i Stockholm (utl. 2010:32)

Anförande nr 151

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Detta är en motion som har fått ett positivt mottagande både på tjänstemannanivå, på kulturförvaltningen och i kultur-nämnden. Den har också fått ett positivt svar här i fullmäktige, så jag ska faktiskt inte klaga så mycket – bara lite, för jobbet går nämligen ut på det!

Det finns några korta saker som jag tycker att man hade kunnat ge ett något mer positivt bemötande. Det ena handlar om skrivplatserna. I motionen gör jag jämförelser med en del andra storstäder i Europa, där man har infört gästplatser för internationella författare. Det tycker jag hade kunnat vara ett spännande inslag i Stockholm. Vi hade kunnat få etablerade internationella författare att jobba ett tag i Stockholm. Dessutom hade vi kunnat få en möjlighet att ge stöd även till svenska författare liknande det ateljéstöd som vi ger till konstnärer. Jag tycker att det är lite tråkigt att då få till svar att kommunens uppgift inte är att hålla med arbetsplatser, om jag ska vara gnällig.

Jag vill också nämna fristäder för förföljda författare. Där är svaret för all del positivt, men jag hade gärna sett att vi hade satt ned foten och kunnat enas här i fullmäktige om att dubbla stödet och antalet platser från en till två.

Till sist kan jag tycka att det möjligen är lite småsnålt att inte vilja ekonomiskt stödja projektet Läs för mig pappa! Det är en lysande verksamhet, där jag för all del delar synen i den poäng som kulturborgarrådet har: Det är viktigt att detta är just en fristående verksamhet med fristående aktörer. Det bygger på det. Men vi skulle med ett ganska blygsamt stöd kunna sprida och stödja ett huvudsakligen ideellt arbete.

I övrigt tackar jag för ett positivt svar. Jag vill bara sluta med att säga att det känns viktigt att följa upp detta, så att det inte bara blir positiva skrivningar. Jag kollade nämligen en annan sak som jag hade fått bifallen i kulturnämnden – En dag för det fria ordet. Kulturborgarrådet skickade dessutom ett pressmeddelande den 7 oktober 2009 och sade att det skulle bli en hel vecka för det fria ordet. Jag noterar nu drygt ett år efteråt att veckan ännu inte har infallit. Jag får väl ägna mig åt uppföljning av beslut.

Anförande nr 152

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Fullmäktige och Roger Mogert! Det är roligt när man som folkpartist och alliansföreträdare får en motion om litteraturåtgärder, för då får man prata om allt som vi har gjort på området. Jag tycker att motionen verkligen var värd ett positivt svar. Då fick jag prata om våra stora biblioteksåtgärder och om Kultur i ögonhöjd, vilket gör att alla barn ska kunna komma i åtnjutande även av litteratur. Jag fick prata om att skolminister Jan Björklund har inrättat en ny skollag som anger att alla kommunala skolor ska ha bibliotek. Vi har tagit initiativ till fristadsförfattarna i Stockholm och sett till att det har genomförts. Vi är positiva till att eventuellt utveckla det när man har fått ordning på det. Fristadsförfattarna är nu under omgörning därför att man har flyttat organisationen. Jag får också prata om hur

oerhört mycket annat vi gör som handlar om böcker, bibliotek och läsning. Detta är en prioriterad fråga både för skolborgarrådet och för mig.

Det är roligt att få skriva ordentligt om detta. Jag hälsar er helt enkelt välkomna på tåget, och jag förutsätter att vi kommer att jobba tillsammans i frågorna även i framtiden. Det tycker jag bådär gott för synen på bildning och kunskap, där det ju tidigare har funnits lite olika åsikter i det här fallet.

Anförande nr 153

Eva-Louise Erlandsson-Slorach (s): Ordförande och fullmäktige! Jag ska prata lite grann om skolbiblioteken, som verkligen har fört en tynande tillvaro i de flesta skolor under de senaste åren. Många skolor, både kommunala och fristående, har inga bibliotek värda namnet. Och om det finns böcker så finns det inga bibliotekarier. Det är tråkigt för dem som behöver stöd och hjälp med läsutvecklingen.

Vi vet alla att det är oerhört viktigt för barn och unga att läsa. Det vidgar vyer, fantasi, ordförråd, skrivkunnighet, språkutveckling och så vidare. Därför är skolbiblioteken så oerhört viktiga. De borde vara en stor del av barns och ungas utveckling. Under den rödgröna mandatperioden 2002–2006 infördes ett biblioteksråd i stadsdelsnämnderna. Rådet bestod av folkvalda men också av professionen från stadsdelsbibliotek, skola och förskola. I rådet kunde de träffas och planera samarbete mellan skola och bibliotek med stöd av de folkvalda. Det var ett mycket bra sätt för bibliotekarierna att få med sig de folkvalda i sina ambitioner. Alla var nöjda utom kulturborgarrådet Madeleine Sjöstedt som av någon anledning tyckte illa om samarbetet och avskaffade det så fort det blev en ändring i mandatfördelningen här i Stadshuset.

Jag föreslår att kulturborgarrådet omvärderar sin negativa attityd till samarbetet runt stadsbiblioteken och skolan. Det är viktigt att det här fungerar. Det ger barn och unga tillfälle att på olika sätt arbeta tillsammans med de anställda för bättre skolbibliotek. Gör något!

Jag yrkar bifall till motionen. Jag tycker att det är synd att den inte bifalles utan bara besvaras. Jag hänvisar också till det särskilda uttalandet.

Anförande nr 154

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Det är inte ofta jag tycker synd om Roger Mogert. Men med sådana vänner behöver man inga fiender över huvud taget. Eva-Louise Erlandsson-Slorach går upp och börjar prata om biblioteksråd – vad ska man säga? Det finns få saker som var så självklara för mig att omedelbart avskaffa som att politiker går rätt in i kulturinstitutioner och sitter med och bestämmer vad man ska göra där. Det strider inte bara mot liberala principer utan närmast mot demokratins principer, enligt mitt sätt att se på saken. Jag tror att det gäller även resten av majoriteten och Socialdemokraterna. Det är alldeles häpnadsväckande, men det är intressant att du tar upp den frågan och berättar var du står. Jag hoppas att du inte har ditt parti med dig i frågan, utan att ni har lämnat detta.

Min andra reflexion är att det är märkligt att ni inte står bakom den nuvarande skollagen, som äntligen reglerar skolbiblioteken på både privata och kommunala skolor. Detta genomförs nu, och det genomförs av alliansregeringen och av en liberal skolminister. Det är ingen tillfällighet.

Anförande nr 155

E v a - L o u i s e E r l a n d s s o n - S l o r a c h (s): Madeleine Sjöstedt! De flesta människor föraktar inte politiker, utan de flesta människor tycker att vi är ganska nödvändiga – vi som vill offra vår fritid för att fatta beslut här i staden.

Jag vet inte om du var med i något biblioteksråd. Den kollosalt negativa attityd du har till dem fanns inte i den värld som jag befann mig i. Folkpartiet hade också företrädare i det biblioteksråd som fanns ute i Älvsjö. Det fungerade utmärkt, och det var inte några politiker som bestämde där utan det var de som arbetade med bibliotek, skola och förskola. De tyckte att det var fantastiskt bra att sitta och mötas tillsammans och att också möta företrädare för de folkvalda. De hade inte alls den föraktfulla inställning till folkvalda som Madeleine Sjöstedt verkar ha.

Anförande nr 156

A n n M a r i E n g e l (v) Ordförande, fullmäktige! Först måste jag konstatera detta oerhörda hat som kulturborgarrådet hyser mot de små samrådsorgan utan beslutanderätt som fanns i stadsdelarna. Det är intressant att höra, men det är svårt att förstå.

Det är jättebra att staden satsar på bibliotek. Vi vet att det har varit en stor omgörning av biblioteken – inte utan ganska mycket turbulens, får man säga. Det är bra att det finns fler och mer tillgängliga bibliotek. Lite tråkigt är det att det finns färre böcker. Bokinköpen har minskat mycket. Jag tror att besöken på biblioteken ökar medan läsningen minskar. Man får titta närmare på detta och hoppas att man kommer att kunna satsa mer på själva böckerna, för det är väl ändå bibliotekens hjärta.

Det står här att 90 procent av de kommunala skolorna har bibliotek. Det är väl med viss reservation, för alla har inte någon bibliotekarie. Det finns ett visst krav på vad man ska ha för att det ska kallas för ett bibliotek. Men huvuddelen av de kommunala skolorna har ändå det. Betydligt färre av de fristående har det. För några år sedan tog jag fram siffror på detta, och det var bra mycket under hälften av de fristående skolorna som över huvud taget har ett skolbibliotek.

Det är ett problem att skolsystemet är i fritt fall. Det gäller både biblioteken i skolorna, författarbesök och barnens kulturbesök. Det är bra att det kommer en ny lag om detta. Vi får hoppas att det kommer att förverkligas i Stockholm, och vi får väl se hur det går till när man ska tvinga befintliga friskolor att öppna bibliotek. Det ska bli intressant.

Många människor läser. Men det finns också många människor som inte läser. Vi vet vilka det är. Det är i hög grad män inom LO-kollektivet och folk med kort utbildning. Den moderatledda regeringen har i sin vishet tagit bort de läsfrämjande

insatser som fanns, till exempel En bok för alla, vägbibliotek och Kultur i arbetslivet. Därmed är det tyvärr många som har fått en längre väg till läsandet.

Därför kan man säga att det är viktigt att staden satsar på litteratur och läsande och gör det mer tillgängligt överallt. Därför är det också en rad bra förslag här. En del är tillgodosedda, och en del inte. Men jag hoppas att ni ska fortsätta arbeta för ett ökat läsande.

Jag tycker att det är intressant att man avfärdar förslaget med skrivplatser för författare med att det inte är stadens uppgift att tillhandahålla arbetsplatser. Det tycker jag är ett näringspolitiskt ganska egendomligt argument. Bör vi inte stödja småföretag, som ju författare är i högsta grad? Vi ger ju också stöd till konstnärstateljeer, till exempel. Jag undrar om det gäller några andra näringar än just kulturen att alla ska tillhandahålla sina egna arbetsplatser.

Jag vill hänvisa till vårt särskilda uttalande, och jag hoppas få se en bättring när det gäller tillgången till böcker och till skolbibliotek även inom fristående skolor.

Anförande nr 157

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Jag hade inte tänkt förlänga debatten, men jag vill ändå rätta kulturborgarrådet på några punkter.

Den första gäller skollagen och bibliotekslagen. Båda dessa lagar stipulerade förut, redan tidigare, att man både som kommunal och fristående skola förväntades ha skolbibliotek. Det skulle man ha; så var det och så är det.

Man skulle också kunna hävda att Sverige inte har någon liberal skolminister, utan att vi har Jan Björklund. Men jag skippar den delen.

Jag blir lite provocerad, för jag tycker att det är så fånigt när du står som en stins och viftar med flaggan och hälsar socialdemokratin välkommen på något slags bildningståg. Det blir lite fånigt för oss – för oss som vet att om vi går tillbaka 80–90 år i tiden, exempelvis till det år då stadsbiblioteket byggdes, drevs hälften av biblioteken i den här staden av arbetarrörelsen både i annex, antal böcker och antal lån räknat. Det blir lite märkligt. Det blir lite fånigt för oss som vet vilka det är som driver rörelsen Läs för mig! Det blir lite fånigt för oss som vet vilka som driver vägbiblioteken. Jag har inget behov av att hälsa dig välkommen upp på något tåg. Jag vet att vi är på samma tåg. Jag är ganska nöjd med det, och jag tycker att det är ett bra svar. Jag tycker att man kan undvika den här typen av påhopp när det inte är påkallat.

Anförande nr 158

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Fånigt eller inte, men jag har lite färskare minnen än vad Roger Mogert har av Socialdemokraternas sätt att hantera biblioteken. Då kan jag notera de oerhört kraftiga nedskärningar som skedde av biblioteksverksamheten under de år som Socialdemokraterna hade makten. Det ligger nu, tack och lov, några år tillbaka i tiden. Men om vi nu ska börja prata om början på 1900-talet räcker det

att gå fem år tillbaka i tiden för att se att biblioteksverksamheten då var kraftigt nedskuren. Det har vi nu ändrat på, och jag är väldigt stolt och glad över det.

Anförande nr 159

Borgarrådet M o g e r t (s): Det här blir lite fänigt, för det började som en motion där vi var ganska överens. Men jag kan inte låta bli att tala om detta för kulturborgarrådet: Du har sparkat 50 bibliotekarier och biblioteksassistenter på fyra år. Det är mångdubbelt fler än vad som försvann förra mandatperioden. Om jag är rätt underrättad är det fler än vad som finns i Borås och Kalmar tillsammans.

Anförande nr 160

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktige! Jag vill gärna prata lite om bibliotek. Den förändring av biblioteksstrukturen i Stockholm där jag har ägnat tid åt att inviga förändrade bibliotek, nya bibliotek och upprustade bibliotek under det senaste året är i det närmaste historiskt. Det har aldrig skett något liknande i Sverige. Man har aldrig satsat så mycket på biblioteken och gjort så mycket.

Roger Mogert pratar om antalet anställda på biblioteken. Jag vill bara avsluta med att säga att antalet bibliotekarier i dag är 15 fler än det var när vi tog över makten från er. Vi har satsat enormt under de här åren, även på personalen. Jag vill uppmana alla socialdemokrater att gå in och titta på hur siffrorna såg ut när ni lämnade över. Det är många miljoner som skiljer från den budget som ni lämnade till oss och den budget vi har för biblioteken i dag. Jag tror att det handlar om över 60 miljoner. Det är en enorm summa.

Anförande nr 161

A n n M a r i E n g e l (v): Det är tråkigt, Madeleine, om ni har satsat så mycket på bibliotekarierna att bibliotekarierna inte är överens med er om det. Det är en grupp som har haft det oerhört turbulent, som jag sade. De har flyttats runt, och det har varit mycket frustration, besvikelse och missnöje. Bibliotekarierna är den grupp som har gett staden lägst betyg i personalenkäterna. Vi får hoppas att det kommer att ordna sig med tiden.

Jag vet att du gärna vill satsa på biblioteken. Men du kan inte neka till att många har sagts upp och att det har varit mycket turbulens och problem just kring bibliotekarierna. Det är bra att bygga bibliotek, men det är också bra om de är bemannade. Det finns en del som har fått mindre bemanning, och det har bland annat inneburit säkerhetsproblem. Så måna om biblioteken, men måna också gärna om dem som arbetar där!

Anförande nr 162

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Och ändå är bibliotekarierna i dag många fler än när ni lämnade över makten.

Anförande nr 163

Borgarrådet M o g e r t (s): Fru ordförande! Låt mig poängtera att detta inte är en bild som riktigt delas av förvaltningen eller de fackliga organisationerna. Det ska sägas att det jag pratar om är bibliotekarier och biblioteksassistenter, som har blivit ungefär 50 färre. Det är en siffra som används av både facken och av förvaltningen.

Men min huvudpoäng med detta och med att över huvud taget ta upp det som svar på det du pratade om är att jag aldrig skulle drömma om att ta upp detta som ett bevis på att ni är fientliga mot litteratur. Jag skulle aldrig säga: Välkommen till litteraturtåget! Det är detta som är min poäng. Jag struntar i om du har skurit mer eller möjligen mindre än vad Erik Nilsson gjorde 2004, för det är väl det du pratar om. Det innebär inte att du är litteraturfientlig, och det är det som är min poäng. Det innebär inte heller att vi är litteraturfientliga.

Anförande nr 164

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Ibland passar det tydligen att prata om siffror, och ibland passar det inte. Jag har ofta, både under valrörelsen och i den här salen, hört att ni satsar mycket mer än vi och så vidare. Jag vill bara påpeka att det gör ni inte. I det här fallet är det stora skillnader, och just då passar det för er att säga att det inte spelar någon roll för pengarna. Då säger jag att det gör det visst. Det spelar stor roll hur mycket pengar man ger, och vi ger mycket mer än vad ni någonsin gjorde. Det får effekter. Det har skett en väldig omstrukturering av biblioteken de här åren. Det gör också att utbildningsnivån på de anställda ändras över tiden. Detta är vad som sker inom alla verksamheter i Stockholms stad.

§ 24 Motion om Stockholms Medeltidsmuseum (utl. 2010:33)

Anförande nr 165

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag har tappra ambitioner att inte vara så gnällig nu heller. Men det är svårt när majoriteten alltid går i opposition direkt.

Jag tycker att detta är ett ganska bra svar, men jag tycker att det är lite tråkigt att ni intog en så pass passiv hållning vid ombyggnationen. Ni vågade inte diskutera en utbyggnad och en expansion av Medeltidsmuseet. Jag förstår, och jag har all respekt för, att det är en svår fråga. Men jag tycker att det är tråkigt att ni inte ens ville ta i den.

Jag tycker också att det är lite tråkigt att ni inte ens finner frågan om ett statligt ansvar för Medeltidsmuseet värd att diskutera. Det finns många goda skäl för ett statligt engagemang och för att kräva ett sådant. Jag noterar att Stadsledningskontoret också tyckte det. Det beror naturligtvis delvis på att medeltiden inte var en ren Stockholmsföreteelse; den fanns i andra delar av landet också. Det beror delvis också på att en stor del av besökarna är utländska turister. Det finns något slags logik i detta. Man skulle med hjälp av staten kunna använda vårt museum som en del i ett nätverk av medeltidsmuseer landet över. Jag tycker att det är tråkigt att ni undviker frågan helt och hållet.

Jag tycker också att det är tråkigt, men till viss del förståeligt, att ni inte vill diskutera de ekonomiska ramarna och förutsättningarna för museet.

Till sist tycker jag att det är tråkigt att vi inte har någon reservation i ärendet, utan har fastnat för ett trevligt särskilt uttalande.

Anförande nr 166

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande! Vi har stött motionen, och vi har skrivit ett särskilt uttalande i fastighetsnämnden med samma ordalydelse som Vänsterpartiets reservation. Det beror på att vi ser vissa svårigheter med att bygga cirka 200 kvadratmeter kontor, administrationslokaler och sådant nere vid Parterren. Parterren är en väldigt speciell park med vissa kulturvärden. Vi har sagt att om man kan utreda hur byggnaden skulle kunna passas in mot muren så skulle man kanske kunna tänka sig det. Men muren är byggd av stora granitblock – väldigt vackert – som håller upp Norrbro. Parterren med sina träd är också vacker, sett runt ifrån kajerna och broarna. Detta är alltså inte en helt enkel sak.

Samtidigt är det önskvärt att göra Parterren mer tillgänglig för folk. I dag har den två långa trappblock ned till själva parkplanet från Norrbro. Det är inte så lätt att ta sig dit, och det är inte så många människor som är där nere. En sådan här byggnad skulle om den utformas på ett bra sätt kanske kunna bidra till mer av livet nere på Parterren och dra fler människor också på det viset med en fin entré in till Medeltidsmuseet.

Annars finns det egentligen bara ett alternativ kvar, nämligen att bygga lokalerna nere i källaren till det gamla riksbankshuset. Någon annan möjlighet kan inte jag se.

Anförande nr 167

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Fru ordförande! Jag tänkte bara komma med en liten sakupplysning eftersom Strömparterren är en av de parker som trafiknämnden jobbar med. Där finns ett ambitiöst och mycket trevligt upprustningsprogram som kommer att genomföras. Jag hoppas verkligen inte att vi ska uppföra några byggnader där.

Anförande nr 168

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Motionen är delvis överspelad, för den skrevs innan ombyggnationen var klar. Då fanns det fortfarande en möjlighet att utöka lokalerna. Men nu är museet ombyggt, och det är jättefint. Nu skulle man kanske koncentrera sig på den senare delen av motionen, som dels handlar om att staten skulle kunna vara med och finansiera, dels om att ge kulturnämnden tillräckliga ekonomiska ramar för att skapa museiverksamhet av högsta internationell klass. Det är så det står.

Tyvärr är det så att trots att Medeltidsmuseet är jättefint och har många besökare har de knappt råd att göra några utställningar. De har en oerhört trängd ekonomisk situation. Jag hoppas att det är någonting som majoriteten kommer att uppmärksamma i den kommande kulturbudgeten. Museet är en stor attraktion i Stockholm, men de har som sagt alldeles för små ekonomiska resurser. Jag förstår inte varför man inte skulle kunna inleda en diskussion med staten om en medfinansiering. Men eftersom man har avslagit det förutsätter jag att staden tar sitt eget ansvar och finansierar verksamheten på Medeltidsmuseet i fortsättningen.

Anförande nr 169

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Fullmäktige och motionär! Det sades här att det inte har förts någon diskussion om utbyggnad eller expansion. Det är inte sant; det vet alla som sitter i kulturnämnden. Vi har tittat mycket noggrant på om det gick att bygga ut, om det var ekonomiskt försvarbart och om det skulle addera något till museiytorna. Det befanns vara både osäkert och ekonomiskt dyrt gentemot vad man skulle få. Därför har frågan utretts noga just i den här delen.

Jag vill rekommendera alla som inte har varit på Medeltidsmuseet att gå och titta på hur det ser ut i dag och jämföra med hur det såg ut tidigare. Man kan där se hur mycket det går att göra i befintliga lokaler när man restaurerar och gör en skicklig museiverksamhet som förmår att tänka nytt.

Anförande nr 170

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag skulle nog vilja korrigera kulturborgarrådet. Det fanns ett papper på nämndens bord; det är helt riktigt. Men förslaget var att man inte skulle titta vidare på utbyggnad därför att man var orolig för att få driftpengar till budgeten. Det var så det var. Det var argumentet mot att gå vidare. Därför valde man att inte titta på några utbyggnadsvarianter.

Anförande nr 171

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Man valde att inte gå vidare. Det är en enorm skillnad. Det fanns både ritningar och idéer och till och med en liten budget för detta. Det räckte med en ganska snabb titt på det för att förstå att det skulle gå åt väldigt mycket pengar till ytor som inte skulle gå att använda till museiverksamhet. Det var inte så vi riktigt ville använda våra surt förvärvade kultur- och skattepengar.

§ 25 Motion om kommunala ingångsjobb (utl. 2010:50)

Anförande nr 172

K a r i n R å g s j ö (v): Fru ordförande! Jag tänkte prata lite arbetslöshet. Det är ju en fråga som det vinnande laget har att jobba med under de kommande åren. 51 598 människor var arbetsökande i Stockholm i augusti. Det visade sig att arbetslösheten hade ökat med 7,1 procent från 2009 i augusti. Det är ganska maffiga siffror.

30,8 procent av de arbetslösa är långtidsarbetslösa. Då förstår ni att det är en grupp som man verkligen måste få ut på arbetsmarknaden. Om man tittar på unga i dag ser man att långtidsarbetslösheten har ökat med 700 procent sedan 2008. Det finns alltså en del att göra. Arbetslösheten har minskat med 5,7 procent på Kungsholmen, men ökat med 5,6 procent i Spånga-Tensta. Den är alltså klass- och utbildningsrelaterad. Vi kan göra mer.

Ungdomsarbetslösheten i Stockholm är 17,9 procent. Nästan var femte ung stockholmare är arbetslös. Det är ganska jobbiga siffror att höra; det tycker i alla fall jag. Vi kan göra mer. 50 procent av alla funktionshindrade i Sverige står utanför arbetsmarknaden. Så visst kan vi göra mer!

2009–2010 kom ni loss lite, för då gav ni 13 miljoner till just ungdomsarbetslösheten. Det handlar om ungefär 100 ungdomar – kanske några till – som kan få praktik och därmed visstidsjobb. Men det handlar inte om *alla* dessa. Jag har träffat några som bara går tillbaka från praktik rakt in i jobbtorgen igen till ny praktik. Det är en ganska stor grupp som lever så.

Det gäller att tänka lite långsiktigt. Äldreomsorgen är ett område som kommer att behöva fler händer. Det är helt uppenbart. Det pågår insatser, men vi kan göra mer. Varje arbetslös dag är en förlorad dag, inte sant? Vi kan som stad vara mer strategiska och mer inriktade på att få in så många som möjligt på arbetsmarknaden. Ni kan göra mer de här kommande åren.

Det är fortfarande dystra siffror. Ni kan göra mer för de unga, för dem som inte har utbildning – för det är de som slås ut – och för dem som har kommit till Sverige under de senaste åren. Ni kan göra så mycket mer!

Det är därför jag bifaller reservationen från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Anförande nr 173

J o n a s N i l s s o n (m): Fru ordförande, fullmäktige! Under den förra, s-styrda, mandatperioden förtidspensionerades 140 personer om dagen i Sverige. För Stockholms del var det 13 personer om dagen som förtidspensionerades här i staden. Detta kan jämföras med att Stockholmsalliansen sedan januari 2008 har hjälpt 15 personer per dag tillbaka till egen försörjning genom Jobbtorg Stockholm. Det handlar om ungefär totalt 10 000 personer. För några har det gått väldigt bra, för

andra har det gått bra och för andra har det inte gått lika bra. Men det har skett ett otroligt intensivt arbete med frågan. Den har verkligen varit prioriterad.

Det är inte en slump att vår politik har varit framgångsrik. Det hänger nämligen samman med att alliansregeringens jobblinje har gått hand i hand med vad vi har gjort här i Stockholm. Bland annat kan på regeringsnivå nämnas att förtidspensionerade har fått prova på att arbeta utan att vara rädda för att Försäkringskassan drar in förtidspensionen. Tidigare var det så att om man försökte ta ett jobb när man var förtidspensionerad blev man av med sin försörjning. Om man visade upp arbetsförmåga kom Försäkringskassan och knackade en på axeln och sade: Jaså, du har arbetsförmåga – då rycker vi din försörjning! Detta har regeringen tagit bort. Man får arbetspröva upp till 42 000 kronor skattefritt. Detta är generöst om man jämför med den socialdemokratiska ordningen där försörjningen helt enkelt drogs in rakt av om man uppvisade arbetsförmåga.

Personer med så kallat aktivitetsstöd, det vill säga personer med förtidspension som inte har fyllt 30 år, fick provjobba i tre månader tidigare med den socialdemokratiska regeringen. Denna tid har förlängts till tolv månader med ersättning, och man kan fortsätta att pröva i upp till två år. Om man är skör kanske man behöver längre tid för att bestämma sig. Man kanske inte kan pröva på att jobba i tre månader och sedan behöva bestämma sig – pang bom. Alla orkar inte med det. Det är bättre att man får tolv månader på sig.

Det är viktigt att ha en politik som stöder en jobblinje på det här sättet, hjälper människor tillbaka och gör att de vågar vilja ta en anställning. Men det gäller inte bara att de som ska ta en anställning ska våga göra det, utan man ska också våga och vilja anställa. I motionen tas även de ungas situation upp. Det är viktigt – och det var en bra sak med valet – att man har tagit bort det rödgröna hotet om att höja arbetsgivaravgifterna för unga människor.

Anförande nr 174

K a r i n R å g s j ö (v): Det är dags för er, Jonas, att ta ansvar för den politik ni förde under fyra år. Ni kan inte börja prata om den politik som fördes fram till 2006. Det är skämmigt, tycker jag.

När det gäller ungdomar är vi nästan sämst i Europa i Sverige. Om vi tittar på Stockholm ser det inte så lysande ut. Du pratar om möjligheterna för alla som är sjukskrivna och äntligen kan få jobba. Vi har sett några exempel på det i tv, och det finns fler fall. Väldigt sjuka människor har tvingats ut i arbetslivet. Det är väl ingen toppreform, precis. Jag tycker också att folk ska få möjligheter att jobba, men inte med piska. Jag gillar inte när man piskar cancersjuka eller människor som har fått grava hjärnskador för att de ska ut och jobba. Gör det gärna morötter, men inte med den piska som ni använde i fyra år! Jag tror inte att den piskan kommer att vina lika mycket under de kommande fyra åren, men ta ansvar för den politik ni har fört! Ungdomsarbetslösheten har inte gått ned dramatiskt i Stockholm. Så är det icke.

Anförande nr 175

J o n a s N i l s s o n (m): Jag tycker att det är lite tråkigt att ni går in på den här skrämselektiken. Ni skrämmer människor och säger att folk som har cancer tvingas tillbaka till jobbet. Det handlar inte om det. Det handlar om att så fort man har gett upp en människa stämplat man den människan. Den tidigare socialdemokratiska regeringen har stämplat människor i pannan och sagt: Nu har vi gett upp med dig. Nu är det tack och hej med dig. Vi tror inte på att du kan rehabiliteras. Vi vill inte ha dig. Samhället säger nej!

Så länge man kan hålla kvar en människa i arbetsförmåga och så länge man kan hålla kvar en människa i en tro på rehabilitering – att en människa kan komma tillbaka – ska man försöka göra det. Det är vad det handlar om. Ni gav upp när det gällde en halv miljon människor och förtidspensionerade 140 människor om dagen. Det tycker jag är rätt hemskt. 350 000 kvinnor skickade ni ut i utanförskap mellan 1997 och 2006. Vad är det för jämställdhetspolitik?

Anförande nr 176

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag måste bara fråga: Vill du verkligen diskutera sjukförsäkringen? Det här är inte forumet, kan jag tycka, och det är inte det motionen handlar om, men jag är ändå förstummad över att du över huvud taget vill göra det.

Ni har infört ett system som pressar ut folk ur sjukförsäkringen. Vi har en situation i Sverige där vi för första gången sedan 1946 har stora delar av befolkningen utanför sjukförsäkringen – oförsäkrade. För mig är det obegripligt att du i en diskussion om arbetslösheten, om ingångsjobb till kommunen för att möta arbetslösheten i Stockholm, väljer att ta upp detta som ett trumfkort. Men det får stå för dig.

Det är inte det vi pratar om här, utan det är en arbetslöshetssituation. Där står du och låtsas att ni har uppfunnit arbetsmarknadspolitiken. Det ni har gjort är att omorganisera och byta namn till jobbtorg. Det är vad ni har åstadkommit på fyra år.

Anförande nr 177

J o n a s N i l s s o n (m): Roger Mogert är också en politiker som kan skrämmas. För ett halvår sedan stod Roger Mogert här och skrämde med att socialbidragen skulle öka i Stockholm på grund av den politik som fördes. Man visste inte; socialbidragen skulle komma sent, sade Mogert. De kanske skulle dubblas. De kanske skulle öka med 10 eller 20 procent.

Vad visste Roger Mogert? Han bara skrämde. Om vi tittar i Enskede-Årsta-Vantör ser vi att socialbidragen har sjunkit. Socialdemokraterna höjde dem med 10 procent. I Farsta ökade socialbidragen under Tomas Rudins tid med 10 procent. I Älvsjö har vi samma situation. I Rinkeby-Kista har vi samma situation. I alla stadsdelar ser vi att socialbidragen har minskat under den borgerliga perioden, medan de ökade tvåsiffrigt under den förra mandatperioden.

Anförande nr 178

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte diskutera socialbidragen, även om de har minskat i den stadsdel där jag verkar och i många andra, för jag tycker att det är tillräckligt eländigt ändå. Jag tycker inte att det är bra att det är så många ungdomar som fortfarande inte har jobb. Man kan naturligtvis inte slå sig till ro. Det är klart att vi tänker ta ansvar för politiken och kämpa för de här ungdomarna som inte har jobb de fortsatta fyra åren också. Lågkonjunkturen ser ut att ha vänt, och vi går mot bättre tider, men det räcker inte för de här grupperna som har varit utanför under den här tiden.

Med det sagt vill jag ändå säga att det görs en hel del i staden. Vi satsar mycket pengar – 13 miljoner – vi har ungdomar i praktik, vi tillhandahåller praktikplatser och vi har avtal med Arbetsförmedlingen för att ta emot 400 arbetslösa inom jobb- och utvecklingsgarantin. Arbetsförmedlingen jobbar också stort med jobbtorgen som ni tydligen inte tycker är bra, men ni har, vad jag förstår, ändå inte sagt att ni ska avskaffa dem. Jag tycker att de har uppnått väldigt bra resultat i en lågkonjunktur som det inte har funnits maken till sedan 30-talet.

Men vi kan inte slå oss till ro. Vi måste se till att vi får fler jobb, och det var till exempel därför som 633 ungdomar i min stadsdel erbjöds och hade sommarjobb. Det är siffror av sällan skådat slag. Så många jobb har det inte funnits tidigare, och de gick just till ungdomar som inte har några egna kontakter och inte kan komma ut på arbetsmarknaden på något annat sätt. Man talar om den framtida kompetensförsörjningen: De här ungdomarna har varit inom äldreomsorgen och förskolan och tyckte att det var jätteroligt!

Med det sagt är det väl inte så att just er modell med instegsjobb är den rätta, för det handlar ju även i framtiden om utbildning. Därför är till exempel Järvalärling som har startat någonting alldeles utmärkt för den här gruppen. För de personer som inte har tillräckligt bra svenska vet ju ni också att det har skett ett sfi-lyft, och vi kommer att jobba ännu mer med de frågorna, med högre garantier, sfi-bonus och allt sådant.

Jag tycker att Karin Rågsjö har en ganska arrogant ton när hon talar om de här frågorna och försöker få det till att det är vårt problem och vad ska vi nu göra åt det? Vi tar ansvar, men det är ändå så att vi som finns här och på andra ställen borde göra det gemensamt. Det hjälper inte att skrika om borgare och förfärliga människor, för jag tror att det här är någonting som vi ska ta ansvar för tillsammans, även om vi har det yttersta ansvaret. Att klaga leder ingen vart.

Anförande nr 179

K a r i n R å g s j ö (v): Nej, Ann-Katrin, jag skrek inte ”borgare”. Jag klagade inte heller, utan jag berättade bara hur läget var. De här siffrorna är färska. Jag fick dem i augusti-september.

Ni gjorde lite grejor på slutet. När valåret kom kom de här 13 miljonerna, och då kom också sommarjobben. Det har varit några år dessförinnan, och vi har en väldigt jobbig situation för unga människor i Stockholm. Där kan vi verkligen vara helt överens, och vi tycker från den här sidan att det finns betydligt mer att göra. Den här motionen pekar på några aspekter.

Man kan göra mycket mer. Exempelvis kan man lägga in utbildning på jobbtorgen. Det var en av de saker vi ville göra i vårt valprogram. Vi vill lägga in grundskoleutbildning, för nu är det så att det är väldigt många unga killar och tjejer på jobbtorgen som inte ens har grundskola. De får praktik i sex månader, och sedan kommer de tillbaka, för de har inte en chans. Lagg in grundskolan åtminstone!

Anförande nr 180

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): De allra största krafttagen måste läggas på att man får grundskolan när man går i grundskolan. Det är den allra mest övergripande, bärande delen. Vi ska inte ha ungdomar som lämnar skolan utan att ha den kunskapen och kompetensen, och därför måste man börja tidigt med att följa upp.

Sedan finns de dem som har hamnat utanför ändå. Där är praktik en del, och där finns det faktiskt möjlighet – det vet du också – att se till att de får grundskolekompetens också, även om det inte just nu sker i jobbtorgens regi.

Anförande nr 181

T o m a s R u d i n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att ungdomsarbetslösheten kanske är vår tids allvarligaste problem och någonting som är i galopperande behov av åtgärder för att komma till rätta med. Jag tror också att det är den förra mandatperiodens största misslyckande, särskilt utifrån hur tongångarna lät när man gick till val inför den förra mandatperioden 2006. Då lovade ni i den borgerliga alliansen att ni skulle införa en jobbgaranti som skulle ge jobb inom den kortaste av alla tider man kunde sätta ut – jag behöver inte upprepa alla fakta kring det. Vi har haft många debatter kring detta.

Det som var bekymmersamt med det löftet var att det sedan inte blev någonting av det. Det blev inte ens en målsättning, utan så småningom blev det en handläggningstid och till slut blev det en diskussion om huruvida man lovat jobbtorg eller inte.

Nu har vi jobbtorg. Vi har långtidsarbetslöshet bland ungdomar. I Stockholm har vi en ungdomsarbetslöshet som är högre än den någonsin har varit, och i Europa mäter just nu Sverige mycket, mycket dåligt när det gäller både hur många som är arbetslösa och när det gäller åtgärder för att komma till rätta med problemen. Vi har en galopperande utveckling när det gäller ungdomsarbetslösheten, och jag tycker att det i det sammanhanget är beklämmande både att höra inläggen här i kväll och också att läsa utlåtandet över den här motionen. Motionens andemening är att försöka hitta en kommunal möjlighet att skapa underlättande åtgärder för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden, här kallat kommunala instegsjobb, någonting vi har haft tidigare i kommunen – alltså möjligheter för folk att kunna hitta lättare former av arbete som behöver utföras, men i kommunal regi, och där igenom skaffa sig arbetslivserfarenhet.

Då svarar man i stället att man har gjort en massa insatser och att det mesta av det som görs fungerar bra. Men de facto är det så att ungdomsarbetslösheten ökar, och vi har inte sett att resultaten har blivit bättre. Jag tycker att det vore bättre att ha en ödmjuk hållning i de här frågorna och säga att ja, problemen är stora, vi bör vända på

varje sten, vi bör hitta olika möjligheter för att komma till rätta med problemen. Men det tycks som om den här majoriteten som nu har möjlighet att kunna göra de här åtgärderna i stället vill försvara de insatser som de redan har gjort, och det är väldigt illa med tanke på just hur många det är som är arbetslösa i Stockholm.

Jag tror att vi kommer att få återkomma till arbetslösheten och särskilt ungdomsarbetslösheten flera gånger under den här mandatperioden, för den attityd ni uppvisar visar att ni inte ser problemet. Se de ungdomar som i dag får sina framtidsdrömmar förlorade för att de inte har fått vare sig utbildning eller arbete på grund av er politik och försök möta dem med olika åtgärder! Den här motionen har *en* sådan idé. Lite mer ödmjukhet inför sådana idéer skulle jag vilja efterlysa.

Anförande nr 182

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag ville säga något kort om politiker som skräms, vilket tydligen är väldigt läskigt. Mitt minne kan vara lite darrigt ibland, men jag tror att jag för ungefär ett år sedan pratade om socialbidragssiffror. Det är vad jag kan minnas. Jonas Nilsson får rätta mig om jag har fel. Det jag gjorde då var att citera er budget och er prognos. Om den var läskig och skrämmande ber jag om ursäkt för det. Jag ska sluta citera ur budgeten.

Något som faktiskt är lite skrämmande är att den person som jag antar är ställföreträdande föredragande i en motion som handlar om arbetslösheten inte en enda gång har berört det aktuella förslaget eller några andra offensiva förslag eller något av de ganska vidlyftiga löften som ni faktiskt ställde ut. Ingenting av detta är berört, annat än att oppositionen är lite läskig i största allmänhet.

Heder i så fall åt Ann-Katrin Åslund som i alla fall kommenterar motionen, även om det jag tror att du sade om att det inte är säkert att den där åtgärden är bäst kanske inte klockrent riktigt besvarar motionen. Men du har i alla fall berört ämnet. Man får tydligen vara nöjd med lite i dag.

Summa summarum tycker jag att det blir ganska tydligt: Ni ställde ut enorma löften som ni inte kunde, och i vissa fall inte ens ville, uppfylla. Ni gjorde en omorganisation av arbetsmarknadspolitiken, och där var det uppenbart stopp.

Anförande nr 183

K a r i n R å g s j ö (v): Vad som skrämmer och vad som bör skrämma er är de här siffrorna. Det är just ungdomsarbetslösheten som är en tickande bomb, och motionen tar fram *en* modell för hur man kan jobba. Den har ni kastat över bord utan att ha så många andra modeller som visar sig verkningsfulla.

Det här är ett jätteproblem. Om 30,8 procent av de arbetslösa är långtidsarbetslösa, om långtidsarbetslösheten har ökat med 700 procent sedan 2008 är det allvarligt. De grupper av ungdomar vi pratar om är unga människor som har dålig utbildning och dåliga framtidsutsikter. Ni måste ta det här på allvar. Det ska bli intressant att se er budget för 2011. Vi tar det för självklart att det här blir en fråga som ni verkligen satsar på och inte bara kommer igen valåret 2014 med några sommarjobb och lite annat smått och gott.

Det här är verkligen en framtidsfråga. Hög arbetslöshet i ungdomsgruppen, ökad narkotikaanvändning, inga bostäder – det ska bli intressant att följa de här fyra åren, men se till att lägga fram en sjyst budget när det gäller arbetslösheten för unga vuxna 2011, annars tror jag att väldigt många blir besvikna.

Anförande nr 184

J o n a s N i l s s o n (m): Det är klart att man kan välja att skära statistiken på speciella datum och år och få fram den värsta siffran. Om man läser innantill är motionen besvarad. Man avvisar inte ingångsjobben utan säger att mycket görs redan. Men man kan titta exempelvis där jag bor på Södermalm – där har vi fått tillbaka 60 procent av de ungdomar som var arbetslösa i jobb, om man tittar på hela mandatperioden. Tittar man på resultatet i ekonomin så har socialbidragen sjunkit med 11 miljarder kronor sedan 2006 när ni avgick. 19 procent färre hushåll är beroende av socialbidrag, detta trots att man har ökat invånarantalet väldigt mycket och trots finanskrisen.

Men det är ändå klart att vi kan göra väldigt mycket mer.

Anförande nr 185

K a r i n R å g s j ö (v): Jonas! Alla mina siffror kommer från Arbetsförmedlingen, så det är inget man sitter hemma och duttar med. Det är det första jag vill säga.

På Söder bor medelklassen. Det är jättebra att arbetslösheten går ned där, men tittar du i ytterstaden ser du att det inte ser lika hoppans ut. Det här är en jättefråga. Jag tycker att ni ska ta ansvar för den politik som ni har fört under de fyra gångna åren och inte landa i forntiden. Vi tycker att det vore fantastiskt om ni tar ansvar för den politiken i stället för att hela tiden komma tillbaka till vad som gjordes mellan 2002 och 2006 och så vidare. Vi skulle uppskatta om ni landar i den verklighet där vi befinner oss och tar ansvar för de arbetslösa ungdomar som faktiskt är den tickande bomb som jag säger att de är. Det vore förnämligt, tycker jag.

Anförande nr 186

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Karin Rågsjö! Om du hade lyssnat på mig så hade du hört att jag sade att vi var beredda att ta det här ansvaret. Det är en stor och oerhört viktig fråga. Att-satsen i motionen är ”att ett system för kommunala ingångsjobb ska arbetas fram”. Att inte bifalla motionens sätt med kommunala instegsjobb betyder ju inte att man inte tar den här frågan på stort allvar.

Jag föredrar också att diskutera här och nu – inte åtta år sedan och inte förrförra året heller – men jag kan tala om att det här med sommarjobben inte är något som har kommit det sista året, utan det har faktiskt pågått under ett flertal år. Men vi måste titta på de här frågorna, och vi kan bli bättre. Det vore oerhört dumt att inte säga det. Sedan kan man säga så här att som arbetslös ungdom är man ofta inte arbetslös så länge, och man ska heller inte vara det när man är ung. Det går ofta lite fortare över än när man är äldre.

Anförande nr 187

K a r i n R å g s j ö (v): Ann-Katrin! Jag uppskattar verkligen att du är här och nu och inte befinner dig någon annanstans.

När det gäller arbetslösheten finns det ingen quick fix. Det gör inte det. Men att lägga in exempelvis utbildning för dem som går på försörjningsstöd och inte har gått ut grundskolan skulle hjälpa dem en hel del. De killar och tjejer som jag har träffat som inte har grundskolan och inte heller får hjälp med det på jobbtorgen, de är lost helt enkelt, och det är en ganska stor grupp i proportion till andra ungdomar. De har det väldigt, väldigt jobbigt och har som sagt tappat sina framtidsdrömmar. Det är väldigt farligt att göra det när man är ung.

§ 26 Motion om Ett rökfritt Slussen (utl. 2010:51)

Anförande nr 188

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Ambitionen med den här motionen skulle vara att ge resenärerna på Slussen en lite bättre miljö. Det handlar om den nedre delen av Slussen som motionären skulle vilja ha rökfri. Alla som brukar resa där vet ju att det är ett ganska otrevligt ställe, av stockholmarna kallat Järngraven. Det är en nedgången och sunkig miljö, och det är dessutom en plåga för ganska många med röken som finns där. Jag tror att vi alla här i salen ser fram emot en ombyggnation av hela Slussen om den sker med förnuft. Jag tänker inte starta en debatt om hur den ska byggas om just nu.

Rökningen i staden tillhör någonting som har genomgått väldigt stora förändringar. Många var skeptiska till att det skulle vara möjligt att genomföra ett så omfattande rökförbud som vi har i dag till exempel på restauranger. Det är en väldigt stor förändring som har skett när det gäller rökningen, och det är faktiskt effekterna av en intensiv och långvarig kampanj, måste man väl säga, som man har drivit. Det är kanske den vägen som man får titta på även i det här fallet, för jag har förstått att det har inte stöd i lagen att staden skulle gå in och sätta upp ett rökförbud på den här platsen. Men man kanske i stället kan föra en kampanj. Man kanske tillsammans med SL kan få upp en skyltning där man ber folk att låta bli att röka där, eftersom många människor plågas av det. Det är ju en knutpunkt som många måste passera; de har inget val.

Man kanske kan försöka göra tillvaron lite drägligare för dem genom en informationskampanj eftersom det inte går att bifalla motionen på något annat sätt.

Anförande nr 189

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här känns kanske inte som det mest överhängande problemet avseende Slussen, om man säger så. Men visst kunde man väl för astmatikernas och barnens skull sätta upp skyltar där man vänligen ber folk att inte röka? Jag tycker att majoriteten kunde vara lite pragmatisk och faktiskt godkänna en sådan lösning. Även om det inte lagligen går att förbjuda rökningen på plats tycker jag att man gemensamt kunde försöka sätta upp skyltar där man vänligen ber folk att inte röka.

Jag kände att jag måste gå upp och säga någonting efter 12 år i den här salen. Jag ber om ett samarbete i denna fråga.

Anförande nr 190

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Vi jobbar väldigt mycket på olika sätt med att beivra den nedsmutsning som sker bland annat på grund av rökningen. Just i det här fallet finns det faktiskt ingen laglig möjlighet att förbjuda rökning. Däremot jobbar staden på många andra olika sätt för att uppmärksamma folk på att man inte ska skräpa ned när man fimpar och så vidare. Jag tycker att vi alla får hjälpas åt att se till att man möjligtvis röker mindre på de här platserna, men att sätta upp skyltar här i

förhållande till många andra ställen där det finns liknande problem tycker inte jag är någon lösning, utan det handlar mer om att se till att människor tar större ansvar och har större respekt för sin omgivning än vad man kanske gör i många sammanhang.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 191

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Men om man sätter upp askkoppar för att man inte ska slänga fimpar på marken uppmanar man egentligen till mer rökning på platsen, så det kanske inte är den rätta lösningen. Jag tycker att det vore trevligt om staden kunde enas om att sätta upp vänliga uppmaningar om att inte röka på Slussen, för den miljön är väldigt speciell – väldigt instängd, bullrig, dammig och besvärlig redan som den är med mycket trafik.

Jag förstår att astmatiker och sådana med känsliga luftrör mår extra illa vid Slussen-terminalen där man står och väntar på bussarna.

§ 27 Motion om bättre information om broöppning (utl. 2010:52)

Anförande nr 192

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har skrivit den här motionen av två olika anledningar. Det ena handlar om att man ska kunna minska det som händer när man öppnar stadens broar. Det händer också samman med att det här faktiskt också är en miljöfråga, trots att man kanske inte tänker på det.

I det här utlåtandet redovisas olika saker. Man säger att Liljeholmsbron öppnas 14 gånger per dygn, en annan bro 21 gånger och Danviksbron 19 gånger, men egentligen handlar det om 54 öppningar per dygn i staden. Det innebär att broarna under högsommaren är öppna ungefär sex timmar per dag, om man tittar på de tio veckorna.

Det här skapar enorma köer, och jag tror att många människor skulle välja en annan färdväg om de fick en bra information om att det snart är broöppning. Nu pratar vi om de sju minuter som man har räknat på, alltså de minuter som bron normalt är öppen. Men till detta kommer de undersökningar och studier som också är gjorda och som visar att en broöppning påverkar biltrafiken och flödet i staden med ungefär 15 minuter. Ungefär 15 minuter efter en broöppning har man köer, och så ska man lägga till de sju minuterna. En broöppning skapar alltså köer i staden med ungefär 20 minuter då bilarna står mer eller mindre stilla.

Totalt sett i Stockholm i dag är det ungefär 7 000 broöppningar på de här tre broarna under ett år. Nu har man bara fått en redovisning av hur det ser ut på högsommaren; man har faktiskt glömt bort resten av året, då det också pågår broöppningar. Ungefär 700 ton koldioxid släpps ut när bilarna står still i samband med broöppning, vilket inte är så vansinnigt mycket – 0,3 procent eller något sådant av det totala koldioxidutsläppet för bilismen – men det är ändå en miljöpåverkan. Det är därför jag menar att om man skulle kunna få lite mer effektivitet kring broöppningarna så skulle man också kunna minimera miljöpåverkan. Man skulle få bort köerna och man skulle också kanske som bilist kanske välja alternativa vägar. Det är nämligen så att när du stannar bilen blir det en miljöpåverkan. När du startar bilen blir det också en miljöpåverkan, och kör man under 25 kilometer i timmen även med de här moderna och bra motorerna så har man också en miljöpåverkan som är högre än om man kör något fortare.

Brostoppen kan i dag inte planeras bort, för båttrafiken kommer och går under våra broar. Men man skulle kunna effektivisera informationen om när broöppningarna kan ske. Jag har föreslagit en del saker i min motion, antingen att man använder Radio Stockholm eller att man använder Trafikverkets tavlor för att få ut informationen. Ta Södra länken till exempel! Händer det någonting på Essingeleden eller där omkring så står alternativa färdvägar på informationsskyltarna: Kör den och den vägen, för det är hinder på vägen. Då gör man det och slipper stanna för ett hinder på vägen. Samma sak borde vi göra när det gäller broöppningarna.

Det är inte bara runt själva bron som det skapar köer. Ta Liljeholmsbron! Ibland är det köer ända upp till avfarten till Södertäljevägen eller upp mot Hornsgatan, därför

att man öppnar Liljeholmsbron. Vid många av de undersökningar som är gjorda ser man att de bilister som är närmast bommen stänger av motorerna, men de som står längre bort låter motorerna stå på tomgång, eftersom man kanske inte tror att det märks på samma sätt.

Det finns många skäl till att man ska ta den här motionen mer på allvar än vad som är skrivet i svaret.

Vi har också ett annat stort problem. Ungefär 25 procent av alla broöppningar i Stockholm i dag som berör fritidsbåtar är broöppningar som inte skulle behövas. Den som äger eller framför båten vet nämligen inte exakt hur hög masten är och chansar därför inte på att fastna. Ni har sett den där filmen SOS eller vad den hette när de fastnar i Danviksbron. Det vill man inte göra, utan då begär man i stället broöppning. Man skulle alltså kunna minimera väldigt mycket av broöppningarna genom en bättre information.

Nu är det ingen som yrkar riktigt bifall till min motion, men s har i alla fall ett särskilt uttalande i motionens anda.

Anförande nr 193

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Jag tycker att det ligger mycket bra saker i den här motionen, och jag undrar varför man inte åtminstone kan ha bättre information i Radio Stockholm, som ju väldigt många lyssnar på och som många bilister kommer att lyssna på som har den aktuella rutten framför sig. De kommer då att lyssna för att ta reda på om det är någon idé att fortsätta åka eller om de kan göra någonting under tiden medan bron öppnas.

Det viktiga är alltså att man vet i förväg att det här kommer. Jag kan berätta av egen erfarenhet. Som gammal ångbåtsägare och maskinist har jag många gånger hetsat för att hinna till brotider uppe vid Stäket och vid Strängnäs. Det intressanta var att de där tiderna alltid var mycket noga fastslagna innan och återkommande vid samma tidpunkt varje dag.

Man skulle till exempel kunna ha det så att de här broarna öppnas efter ett visst system en gång i timmen. Då kan man som bilist ta hänsyn till det, om man nu måste åka bil in till staden. Man vet att Liljeholmsbron öppnas det och det klockslaget, och det gör den varje dag. Finns det inga båtar då är det ju bara att låta bli att öppna. Det är inga problem med det.

Men jag tycker att det skulle bli lite mer ordning när det gäller broöppningarna, och jag tycker att motionen har fått igång en bra diskussion om hur vi ska lösa problemen. Vi kan ju börja med att Radio Stockholm får informera om detta.

Anförande nr 194

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det låter som om det är Hela havet stormar när det gäller broöppningar, men så är det faktiskt inte vilket också framgår av trafikkontorets yttrande: "Idag har broarna stängt för sjötrafik under tiden kl. 06.00 till 09.15 samt 15.30 till 18.30 för att inte påverka trafiksituationen under hötrafik."

Det finns alltså ett system för att hantera detta. Man kanske möjligen kan dra slutsatsen att det inte är alla trafikanter som känner till detta, men att det öppnas hej vilt och när som helst utan något som helst system stämmer faktiskt inte, utan det finns ett system på det här området.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 195

M a l t e S i g e m a l m (s): Nej, jag tror inte att det är Hela havet stormar. Det är klart att det säkerligen finns information, men sitter man i en bil på väg in till staden kanske man inte riktigt känner till just den informationen. Det är där jag tycker att man skulle underlätta.

Vi har öppningstider för nyttotrafik, och vi har öppningstider för mycket annat. Men för nyttotrafiken är det ändå mitt på dagarna, från 09.15 till 15.30, och sedan har man knapptider och kvällstider och sådant. Å andra sidan sett så kör de flesta bilarna i staden mellan 09.15 och 15.30, mer eller mindre, och då borde man utarbeta ett bra system, precis som när Radio Stockholm i dag säger att nu har det hänt en olycka någonstans och nu är det köbildning och sådant. Man skulle mycket väl kunna ha ett bättre samarbete så att man får den här informationen att nu är det också broöppning. Om jag då är på Essingeleden eller någon annanstans så kanske jag då också har möjlighet att ta en annan väg. Då minskar man köerna, man ökar framkomligheten och man får också mindre utsläpp.

Det finns alltså flera effekter av att ge en bättre information. Bara en sådan sak som att sätta upp bra skyltar vid broarna om att man måste stänga av motorerna skulle kunna innebära väldigt stor nytta. I dag i Stockholm har vi ju en minuts tomgångskörning, och står man vid en sådan här bro kan man också tro att man får stå en minut och vänta på att bron ska gå ned så att man kommer fram. Där tror jag alltså att vi skulle kunna göra stora miljöförbättrande åtgärder.

§ 28 Motion om en framtidssatsning på skolbarnsomsorgen – utifrån barns rätt till utbildning, artikel 28 i FN:s konvention om barnets rättigheter (utl. 2010:82)

Anförande nr 196

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! En framtidssatsning på skolbarnsomsorgen är vad som är absolut nödvändigt. Jag skulle vilja säga att vi skulle behöva prioritera den nu, för den har varit eftersatt så länge.

Vi föreslår i vår motion en långsiktig satsning på skolbarnsomsorgen, och då menar vi både fritidshemmen för barn upp till nio år och mellanstadieverksamheten för barn upp till tolv år. I remissvaren försvinner mellanstadieverksamheten och blir ganska osynlig, och det skulle jag vilja påstå är typiskt, för det är så det ser ut i verkligheten också, trots att det faktiskt är lagstadgat att skolbarnsomsorg ska ordnas för barn upp till tolv år och att det är mycket viktigt även för mellanstadiebarnen att ha organiserad, pedagogisk verksamhet på eftermiddagen efter skolan. Det är inte så lyckat med nyckelbarn, det vet vi ju alla.

Vi föreslår alltså den här framtidssatsningen, eftersom det krävs ett långsiktigt arbete. Det har pågått en nedmontering av skolbarnsomsorgen under många, många år under olika majoriteter, så nu är det faktiskt kris. Barngrupperna har blivit större och större samtidigt som personaltätheten har minskat. Hösten 2007 var en genomsnittsgrupp i Stockholm 36 barn. Nu, 2010, vet vi att grupperna är ännu större. I Stockholm har skolbarnsomsorgsschablonerna – ett långt och krångligt namn – under de senaste tolv åren endast höjts med 19 procent. Det ska jämföras med att skolschablonen har ökat med 78 procent under de åren.

Det kommer naturligtvis att krävas ganska mycket resurser för en ordentlig höjning av schablonen. Den satsning som man måste inleda med för att det över huvud taget ska lyckas är att minska barngrupperna rejält. Vi föreslår här på sikt ett tak på 25 barn. Man måste också öka personaltätheten. Det här är grundläggande förändringar för att vi ska kunna bygga upp en pedagogisk verksamhet med hög kvalitet. Då behöver vi också öka andelen fritidspedagoger kraftigt, för de är tyvärr ganska få.

Vi har här en lista på åtta punkter, och där vill jag speciellt lyfta fram fyra av dem. Det är alltså punkt 2, att ett tak införs för barngruppernas storlek i skolbarnsomsorgen med sikte på att minska från dagens snitt på över 36 barn till 25 barn per grupp, punkt 3, att personaltätheten successivt ska öka och punkt 4, att man gör en central översyn av skolbarnsomsorgens lokaler i syfte att kartlägga vilka åtgärder som behöver göras för att alla lokaler ska vara ändamålsenliga för verksamheten. Det är en mycket viktig punkt, för väldigt många av lokalerna för skolbarnsomsorgen är helt enkelt inte ändamålsenliga. Det är trångt och bökit. Jag kan bara nämna Hästhagsskolan där alltså den stora barngruppen hade en toalett att dela på. Det är naturligtvis inte rimligt att ha det på det sättet. Punkt 5, att nyanställd personal ska ha fritidspedagogutbildning och att fortbildning ska erbjudas skolbarnsomsorgspersonal som i dag saknar relevant utbildning är en mycket viktig punkt.

Utbildningsnämndens majoritet gör det väldigt enkelt för sig när man hänvisar till att det är rektors ansvar att bestämma barngruppernas storlek och personaltätheten. Det är faktiskt häpnadsväckande att påstå något sådant. Naturligtvis ska skolbarnsomsorgen vara bra över hela staden. Det ska vara en pedagogisk verksamhet med hög kvalitet, och med de stora barngrupper och den personaltäthet som vi har och de ofta mycket dåliga lokalerna kan det inte vara någon bra pedagogisk verksamhet. I princip är det faktiskt barnpassning och ibland knappt det.

Här krävs alltså en rejäl upprustning och en rejäl långsiktig satsning, och då krävs det också ganska mycket mer pengar. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen som innebär bifall för motionen!

Anförande nr 197

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag instämmer i mycket av det som Inger Stark sade: Vi har stora skillnader i kvaliteten i våra fritidshem i Stockholm, och det visar också den inspektörsrapport som utbildningsnämnden tog del av för ungefär ett år sedan. Jag tror att Stockholms stad har kommit väldigt långt när det gäller lokalintegrering i fritidshem och skola, och det är naturligtvis bra, eftersom det är dumt att betala stora hyror för lokaler som man inte använder under en stor del av dagen.

Men det som också visas i skolinspektörernas rapport är att i de skolor där man har lyckats med verksamhetsmässig integrering har man också en betydligt högre kvalitet än vad man har i andra fritidshem, och jag tror att det är viktigt att skolor nu lär av varandra. Vi måste också öka andelen utbildad personal. Där har problemet varit att det har utbildats oerhört få fritidspedagoger. De har i det närmaste gått att räkna på den ena handens fingrar här i Stockholm. Min förhoppning med den nya lärarutbildningen där man gör fritidspedagogutbildningen något kortare är att det faktiskt kommer att gynna så att vi kan se till att det blir fler fritidspedagoger och därmed också fler att anställa, för det kommer att öka kvaliteten i verksamheten.

Anförande nr 198

I n g e r S t a r k (v): Lotta! När det gäller lokalintegreringen har den inte alltid varit så lyckad, för lokalerna har inte varit ändamålsenliga, och det är ett problem.

Sedan tycker jag att det är mycket märkligt, Lotta, för du håller med mig och tycker att det är ett problem och så vidare, men du säger inte ett ord om att man faktiskt måste öka resurserna. Skolorna har alltid väldigt slimmade organisationer. De har inte pengar så att det räcker till allt de behöver ha, och de har inte pengar till att minska barngrupperna. Rektorn har faktiskt inte möjlighet att göra det. Det är alltså ert ansvar, och då måste man höja schablonen. Man måste ta itu med det här på allvar. Tycker man att det är ett problem med skolbarnsomsorgen måste man också öka resurserna. Det är en självklarhet!

Anförande nr 199

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att inleda en långvarig satsning på att stärka skolbarnsomsorgens tillgänglighet, kvalitet och likvärdighet samt ge ekonomiska

resurser. Tydliga mål för verksamheten måste sättas upp, och till att börja med bör antalet barn per årsarbete minska och personaltätheten såväl som antalet fritidspedagoger behöver öka. Det är grundstenarna för bra kvalitet inom skolbarnsomsorgen. Nyanställd personal ska ha fritidspedagogutbildning, och den skolbarnsomsorgspersonal som saknar relevant utbildning ska erbjudas fortbildning, skriver motionärerna.

Detta är viktigt, men skolan kan inte bli bättre än det samhälle i vilken den ingår, brukar vi säga. Det innebär att de problem som finns i samhället också återspeglas i skolan. Föräldrarnas situation i form av ökad fattigdom, arbetslöshet, utförsäkring, sjukskrivning och ökade socialbidrag till barnfamiljer skapar stress även hos barnen och eleverna. Detta måste skolan möta med fler och lämplig personal runt dessa elever.

Utbildningsförvaltningen skriver i sitt tjänsteutlåtande att när det gäller barngruppernas storlek samt personaltätheten anser förvaltningen att då skolorna är självständiga enheter är det respektive rektors ansvar utifrån var och ens lokala förutsättningar. Men då blir knäckfrågan denna: Vad hjälper det om inte rektorn och skolan får tillräckliga ekonomiska resurser? Vems ansvar är det då? Det måste ytterst ligga hos dem som är ansvariga för den förda politiken.

I övrigt enligt denna motion behövs bland annat ett tak för gruppernas storlek i skolbarnsomsorgen och ökad personaltäthet, ökade ekonomiska resurser till hela skolbarnsomsorgen om vi ska kunna leva upp till en skola för alla – till och med en skola i världsklass.

Bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 200

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag vill egentligen bara kort yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen och säga att för min del är det ganska klart att detta handlar om resurser. Vår analys är att vi har fått minskade resurser till skolan under ett antal år. Om man inte delar den analysen skulle man ändå kunna se till att styra mer resurser till skolbarnsomsorgsområdet genom att sätta upp tydliga och mätbara mål, vilket också nämns i motionen.

Bifall till s-reservationen!

Anförande nr 201

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag ber om ursäkt att jag är lite disträ, men jag har lite problem just med barnomsorgen ikväll, dock inte den på skolan utan snarare den hemma.

Det är klart att det handlar om resurser, men det handlar inte enbart om det, för vi har stora skillnader mellan skolorna som inte kan härledas till att det är olika pengar till olika skolor utan olika sätt att organisera. Det finns också Skolverksrapporter som visar på det att på de ställen man lyckats med en bra integrering av verksamheten lyckas man också bättre med kvaliteten i skolbarnsomsorgen.

Anförande nr 202

Borgarrådet M o g e r t (s): Man frestas att säga att hela staden har problem med barnomsorgen.

Det är självklart så att man kan göra saker inom ramen, och det finns områden där man gör det, men man tvingas också konstatera att det inte händer överallt. Då går det inte att säga att jo men, där har de gjort så, och då fungerar det. Då måste man göra något annat, antingen skjuta till resurser, sätta upp mätbara mål och styra resurser eller peka med hela handen på annat sätt, för just nu går utvecklingen åt fel håll. Då går det inte att peka på enstaka öar av framgång.

§ 29 Anföranden av ordföranden m.fl.

Anförande nr 203

B o B l a d h o l m (m): Ärade ledamöter! I dag är sista mötet för den här perioden. 36 ledamöter och 42 ersättare lämnar sina uppdrag här i stadsfullmäktige. Eftersom vi är så många väljer jag att inte göra en biografi över var och en. Däremot vet jag vilket enormt arbete ni alla på olika sätt bidragit med till staden. Jag vet också hur tufft det ibland kan vara att vara fritidspolitiker. Även att vara heltidspolitiker kan vara tufft.

Flera av er som lämnar och även er som sitter kvar har jag fått glädjen att lära känna. Stadsfullmäktige i Stockholm är känt för att vara en livlig och debattglad församling, stundtals hård. Jag tycker att vi den här perioden har haft en bra debatt. Vi skiljer på sak och person. Jag är övertygad om att vi alla arbetar för stockholmarnas bästa, men ibland utifrån olika värderingar. Det vi aldrig får glömma är att vi är föreslagna av våra partier men valda av stockholmarna. Vi är Stockholms högsta beslutande församling.

Under den här perioden har vi gjort vissa förändringar för att ytterligare förbättra förutsättningarna här i salen. Vi har infört två talarstolar som, tycker jag, har gjort debatterna bättre. Vi har ändrat i budgethanteringen, vilket framför allt förenklat ordförandes arbete – ni minns läsandet i timmar – och förkortat tiden. Även en demokratiافتon har vi haft där ledamöterna fick möjlighet att föreslå förbättringar i vårt arbetssätt.

Det jag själv har arbetat mycket för är att Stockholm åter får kalla sig stad även officiellt. Det har inte lyckats, men vi får kalla oss stad i alla icke officiella ärenden, vilket det även finns ett gammalt fullmäktigebeslut på att vi ska göra. Jag hoppas att tillträdande fullmäktige fortsätter att arbeta för stadsbegreppet.

Det är ett hedersamt uppdrag att vara stadsfullmäktiges ordförande. Att representera Stockholm och alla stockholmare på bästa sätt gör man dock inte ensam. Ett stort tack till Py och Hadar samt all personal, speciellt till kommunstyrelsens kansli, och till sist, ett stort tack till alla ledamöter: Tack ska ni ha!

Anförande nr 204

K e r s t i P y B ö r j e s o n (s): Jag vill också tacka er allihop för ett riktigt gott samarbete. Jag vill gärna tala om för er att det är riktigt roligt att sitta där framme. Det är väldigt intressanta och väldigt lärorika debatter. Det blir också väldigt tydligt hur olika värderingar styr de olika inläggen. Det är riktigt bra. Jag har kanske varit lite besviken på medierna som inte har gjort de där intressanta analyserna som jag faktiskt tycker att man kan göra utifrån de debatter som förs här.

Det finns också några andra som jag skulle vilja tacka. De syns aldrig i den här salen, men i vårt uppdrag som också omfattar att ta emot stadens gäster möter vi guiderna. Då möter vi servitörerna. Då möter vi vaktmästarna – alla de här som finns i vårt hus och som gör det här huset till det fantastiska besöksmål som det faktiskt är. De gäster

som jag möter, ja, som vi alla har mött, som kommer från de olika konferenser och kongresser som framför allt KTH och universitetet anordnar är oerhört imponerade av vårt hus, och de säger att ett besök här är ett minne för livet. Och vi har förmånen att få arbeta här!

Ett stort tack till alla, KF/KS kansli och alla de som jag nämnde, och så förstås tack till Bosse och Hadar. Vi har haft ett riktigt gott samarbete, ska jag tala om för er, och riktigt, riktigt roligt har vi haft. Jag tänkte också göra ett litet medskick. Jag vill önska er som är kvar här lycka till, och jag vill att ni ska kolla hur beslutsvägarna går. Minns, precis som Bosse sade: Detta är stadens högsta beslutande organ, och det är här besluten ska fattas. Lycka till!

Anförande nr 205

H a d a r C a r s (fp): Ärade ledamöter! Låt mig först instämma helhjärtat i det som Bo och Py har sagt. De talade mycket kloka ord.

Det brukar ibland sägas att det finaste uppdrag en svensk medborgare kan få är att representera sitt land i riksdagen, och det ligger nog mycket i det. Men jag tror också, för oss som är födda eller inflyttade till Stockholm, att det känns lite extra att i världens vackraste stadshus få representera världens vackraste stad och medborgarna i den. Att få göra det fyller hjärtat med värme, och att få lyssna, som vi har fått göra, och mycket undantagsvis delta, i debatten i denna fina rådssal är en stor glädje.

Jag tackar er alla varmt för att vi och jag har fått denna möjlighet, och jag önskar fullmäktige en stor och lysande framtid!

Anförande nr 206

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Då vår ålderspresident inte har möjlighet att närvara här i kväll har jag fått äran att vara tjänstgörande ålderspresident vid kvällens kommunfullmäktigesammanträde. Ålderpresident låter tämligen allvarligt. Jag måste erkänna att jag i den här stunden känner mig minst 20 år äldre.

Vi har ju ägnat oss en del åt avtackningar av alla ledamöter som avgår nu, men vi är inte riktigt klara med avtackningarna än. Det finns en person kvar att avtacka, och det är Stockholms kommunfullmäktiges ordförande Bo Bladholm.

Bo har tillsammans med presidiet genom dessa fyra år gjort ett fantastiskt och många gånger tålmodigt arbete med att lyckas hålla ordning på oss alla här i salen när vi begär ordet, kanske slirar utanför ämnet eller talar för länge.

Bo! Du har, tillsammans med presidiet, under mandatperioden varit med och infört ett mer modernt voteringsystem med inloggningskort. Ordföranden har själv nämnt de två talarstolarna som kommit till för att ge en ökad tydlighet åt den demokratiska debatten. Vi har också som ledamöter kunnat delta i ett större demokratiseminarium som ambitiöst har arrangerats här i salen.

Bo! Vi har förväntningar på oss som huvudstad, och du har varit Stockholms ansikte utåt i samband med representation och alla de viktiga internationella kontakter vi har haft som huvudstad. Detta har du genomfört på ett utmärkt sätt. Företag, företagsamhet och företagarnas villkor har legat dig varmt om hjärtat, och din kunskap i ämnena liksom din närvaro i Stadshuset har medfört att många företagare och representanter från näringslivet har kunnat söka upp dig för att diskutera olika frågor. Man har på så sätt fått en naturlig kontaktlänk i Stadshuset.

Personligen, ska jag nämna med bara ett par rader, träffade jag Bo för första gången i Hässelbyföreningen – den moderata lokalföreningen. Jag tror att det var 1979. Bo blev vald till ordförande och jag som ny medlem till sekreterare. Politiken har varit en fast kontaktpunkt oss emellan sedan den tiden, alltså slutet på 70-talet, när vi bland annat en kortare tid satt i drätselnämnden tillsammans med Carl Cederschiöld som då var ordförande. Nämnden är som bekant nedlagd för många år sedan.

Bo! Sedan 1982 då du började din bana som ersättare i kommunfullmäktige har du genom åren innehaft en lång rad politiska uppdrag. Därefter har du hunnit med över ett femtiotal olika uppdrag, många av dem under två mandatperioder.

I början på november flyttar du från Stockholm till ditt kära Värmdö. Vi stockholm-are, fullmäktigeledamöter, ersättare och all personal i Stadshuset vill än en gång tacka dig för den här tiden och önska dig ett stort lycka till!